

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас:

- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу <http://books.google.com>.

6

21-f

11

Carlo Lambiaggio
CH
miglioni
mila miglia

Bibliotheca
Coll. Rom.

Societ. Jesu

[Handwritten scribbles and signatures]
21-58
17

[Handwritten scribble]

3333333333334

See morning edition

C A R M I N A
I N S I G N I V M

Q V O R V M D A M N A T A L I B V S,
E T E R V D I T I O N E

P O E T A R V M R E G I E N S I V M
I A C O B I V E C T I A N I
O P E R A.

I n g r a t i a m s t u d i o s æ I u l c æ u t i s
c o l l e c t a.

*Bibl.
Coll.
Soc.*

*Soc.
M.
Soc.*

G E N V Æ,

A P V D I O S E P H V M P A V O N E M.
M. D C. X X X I X.

S V P E R I O R V M P E R M I S S V.

APPROBATIONES

EX commissione Rmi. P. Vincentij
Preti Genue Inquisitoris Librum
hunc perlegi inscriptum: Carmina In-
signium quorundam natalibus, &
eruditione Poetarum Regiensium
Iacobi Vestiani opera in gratiã stu-
diosæ Iuuentutis collecta. Quo in
Libro quoniã nihil reperi à Fidei ortho-
doxæ veritate, & sana alienũ doctrina:
verũ omnia, aut pleraq; , quod ad
poeticam artem attinet, dilucide, or-
natè, & ingeniosè scripta, dignum
senſeo, ut publicis typis mandetur.

D. Io. Carolus Pallavicinus C. R. Somaschi

IMPRIMATUR:

Fr. Vincētius Pretus Inq. Genue.

S. P. Q. R E G I E N S I

Hoc est

Illustris. Viris, Urbis Priori,
Antianis, & Decu-
rionibus vniuersis.

S. P. D.

IACOBVS VECTIANVS:

*E*si à primo statim
post quartum lu-
strum anno; quo tē-
pore haud mihi
plane desipere vi-
debar; ita Patriam reliqui, &
plures per intervalla annos foris,
quàm domi vixerim, & nunc etiã
viviui: nolim tamen existimetis,
VV. Illustris. ideò me fecisse,
quòd aut illam minoris quàm
par est, facerem, aut alias, quan-
tumuis nobiles Italia Vrbes ca-

2

ris.

rissima anteferrem Parēti . Neq̄;
enim ea est Urbs nostra, ut mihi
ipsa à quoquam, sicuti Seriphio Il-
li, veluti probro obijcienda sit.
Nam, ut ea; quod probe noui; &
magnitudine, & edificijs, & ci-
uium frequentia cedit nō vni: ita;
quod multò pluris faciendū cen-
seo; pietate ac religione nulli pla-
nè concedit: cum ipse tamen &
alias nouerim, & verò etiā vide-
rim non paucas, quæ cum nostra
ne illis quidem, quas modò com-
memoravi, rebus haud sane con-
temnendis, cōparari possint, quin
longè superentur . Nec verò, quòd
ad reliqua attinet, mihi sanè quid-
quàm persuadent illi, qui quādā,
ut reor, ambitione potius quàm
verò animi sensu ducti, suadere
omnibus conantur; Non eum, in
quo

quo quis natus est locū, sed ter-
 rā vniuersam homini, qui liber
 ac solutus in hāc lucē editus est,
 Patrium solum esse. (lamet igitur
 per me licet, ~~et~~ quam
 maxime potest, siue Democri-
 tus aliquis: ἀρδὲ εὐφραστὰς ἢ γὰρ:
 Viro sapientis omnis terra peruia
 est. Vociferetur etiam, ut lubet,
 altiore strepitu Euripides Tragi-
 cus: ἀτάρα χθὼν ἀρδὲ γενναίου πατρὸς:
 Omnis terra Viro forti Patria est:
 non audio, nec modò greges istos,
 sed ne ipsum quidem hoc loco mo-
 ralium praeceptionum Doctorem,
 Annaeum Senecam asserentem; se
 in quamcumque terram veniret,
 in suam venire. Nam si Paren-
 tes nullo alio genere hominum fa-
 cile commutemus, cur alio quan-
 sumuis celebri loco Patriam, que

ipsis longè preferenda est Paren-
tibus: Illis igitur ego quidem au-
sculto libētius, qui & nostri sunt,
& suauiori etiam orationis gene-
re Tutentes magis me mouent,
dum mouent; ipse Romanae eloquē-
tiae parēs Cicero: Patria nihil dul-
cius, nihil carius esse debet: &
Poëtarum ingeniosissimus Sulma-
nensis:

Nescio qua Natale solum dulcedine cunctos
Ducit, & immemores non sinit esse sui.

Quorsum hæc dixerit è vobis ali-
quis, Illustriss. VV. aut etiam
fortasse omnes. Ut sciatis me fo-
ris quidem diutissimè per interval-
la, ut dixi, nunc discendi nunc
docendi causa vixisse: sed animo,
& mente, & votis semper apud
Vos, & in Patria mansisse, nihilq;
aliud cogitasse magis, quàm id
efficere,

efficere, si possem; conari si non possem; ut quae per se clarissima est Civitas nostra, ex multorum quoque Civitum suorum claritudine clareret in dies magis. Itaque cum inaudissem, et mox etiam apud Scriptores ex recentioribus magni nominis non unos legissem, in ijs quoque, ad literas amoeniores, et Musarum delicias quae pertinent Studijs, multos è nostris, qui valde excellent, extitisse: cepti mecum cogitare, si forte eorum aliquibus singulorum lucubrationibus Variorum carminum Librum coccinnare possem, qui illis laudi, Patriae decori, nobis omnibus, atque etiam exteris voluptati: ipsis nostrae Urbis; quod in primis spectavi; Adolescentibus ad bonas artes ardentius amplectendas usui atque incitamentum.

10, Et taltū, civiū præferri suorū,
exemplo virorū, adiumento esse
posset. Nec fanè in eò consilio exe-
quendo segnis fui: rem siquidem
cum amicis communicatam, quia
placere visa est, statim aggressus sū;
at frustra primo illo conatu, quod
non putabam. Cum enim diligen-
tissimè quæsivissim, fragitaissim,
multas multorum arculas, scrinia,
capsulas; unde aliquid modò erui
posse considerem; illis volentibus ex-
cussissim, nihil tamen inveni, quod
ad id, quod volebam, inferuire
mibi aliqua ratione posset. Omni-
bus itaque propemodū desperatis;
consilium quoque abijecisse vide-
bar ea de re quidquam amplius
cogitandi: cum ecce tibi casus ob-
tulit, quod nulla ratio, nulla in-
dustria, nulla amicorum sollertia

con-

confectum mihi antea dare potuerat. Casus autem fuit huiusmodi. Ad Franciscum Zobolum, Diui Nicolai Prepositum, Virum morum probitate non minus, & vitæ integritate, quàm natalibus commendatissimum (cuius in Domo, ut scitis, & primaria nobilitatis Academiã ad duodecim, & in Ecclesia Collegiata principis Sacerdotij locum obtinebã) ad illũ igitur; cum ex eius morte Paris; annus, opinor, hic agitur duodecimus; altari fuissent ingentes scripturarum fasces, eas ego quoque domesticis omnibus expositas, nescio quo Genio impulsus; sed bono, ut mox experius sum; otiosè admodum & cunctabundè, meum præter morè; explicare singulas, aliquot legere, peruoluntate cæpi uniuersas. &

S

certè

certè ea in re opera pretiū haud mi-
hi perijt. Dū enim sursū ac deor-
sum illas misceo humi abiectas,
& planè confusas, incidi in libel-
lum quendam, nescio cuius, sed lu-
culenta tamen exaratum manu,
in quo & multa eorum, qui in
Italia paullo superiore seculo flo-
ruerunt Poëtarum, & Croci quoq;
nostri, & utriusq; Pariseti; Iulij
inquam, & Ioannis Baptista;
non pauca erāt Epigrammata de-
scripta. Exilui, fateor, & om-
nibus incessi latitijs, cum mihi vi-
derer, non id, quod pueri in faba,
ut aiunt, sed inter chartacea illa
involucra thesaurum inuenisse, qui
rixium illorum, quod summopere
auebam, si non omnia (nam mul-
ta scripserunt) plura certè, quàm
sperabam, inuenissem Epigram-
mata.

mata. Illa igitur, que non quaesita
repereram, statim descripsi, cir-
cumtuli, amicis ostentavi, idque
in primis flagitavi; ut ad id, quod
maxime volebam, quas possēt, ipsi
quoque suppetias ferrent. Opem
suā mihi quisq; polliciti, & ex illis
vni, atq; alter; quib⁹ idē, quod mi-
hi, valde cordi erat; Superos adeo
ppitios, adeo fauētes habuerūt, ut
cūm aliorū (que videbitis, atq;
etiam, ut puto, legetis), carmina
nescio vndenam eruta: tūm in
primis Antonij Marij Boiardi;
quem ego latine aliquid, & poetice
scripsisse plane ignorabam; octo
Eclogas, suo quidem, ac paullo in-
terdum altiore stilo scriptas; Frā-
cisji Martelli Elegiam, & que-
dam Epigrāmata: Dionysij Ru-
gerij Silulam, Epicedion, nec vā

minutiore quedam: aliorum i-
dem alia ad Casale Maurus; quò
ad humaniores literas publicè do-
cendas iam fueram & inuitatus,
& conductus, transmiserint. Qui-
bus ego, quæ apud me extabant
Asdrubalis Bombastij (quocum-
q; ab hinc annis uniuersam, &
quidem honestissimam inter no-
stras, cumulauius familiam)
per multa addidi: Ludouici quoq;
Iunioris Parisiensi, quas ad Crotum,
ad Mariellum, ad Bembum,
ad Sactotetum Carcinates scripsit,
nonnullas Epistolas: Quaedam
etiam Francisci Denalij prestan-
tissimi h. C. illuc trãstuli, cum alijs,
quas hic referre superuacaneũ esset,
tũ ea in primis de causa, ut quæ in
publicum edere cogitabam, ad iu-
stam aliquam magnitudinem Li-
ber

ber excresceret. Et exereant ille
quidem, quanto meo cum labore
scribendi, exscribendi, omnia in
ordinem redigendi, multa; que
non ab auctoribus, sed ab ijs, qui
perã descripsere, peccata fuerãt;
corrigendi, nolim dicere, quando
id mea quoq; magna cum volupta-
te, & summa animi factum est
oblectatione. Quidquid tamen id
fuit, quod in eo pro meis viribus
concinmando libro temporis; aut
mox in eodẽ excudẽdo opere rursus
impendi, id totum in gratiam ve-
stram factũ putetis velim, Illust.
VV. quibus me, et hasce ipsas do-
ctissimorum Virorum lucubratio-
nes Do, Dono, Dico: tum et ipsi
meum in Patriam, in Vos, in re-
liquos Cives studium, observan-
tiam, singularem quandam in-
omnes

omnes animi propensionem cognoscatis: tum ut ex talibus, natalium non minus splendore, quam eruditionis cōmēdatione Clariss. Viris (quandoquidem ex honestissimis omnes, ex Patritijs pleriq; , ut no- stis, orti sunt familijs) discant huiusce tempestatis Adolēscētes nostri, quid sibi quoq; , faciundum sit, quò Parentes summe afficere solatio, Patriam pro virili, cum etas maturior aderit, cōonestare magis, seq; ipsos, qui ratione & oratione, præditi sunt, à mutarum ingenio animantium (quarum admodum similes sunt imperiti, ignavi, nimis delicati homines) quàm longissimè abducere: ad eruditos, ad sapientes, ad probos Viros proximè accedere, aut etiam cum illis, suo tempore, pari passu

passu incedere queant. Quòd ad
me attinet, si vita dabitur ad ho-
sce adhuc aliquot, ut spero, annos
(cū sum tamē paratus & mea ipse
Statione abire, ubi summus iu-
beat Imperator) aliud quiddam,
quod iam diu animo menteq; pre-
cepi, fortasse perficiam; conabor
quidem certè; quod & vobis, opi-
nor, gratum ipsum quoq; & Pa-
trie gloriosum, mihi verò ad ali-
quam paullò maiorem; quam nemo
honestè natus, honestè educatus cum
laude contempsit; apud nostros vel
vunc spirantes, vel mox victuros,
nominis famam comparādā, aut
grati, Patriæq; amantis civis opi-
nionem colligendam. Quanquā,
ut verum fatear, in eo, quod fa-
cere meditor cū mea voluntate
adductus, tūm amicorum assiduis

¶

Et cohortationibus, Et flagitationibus, ac tantū nō; quod facere etiam pro sua in me auctoritate possent; iussis penè coactus: cum Christiana pietatis i primis Et Religionis causam spectet, Dei unius, qui in Matre Et Sanctis suis gloriosus semper existit, gloria mihi Et spectanda, Et querenda est.

Interea vos, Illustriss. VV. Et bene Valete, Et me de hac saltem in Vos, Et in Urbem nostram voluntate vel absentem amate, vestris studijs fouete, atq; animum facite ad maiora, ad meliora.

Genue, ipsa Nouembris prima, DD. omnibus dicata, ac propterea auspiciatissima, matutina luce.

M. DC. XXXIX.

IACOBVS VECTIANVS

ORDINATIS S. VIRQ

GEORGIO GABBO

S. P. D.

N ad te, mi Georgi, quot
quot apud me exiabant,
quotquot abs te missa
sunt, nostratum Poëtarum car-
mina, in vnum, ut vides, Volu-
men collecta. Ordinem temporũ
vel annorum potius, etsi fortasse
non ubiq, secutus sum. Et sane,
ut videre est; vnum Botardum si
excipias; Crocus, Rugerius, Mar-
tellus, Ludovicus Junior Parise-
rus, eodem propemodum tempore
floruerunt, sæculo videlicet supe-
riore: reliquos ipsi pene cognouimus,
ego certè & aliquos non modo sum
allocutus Denalium, Bombasum,
Bosum,

Bosium; sed & cum his postremis
duobus, ut nosti, familiariter ver-
satus: ut Moram taceam, acu-
tissimi Iuuenem ingenij; quem heu
nimis citò amisimus! qui & meus
fuit in amœnioribus literis disci-
pline alumnus. Habes igitur;
quod volebas, quod flagitabas;
doctissimorum, & qui ex nostris
fuerunt, nisi iudicio fallor, præ-
stantissimorum Varum limatissi-
mas lucubrationes, vel hoc, quod
taliū acerrimus censor scriptio-
num est, sæculo dignas. Tu, an
apud te habeas, an in publicam
lucem emittas, pro tua pru-
dentia cogitabis. Quod enim ego
tibi munus, ex tua quoque in-
dustria, aliquo meo cum labore cõ-
cinnatū offero, ita tui iuris factum
statuo, ut de illo cogitare quidquã
- amplius

amplius ne velim quidem. Quod
si tamen; ad editionem quod atti-
net; & calculum meū exoptas, en-
candidum affero, sed, quod possum,
unum, & fortasse non candidi iu-
dicii, candidissimi tamen pectoris
suffragium. Tu ab alijs & doctio-
ribus, & huiusce artis peritiori-
bus puncta require: omnia enim
fortasse feres, si tamen Venus in-
credimus affirmanti:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dicit,
Lectorem delectando, pariterq; monendo.

~~Nostri enim faciunt aut omnes~~
aut plerique, aut plerunq;.

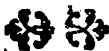
Vale. ex Casale Maiori 5.
Kal. Martij. 1638.

IO. BAPTISTÆ ALBERTI

C. R. S.

A. D.

JACOBVM VECTIANVM.

QVAE Patriæ Illustres oîi cecinere Poëtis
Colligis, ac proferis carmina dignatypis.

At vitam è tumulto sic illos erigis, atq;
Illorum laudes efficis esse tuas.

Scilicet hoc verum Vectiane est viuere, vitam
Possè alijs veram tradere, posse sibi.

Pauca hæc, quæ nescio meane, an
 Typographi, an vtriusq; negli-
 gentia irreperunt.

ERRATA SIC CORRIGE.

Pag. 3. l. 2. hic	Pag. 3. l. 2. his.
l. 16. Littera	Littora.
18. l. 26. Immitis	Immites.
31. l. 2. Epitro.	Epiro.
48. l. 17. tanden.	Tandem.
52. l. 28. Diffisa.	Diffissa.
67. l. 20. Erūnis.	A Eriennis.
72. l. 6. Longi.	Longis.
82. l. 21. Alciden.	Alcidem.
89. l. 12. Ab hinc.	Ad hos.
104. l. 20. Facto.	Fato.
109. l. 28. Maror.	Moror.
112. l. 12. Salomone	Salmones.
119. l. 18. Ad	Ad.
134. l. 28. S.	Sed.
142. l. 1. Rictus.	Strictus.
148. l. 2. Intraſtis	Intraſtis.
169. l. 18. Pericula	Pericla.
171. l. 18. Nauem	Ratem.
173. l. 25. Threycius	Threicius.
182. l. 2. Iunetaq;	Iunctaq;
183. l. 27. Noctis	Noctes.
190. l. 16. Embiema	Emblema.

Alia quedam vniuſiora, nempe aliquot liti-
 rulas inuerſas, puncta, commata aut præter-
 miſſa, aut perpetuâ appoſita, ſi qua huiusmodi ſunt,
 quæ ſcio pauca ſunt, tu amice Lector tibi corrige,
 aut negliges, & bene Vale.

I N D E X

*Eorum Auctorum, qui ad hoc Vo-
lumen conficiendum aliquam
veluti Symbolam
Vectiani dederunt.*

M Athæus Marius Boiardus.	1.
Bartholomæus Crotus.	30.
Raphaël Iustinæus.	40.
Ludouicus Parisetus Iunior.	42.
Sebastianus Corradus.	75.
Cæcilius Lanceus.	87.
Franciscus Martellus.	91. 179.
Iulius Parisetus.	95.
Io. Baptista Parisetus.	100.
Dionysius Rugerius.	114.
Franciscus Denalius.	143.
Camillus Bosius.	151.
Asdrubal Bombasius.	154.
Io. Antonius Mora.	184.

MATTHÆI MARI
BOIARDI
SCANDIANI COMITIS
BVCOLICA:
ECLOGA PRIMA;
Pan. Pœman.

Pa. Pan. V M. Deus, & nemorum custos: mea
Sæ Numina seruant
Manalus, & viridi celeberrima fil-
ua Lyæi,

Et iuga frondosis Nonatria consita plantis.
Liquimus Arcadium; namq; illic dulcia rûpûs
Carmina diuerso crepitantia tympana cantu:
Tum Scythapascetes per florea rura capellas
Abstrahit, & Dominos; viduantur pascua dulci
Carmine, & abductis iâ squallët arua iuuençis:
Illicet exosi strepitus, & tristia bella:
Vidimus, ancipiti quæ quondam subdita lano,
Pascua, & ad notas iamdudum Tiberidis vndas
Fleuimus: hic olim, teneros dū Tyrrus hædos
Colligit, arguta cecinit mea carmina cantu
Montibus Ausonijs: sed, dū cupit aspera Martis
Prælia, & ingenti sordentes puluere turmas
Dicere, deserui calamos, ceu Strymonis vndas
Pa. Sic tua Partheniæ venerentur numina
Nymphe,

Frigidaq;

2 Matthæi Marij Boiardi

Brigidaq, Arcadiæ regio: sic turgida puri

Flumina Ladonis, veneretur & arduus Azan;

Maxime Pastorum custos (te cedere fas est)

Maius ab æthero numen michi missus Olimpo

Inclitus Alcides. Illi mea munera sunt hæc,

Canaida purpureum variantia poma colorem;

Illum ego seu calamis, liquido seu gutture ludâ;

Laudibus exornans meritis, super æthera tollo;

Sit licet ille tuo cantari carmine dignus,

Nec mea Sicanijs moduletur tibia cantus.

200. Cedimus, & solo superari nomine fas me

Herculis: hoc etenim silvas, & pascua nomen

Iampridem implevit, fortissima colla Leonis

Fregit, & Antæum fatalibus abstulit aruis.

Nil iuvat eripedê Ceruâ fuga; nil iuvat Hydram

Crescere. Quid referam Cretæi cornua tauri

Fracta? Quid Hesperij felicia poma draconis,

Totq, sub Herculeo pacatas robore terras?

200. Hic nouus Alcides patris nõ degener actis,

Rettulit Herculeum meritis & nomine nomen,

Qui licet Estensi sit natus sanguine, & altis

Inclita maiorum decorantur gesta trophæis;

Non tamẽ huic quisquam sese generosus Auorũ

Conferet, ille licet redeat, qui cuspide Mauros

Perculit audaces, Hispanaq, contudit arma.

At noua preclari canerem si Principis acta,

Horrida pascentes turbarent classica Tauros.

200. Tradimus hos igitur calamos, quibus addere

sensus

Acutibus, & rigidis poteris dare pectora saxis.

Thracijs

Bucolica.

3

Thracius his Getico deduxit vertice silvas
Orpheus ; hic Siculi celeberrima carmina Vatis
Flumina precipiti temerunt concita cursu .
v. Quae tibi tam caro reddā pro munere ? quae nā
Tibura , vel Eois nascentia cynamoma campis ,
Reddere sufficiant tali pro munere grates ?
Te tamē hoc vñū , super omnia , Dine rogamus ;
(Quo sine quid profunt oblata dona cicuta ?
Ut comes interea venias , dum ludere primo
Carmine , & incipiā lenibus dare sibila cannis .
v. Incipe ; vicinā comites via ducet ad urbē .
v. Dicite Naiades Nymphæ , si forte p̄ agros
Obuius Alcides fuerit : nam ferreus ille
Liquit , & vmbrosis pavidā me credidit antris .
Dicite ; sic nitidi fontes , & flumina circum
Errent , ac muti jactant prope littora pisces .
Quid fugis in cassū ? Nō te mihi turbida ripis
Flumina , non totis rapiunt cum montibus alpes .
Me fugis immittis , Puerū per saxa , per vndas
Per inga , per saltus quæ te malè sana requiro ?
Nec tamen aut fuscotibi sum male grata colore ,
Nec niger incompto dependet vertice crinis .
At quid forma iuuat , si te , mea sola voluptas ,
Non libet hac mecum pariter considerare ripa ?
Huc ades ; hic liquidi labantur fluminis vnda ;
Et vires apriso genialis gramine campus .
Aspice , formose circumstante littora pinus ,
Blandaq̄ , submissis aspirat flatibus aura .
Credimus ? An totis facies infixa medullis
Herculis eludit ? meus , en meus aduenit ille .

A 2 Ardua

4. Matthæi Marj Boiardi

1. Ardua marmoreo iādudū culmine Turtis
Cernitur; hęc Mutina est; ingētia respice Pæmā
Mœniāq; & pinnas, & culmina celsa domorū.
2. Cernimus, atq; alias nō vnas vidimus arces,
Et tamen hanc nunquam me fors mea duxit ad
urbem,

Nec notum, Herculeo radiet quā Regia te cōto.

3. Dicā ego; tu memori quæ dicā mēte repones:
Proxima vicini cū primūm culmina pontis
Liqueris, hęc recto ducet te semita cursu;
Cruce tibi quadriuiū donet se se ardua campo
Offeret: hinc leuat tandem se parte verendi
Herculis Aula tibi, celebrataque tēta patebūt.
Iam satis, ac nimium tenuerunt verba; timent
dum est,

Candida ne erata claudantur limina portæ;

E C L O G A I I;

Mæris. Bargas.

V Rebat iuuenē Mærim formosa Cytheris:
Ardebat roseam iuuenis Philotida Bargas;
Docti ambo calamis, & cantu doctus vterque;
Assueti versus, alternāq; carmina semper
Dicere, & vrentes pectus depromere flāmas;
Cumq; pruinosa noctis rarefceret vmbra,
Purus & innumeris splēdesceret ignibus ather;
Hęc Mæris viridi de cespite carmina fudit.
4. Frigida somnifera iā cedent tēpora noctis,
Fervidus & roseo radiabit lumine Titan:
Iamq;

Iamq; erit, ut carã liceat mihi visere Nymphã,
 Abdere quid cessas rorantia Lucifer astra?
 O benè candenti certantia colla ligustro!
 O benè sideribus certantia lumina puris!
 At vos, Phryxai vincentes vellera Capri,
 Per caput ò crines, per candida colla decori;
 En erit, ut vestro pascã mea lumina visu?
 Abdere quid cessas rorantia Lucifer astra?
 Exere formosos Sol formosissime currus,
 Exere: sic virides lauri tua lucida semper,
 Et iubar, & longi circumdant tempora crines.
 Purpureum iam tolle caput: mea vota mora isq;
 Abdere quid cessas rorantia Lucifer astra?
 Qui potuit flauã Iuuenis vidisse Cytherim,
 Et non extremis flagrantia tela medullis
 Sentit, & insolitos non pectore concipit ignes;
 Alpinas idem glacies, & frigora nudus
 Transeat, & rapidi fulget cum Stella Leonis,
 Apula sollicito transmittat pascua cursu.
 Paullatim fugiunt tenebra, lux proxima surgit;
 Abdere quid cessas rorantia Lucifer astra?
 Cum subit in mentem Maijs quæ verba Calendis
 Dixeris, & iuncta dederis quæ fœdera dextra;
 Ardua stellati videor mihi culmina Cali
 Tangere, & elato sublimẽ vertice Olympum.
 Cum rursus video, quali te lumine spectet;
 Quodq; dolet; quali spectetur lumine Lynces,
 Mens abit: hanc roseo reddent tua lumina vultu.
 Abdere quid cessas rorantia Lucifer astra?
 Proxima cum primũ se lux dabit aurea terris;

6 **Matthæi Marij Boiardi**

Inuisum multo pellamus munere Lynceus.
 Sunt gemini varijs præstantes pellibus hadi,
 Munera formosa dudum seruata Puella.
 Sût grege de niueo tenuissima vellera, & agnus,
 Mollia nigranti vestitus tergora lana.
 Roscida venturo vane seunt sidera Phæbo,
 Testaturq; diem cantu cristata Volucris.
 Integrat en mastis cantus Philomela querelis,
 Es lepus, & pauida petiere cubilia Dame.
 Abdidit exoriens rorantia Lucifer astra.
 Sic Mæris; Situlae at rapido de flumine Barys
 Protinus hoc sequitur fugientia sidera cantu.
 Cœquerar in tenera præcordia dura Puella:
 Quantaque laudata sit vana superbia frontis,
 Luserit & quoties pereuntem perfida, dicam.
 Audiet hæc Superum Genitor, si talia curat.
 Si tibi Riphæis certantia colla pruinis
 Dant animos; si te geminum tua lumina sedus;
 Si tollunt flauis, tenuissima fila, capilli;
 Hisq; ego dissimiles longè tibi visus, & impar,
 Fallere me ficto quid te iuuat improba vultu?
 Audiet hæc Superum Genitor, si talia curat:
 Quod si forte me a nil tangunt tadia mortis,
 Te propter moriar: famâ at male sana sequacè
 Te timuisse decet. crudelem cuncta loquentur
 Secula, crudelem Tellus, & Pontus, & ær.
 Audiet hæc Superum Genitor, si talia curat.
 Ah formosa silex, ah durum pectore marmor!
 Ipsa vides nostris flammæ errare medullis;
 Nostra vides quâto populentur viscera ab igne,
 Nec

Bucolica :

7

Nec tamē ipsa doles? morti aſt me ferrea tradis?
 Ibo, & quā gelidi tolluntur ſaxa Phanani,
 Dulcibus immoriar lacrymis, & robore querno
 Incumbens, ſolis prodam mea vulnere ſiluis.
 Audiet hæc Superum Genitor, ſi talia curat.
 Cum menti ſubeunt, quæ quōdam perfida nobis
 Dixiſti; in viridi naſcentur palmitē glandes,
 Vina dabūt quereus, cum te mea vita relinquā;
 Mens fugit, & ſaxū ſublimi in vertice malina
 Eſſe rude, immenſos quā tot per ferre dolores.
 Hæccine iurati dederas quæ pignora amoris?
 Et Superi teſtes? & quæ mihi plurima ſeruo?
 Audiet hæc Superum Genitor, ſi talia curat.
 Eſt mihi, quem dederas olim; cū candida fulſiſſe
 Illa dies; texrus ſtipula flauente Galerus,
 Aiq; auido ingentes ſtimulos fixura dolorū
 Serpilla & Viola, fuluis religata capillis.
 His ego necquiequam fletus, lamētāq; fundans;
 Audiet hæc Superum Genitor, ſi talia curat.
 Audiet hæc pietas, ſi qua eſt, & pētus, & æther;
 Fluminaq; & montes, atque omnis dædala tellus.
 Audiet hæc, primo qui nunc aperitur eoo,
 Phæbus, & ardentes iunxit quæ Aurora ingales,
 Fulgentem roſeo faciem ſuffuſa colore.
 Sed quid ego, ah, demēs cæleſtia ſidera tundo?
 Audiſt hæc Superum Genitor, nec talia curat.

A 4

B C

6 **Matthæi Marij Boiardi**
E C L O G A I I I .
ORPHEVS.

SI mea lascivis, Princeps Inuiſſe, Thalia
 Scrimimbus ſtridēs caſſas tibi verberat aures;
 Da veniam: primis tibi talia luimus annis,
 Dum faciles verſus, & mollia verba canentem
 Oblectant, blando dum mens torquetur amore.
 Tempus erit, cum Te viſtricia ſigna gerentem
 Noſtra triumphali celebrabunt carmina cantu:
 At nūc cępta ſequar. Crudelia numina Nymphe
 Formoſum nitidis puerum rapuere ſub antris,
 Qui comes Alcida fatales ire per undas
 Auſus erat, timidos fluctus cum ſunderet Argos,
 Abreptum claſi Proceres fleuere, ſed omnes
 Ante alios magno ploratus ab Hercule fertur
 Non illum comites, non illum blandus Iaſon,
 Eruere inde valent, ſolitoq; auertere iuctu.
 Nam gemit, & carum deieſto perditus ore
 Clamas Hylā, & maſtis expoſcit vocibus Hylā,
 Quin etiam pharetras, & torui magna Leonis
 Tegmina, & horrendis fortiſſima robora clauæ
 Fregiſſe, & ſuſſu referunt mandaſſe marino,
 Quas non blanditias, quæ non ſolamina dixit
 Threïcius Pates, moturaq; verba Leanas
 Ille etiam dulci pereuntem fleſſere cantu
 Nexus, & impulſis lacrymas expellere chordis:
 Sed neque Pieriſ cantus, nec carmina flentem
 Vlla mouët: quanquã Zephyris ſpiratibus æquor
 Conſtuit, & fixo ſupuerunt æquore venti:
Egelidis

Bucolica!

9

Egelidæ quæquam torpentia saxa pruinis,
Dulciâq; arguti senserunt carmina montes:
Securas placidi capreas fouere Leones,
Et trepida medio volucres hæere volatu:
Ille Estense Decus, patriæ non inscius artis,
Venturosq; dies, & secula nostra canebat.
Quid gemis, Alcide, dixit? Tua nomina et illis
Audiet; argos nondum religata rudente
Te gelidi raptò memorabunt vellere Colchi,
Torrída tò Lybie raptò Bufride, & olim
Pastor ab edomito dices remeabis Ibero.
Adde, quod hoc nomen se se fortissimus Heros
Induet, armato cui non impune superbus
Occurrat Mauros, cui non Ladæus ouanti
Certe equis Castor, celeri nec Delia sursum
Felicis populi, felicitia tempora! vobis
Delicium humane seruauit sidera gentis.
Illi præcipuas certabat abire domos
Concordes Parca: non illum pulcherrima Apollo
Exsuperet forma, docto non pectore Pallas.
Illius & varia vestigia lambere lynces
Cogentur, domitusq; Vtrum venerabitur orbis?
Terribili ille licet claua, spolioq; Leonis,
Lernæo & careat saturata felle pharetra. Jus
Nascere magna Ducis soboles, quo Principe rur-
Herculis Hesperia celebrabunt nomina gentes.
Nascere, namq; tibi plaudet oris armiger ahis,
Et dabit ingentes Regno superaddere terras:
Non etenim antiqui strepitant; fluminis cincta
Ærua Rari, nec de niueis concreta pruinis.

A. S.

Arden.

20 **Matthæi Marij Boiardi**

*Ardentem gelidi capient dumeta Lunati ;
 Nec laeus Adriaco pulsatum turbine , nec quæ
 Frigida saxosas perstringit Lentia. ripas .
 Gaude igitur felix , tantum geniture Nepotem ,
 Alcide , raptumq; suis concede Napais
 Tandem sanus Hylæ . Quid flentia lumina torques ?
 Altaq; lacuato suspiria pectore ducis ?
 Tu ne ille immenso , cuius sub robore quondam
 Concidit Argivi populatrix bellua saltus ?
 Cuius terrigenæ vultum tremuere gigantes ?
 Antæusq; Libys ? muliebri insistere luctu
 Sit pudor , & tenero tantum indulisse dolori .
 Orpheus hac olim : sed nunc mihi carmine vero
 Cantandus venis . Linquam virgulta Lycæi ,
 Et nemus , & pecudes . Teq; horrida bella gerentem
 Dicam , seu puero propior certare duello
 Ausus es accipiti , cum te Pandonius Heros
 Robore confusus nimio , confusus & annis
 Liquit , & obuersis conuertit terga lupatis ,
 Cornipedem crebris pauidum calcantibus vrgens .
 Seu ; cū ludus erat Iuuenū percurrere in hastis ;
 Ingentem vt tuleris ingenti robore remam ,
 Tollere quem poterant nixi vix vnus & alter .
 Parthenope hoc vidit , populi videre , ducesque ,
 Illeq; ab Herculeo signatur nomine Remus . (tē
 Magna quidē sūt hæc , Iuuenis sed facta : quid au-
 Cū Vir , cū Ductor Siculos , Calabrumq; fugacē
 Disiicis , & viso trepidant adamante cohortes
 Aragonum ? cum Rex Castris , Sarroq; relictis
 Apulia veloci transmisit passiva cursu .*

Ista.

Istacanam, vel qua gestis maiora parantur.
 Gestatibi: ingentes (aderint si bella) triūphos.
 Auguror: auguriū. nō hoc mihi pandit Apollo,
 Nec vaga Cyrrheo Vates seclusa sub antro:
 Sed tua iam calo, & terris bene cognita Virtus.
 Interea has stabulis pergam mandare capellas,
 Quando vmbra ingentes nec tantū degeret siluis
 Luce sub extrema; ne forte aut turba Luporis
 Ingruat, aut imbres subiti: cras altera reddam.
 Munera: maiori cantandus carmine surgis.

E C L O G A I V.

Tityrus. Lycas. Bargas.

VOS eritis silua testes, vos flumina,
 vosque:

Numina siluarum, tuq; d' clarissime Titan;
 Vos eritis testes, mortem quodā demorex vltra
 Inuitus, pigeat tristem quod ducere vitam,
 Namq; meum sidus postq; fera fata tulerunt,
 Philiroemq; meis oculis spectare negatum,
 Viuere quid libeat? Quid tantis tundere calum
 Amplius alloquijs, immotaq; Numina pdest
 Quale sonat dulci Turtur viduata marito
 Carm:n, & aëria celfo de vertice quercus
 Argutos iterat questus, & flebile cantat:
 Tale sub aduerso cecinit modō conditus antro
 Tityrus, & caram moriens abÿsse puellam,
 Crudeles iueros, crude'ia Sidera dicit:
 Hoc, si forte placet, p'sit sub cespite, Barge.

a. 6. Aspera:

Aspera sollicita discipulus vulnera mentis
 Quis Deus optati, quis te mihi, Tityre, casus
 Obtulit! arrident nostris bona Numina votis.
 Siste gradus, Lynca, non me Rhodopæus equus
 Detineat Vates, non me vocalis Arion,
 Carmina mirantem solitus Delphina mouere.
 Felix, qui eava pariter comitante puella
 Tartareas sedes, nigriq; Acheruntis ad vndas
 Descendit: gratos non illum cernere vultus
 Inferna prohibent leges, non ille dolore
 Angitur assiduo, nec mortem perditus orat.
 Quid nō esse vellet precibus sua gramina pascat?
 Lata saginatus iacet ad præsepia Taurus:
 Libera per campos, curisq; soluta vagatur
 Cerva, & aues vacuū volitant per inane: marinos
 Per fluctus placidi ludunt, per flumina pisces.
 At me durus Amor; & obrosu litorum Phæbus
 Tollitur, hesperijs seu idem conditur oris.
 Urget, & in nostro fixi stant pectore vultus.
 Et flauis crines, & candida colla Puella.
 Illam ego per silvas, illam per saxa, nivesq; que
 Aspicio, ab puris quoties offertur in undis?
 Mōtib; ab quoties, viridiq; sub arboris umbra?
 Barge quid Aonijs cantaret blādus antris
 Dircaus Vates, acrisu captus amore
 Mulceret tenues modulatis versibus antras;
 Seu vulsas rupes, & grandia carmine saxa
 Duceret, ac tremulis montana cacumina siluis?
 De sine minari: puellam si fata dedissent (ca
 Philircem adspicere, efflueret tibi carmina Lyn-
 Tigibus.

Tigribus, & toruis lacrymas motura Leanis.
 vii. Quid iuuat in terris ablata degere vita,
 Semper & assiduis superos lassare querelis?
 Postquã dulce nihil sperant mea lumina, postquã
 Lux mea luce caret; fortes agitare palastras
 Odimus, & trepidis pedicas componere Ceruis.
 Nec nos Pierij cantus, nec carmina, nec nos
 Oblectant agiles per florea rura chorea;
 Quaque olim fuerant animo gratissima nostra,
 Tam sordent: vacuos per pascua longa recessus
 Querimus, & pauidis pendentia saxa ruinis.
 Ite procul pecudes, procul hinc mea cura capellæ:
 Solus ego ad solos gemitus effundere montes
 Vadam. Si lacrymis insanus desinat ardor,
 Me iubar exoriens, me sidera cuncta gementē
 Aspicient, hyemis seu frigora dura ruentem
 Tixiniam silent, seu torrida sauxerit æstas.
 Di mens, qui lacrymis crudelis sedere Parcas
 Credis! T bredei non si tibi carmina vatis,
 Carminib. valeas optatam accersere mortem.
 Vos montes potius, potius misere scite rupes,
 Obruite hunc miserum, tantisq; exoluite curis.
 Sed quid ego incassũ surdis mea carmina fudo
 Rupibus? insanos tollet mors vna dolores.
 Pronus ab exesis subiecta in flumina saxis
 Deferar, inq; imo submersum turbida fundo
 Vnda teget Situla. Tu nostri causa doloris
 Nympha Vale: pecudes, salus, armēta valete.
 viii. Surgamus, ne forte dolor iã sæcius vrgens,
 Præcipites suis artus dare cogat amentem.
 Tu yre,

14. **Matthæi Marj Boiardi**

1. *Tityre, quid sola tecum sub rupe volutas ?
Quid tantū lacrymis Divosq; Hominesq; accessistē
Quis tibi finis erit ? Vivenia lumina pacem
Abstulerant, eadem pacem tibi mortua demunt.*

2. *Sit pudor, insano tantū indulgere labori.
3. Iamdudum, Lina, perit, eam candida calū
Philoroē subit: miserum nūne perdere mens est
Corpus, et ablata comitē me adfugere Nymphę.*

4. *Ab, quid ais ? Te tantū ergo rapit impro-
bus ardor ?*

*Quæ tibi causa necis ? nū quod tua maxima cura
Philoroē perit ? latari Tityre debes,*

*Illæ quod & superūnumen formosa Deorum
Adspicit, & flentem calo te mæret ab alto.*

5. *Scimus, & hæc animo iam dudum, Barge,
videmus*

*Omnia sed dulces quomiam me cernere vultus
Dū prohibent, rursus flagrant in pectore curę
Ardentes subeunt, damnate & iacta vita:
Mortē mori certū est. Barge. Sed longe tristius illa
Est aliquid: fonti scelerum tibi cernere diras
Vltrices dabitur, non quæ cupis ora puella.*

*Quin potius placidis mecum succede sub umbris,
Philoroē que tuā meritis tollemus ad astra
Laudibus; alterno resonabunt carmine Vates.*

6. *Perge, sequar: forsā melior fortuna paratur.*

ECLO.

1° m. **A**lter ab Arcadia, Siculis de montibus
alter

Venimus, Alcide, quò dudum nominis: vsque
Fama tui venit. Placidas ne cantibus aures

Te pigeat præbere: dabunt hæc carmina foras
Nomen in extremis victurum finibus usolum.

Sic & Dardaniæ Iuvenes, & pulcher Adonis
Ignotos inter saltus, & pasqua noti.

Accipe nos igitur, Princeps inuicte, paratos
Versibus, & dulci pariter contendere cantu.

Sic tua Te virtus, & dextra insignia fortis

Aeternum terris seruent: sic aurea nobis

Sæcula, & innocui vigeant, & Principe, mores.

2° m. Quin agite, & viridi mecum cõsидite in herba,

Et varios inter flores alterna ciete

Carminatumq; prior, primùm mihi cognit, Pœnã

Incipe; carminibus totidem Siluane sequeris.

3° m. Horrida diffugiunt glacialis tẽpora brumę,

Et niubus positis placidi mite scere montes

Incipiunt; incipiam pariter cantare Cytherium.

4° m. Seu ver florigerũ, seu torrida venerit affas,

Siue erit Autũnus, Hyemis siue frigora, sæper

Diceris nostris Cardelia versibus, & te

Siluestres referent à nostro carmine Pica.

5° m. Solibus hybernis, æstiuã blandior umbra,

B.ãdior bis undis, & dulci blãdior aura, (tur?

Huc ades à mea cura; quid est, quod silua more-

illa

Illa riget dumis, virides tenet illa colubros.
 Rupibus asperior, ventosa surdior vnda,
 Et leuibus folijs, volucrisq; incertior Euro,
 Quid tam lenta venis? Quid enim est, quod sil-
 na, moretur.

Illa tenet colubros, duris riget illa rubetis.

Hic niuei flores, croceis variatibus, adsit:
 Hic umbra venes, quas frondæ præcitat arbor,
 Et puri fontes, & gramina lata Cytheri.
 O vltimam, hic libeat mecum tibi ducere vitam!
 Tecum ego dumosos colles, & terga niuosa
 Alpīs, & abrupta quæ pendet rupe Phanantum,
 Quaq; magis rigidi consurgunt saxa Lonati,
 Tecum ego desertas colere, Cardelia, silvas. (sus,
 Quatinga, qui colles, qui vos tenere recessu
 Dicite Hamadriades, superis cū cessit ab oris,
 Candilla Philiroe: lacrymis rotare supremos
 Ite pia cineres, & dona nouissima ferte:
 Plena sit maesta crudelia funera Nymphæ,
 Philiroe: tantulum lacrymis sparsere rosiss,
 Et ferrugineas violas, & candida circum
 Lilia, purpureosq; pia posuere Hyacinthos. (ris:
 Diligit & versus, & carmina nostra Cythea
 Nam modò cū canerem, cantus lasciuia notabat,
 Spectari & cupiens torulos agitabat: & inde
 Visa sub umbrosis latitabat pendula ramis,
 At mea me solum spirat Cardelia, solum
 Adde: nam leuibus quoties per plana veredis
 Auratos agito lepores, aut vetia seruo,
 Tunc fursum sequitur venantē, & sedula seruat,
 Quid

100. Quid non cogit amor? Tūc dicere carmi-
na primūm.

Cepinaus, & primūm meditatoſ ſudere verſus,
Ille dedit cantus nobis, artem q̄; loquendi
Caſtalijs melior Nymphis, & Apolline maior.
101. Primus amor docuit varias cōponere voces,
Et dare diſparibus reſonantia verba cicutis;
Primus & inſuetos querulo de gutture cantus
Duxit, & argutas docuit cantare volueres.

102. Paſtores auidas flumio prohibete capellas,
Atque arcete procul pecudes; mala vipera ripas
Incolit; ab miſeris ne forte occurrat, & atros
Adijciat morſus, & triſtia vincula neſſat.

103. Huc pueri cohibete greges, vbi plurima
ſurgunt

Gramina, & horrenti pecudes defendit ab Eſtro
Collis, & Herculeo tuti ſub nomine ſaltus,
Vllas nec metuunt peſtes, nec bella Lyporum.

104. Hic aſtu pereūt fōtes; ſine gramine tellus
Triſtis, inerſq̄; iacet: morbo periere capella,
Et ſteriles varis reſonant mugitibus agri,
Vt nouus Alcides noſtris diſceſſit ab oris.

105. Piniferi elato latantur vertice montes,
Latantur ſiluae, varios lētiffima tellus
Eſſundit flores: gaudent volucresq̄; feraeq̄;
Herculis aduentu, gaudent armenta, pecuſq̄;

106. Iā ſatis alterno certatum carmine, iam vox
Nigra ſubit: grates vobis per ſoluere dignas
Eſt animus, paribus certantes verſibus ambos
Ex aequo, parilis donandos munere duco.

Accipite

18. **Matthæi Marij Boiardi**

Accipite hos igitur Corfa de matre gemellos;
 Pugnaces catulos: fures, turbamq; Luporum.
 Noſte ſub obſcura tuti temnetis, & ſidem
 Per filvas comites, perq; horrida ſaxa fugacem
 Latratu Capream laqueos incurere cogent.
 Non. Dij tibi pro nobis, qua nos nã poſſumus, ipſi
 Reddant. Sed tennes ſi quid cantare ciente
 Ha poterunt, totis, Princeps, celebrabere ſilvis.
 Te fluuij celeres, noſtriq; cacumina montis
 Leta canent: nec tam vocali carmine Daphnis.
 Notus erit (quanq; formoſo nobilis ore.
 Fulgeat, & puris nomen ſibi poſcat in aſtris)
 Nec qui flauentes hœdera cohibente capillos.
 Incedit curru, domitaq; inſignis eoo.
 Ad iuga virgatas cohibet conſidere Tygres.
 Sed iam crebra Polo collucent ſidera: canus.

E C L O G A V I
Tityrus. Corydon.

Divicia ſi quando nobis, nunc carmina
 Nympha:
 Dicite Pierides: nunc veſtris vocibus Aeglem
 Prodere, & arguto meditatur tollere cantu.
 En mihi turbati ſiluerunt murmura Ponti,
 Horridaq; inmitis poſuerunt ſibila venti.
 Quò te cantantem, quò te via ducit euntem
 Tityre? ni pigeat comitis, cantabimus ambo.
 Quàm mihi gratus ades Corydon! te mi-
 per amenas.

Quæ.

Quæsitum ad vipas. Situla, iam linquere saltus
 Dilectos dudum, dilecta q̄q; carmina tristes
 Dixerunt Pueri: nunc quò tibi cedere cura est?
 cor. Hæc mihi, qua geritur viridi sub tegmine

Pica,

Herculis angustum didicist iam prodere nomon,
 Innumerosq; canit duro sub rege labores.

Hæc Domino ferimus, Domino qui solus bonos
 Herculis egregios, & nomina vera meretur.

tu. Felices pueri, quibus hoc sub Principe iustæ
 Arua iacent: non vos sinistro vipera tuisset

Alligat, aut torui violentia dira Leonis
 Exagitat trepidos: non vos rapit atra Luporum

Ingluuias,; tuti tendent sua præsa iuenci,
 Et tuta passim fontes, & flumina circum

Pascuntur pecudes, & graminata capella.
 Vos quoq; blanda quies, viridibus sub arbore fontes

Detinet ad placidas vicini si iuuantis vna, ~~et~~
 Alite sub nivea, magno quæ sola Tonanti

Fertq; refertq; faces, & turbida fulmina portat.
 Et Deus Herculeo tutatur nomine campos

Nec tristes acies, nec prælia dura timeatis.
 cor. Non aliàs virides maiori pondere ramos

Grandia suppositis traxerunt poma columnis:
 Ante nec aut pecudes maiori candida partu

Pignora protulerunt, toties nec facta capella.
 Herculis aduentu surgentia gramina campo

Creuerunt: placida placidis in mœnibus umbra.
 Illi notus ego: nobis sunt munera ab illo,

Tigridis exuium, cœlestiumq; virentibus omni
 Hoc

30 **Matthæi Marij Boiardi**

Hoc hederis baculum, nunc gestans aurea texta
no. Magna dedit: nec tanti, Corydō, te muneris
inquam

Impemori om esse decet: nō si tibi longa dabitur
Sacula Cornicis, viucis sacula Cerni.

Fit yre, tūc madido frōdebūt cana Decēbrē
Lilia, tunc gelidis rorabit nubilus ardens
Syrius, & tardis properabunt claustra Bootæ,
Eum meus ille meo labetur pectore Diuus.

Silibet, hinc ambo pariter cantemus. & ille
Me quoq; consimili nexu constrinxit amoris,
Quantum non hederæ vitē, non vitis amicam
Brachia fundentē, quæ circū amplectitur vlmū.

Quid faciam? Princeps laudari dignus: at
ingens

Gloria, præcipuis iam dudum ornata triumphis,
Cū subit, imbellæ, occidunt noua pōdera Musæ.
Incipit, quæ quondam prima te tuce canentē
Sensimus, arguti gelida de rupe Capelli:

Plaudite Hamadriades, viridiq; ex arbore feris
Implicet errantes per candida colla capillos:

Nam meus Alcides patrias remeauit ad arces.
Plaudite: iuocunda resonent sua littora plausu.

Non indigna petis; sed nobis tēdere ad urbē
Est opus, et Domino ferre hac munuscula nostro.

Nunc etiam medio Titan subuectus Olympo
Tollitur, & timeo, ne longis tempora desint

Verfibus, aut nigra rumpantur carmina nocte.
Est iter huc etiam nobis; nam poma, fauosq;

Illos Mutinā ferimus; tecū veniemus ad Urbē
Et

Et, quando iuvenes ambo, cantemus euntes.
 cor. Cātemus, cecini dudū qua carmina, dū me
 Spectaret placido cantantem lumine Princeps.
 Florida lasciui redierunt tempora veris,
 Et frondosa virent surgentis brachia silue,
 Picta colorato variamur grandine tellus,
 Purāq; desertis decrescunt flumina ripis.
 Nunc decet vrgentes animi deponere curas,
 Et comptum varia crinem cobibere corona:
 Nunc decet ad festas iuuenem lussisse choreas.
 Sparge rosam, & placidi veniant bona Numi-
 na Bacchi.

Vel quæ iam dudū Nymphis modulata canebā,
 Frigida quæ celeris labuntur flumina Circa.
 Mollis amor blanda perfusus membra quiete
 Accubat, & placidum suspirat naribus ignem.
 Spicula nequicquam nullo cūcto de sub alta
 Fixi iacent pinx: celeres properate Napæ,
 Ite simul rosæ Dryades, rapite arma, suisq;
 Prælia temnentem Puerum configite telis.
 cor. Dū te rura tenēt, Corydō, tibi Numina fœta
 Castalij varias vario de flore corollas
 Texunt, & liquida laudant tua carmina voce
 cor. Quid faciā? semper ferulis cōponere vites,
 Semper & adiunctis componere vitibus vltimos
 Errantes pecudes longis seruare diebus
 Et piget, & duro res vix toleranda labore esse
 Sed pcul ad veteris videor mihi cōpita quercus
 Cernere equos, equitesq; en adspicis? Ille su-
 perbum

Coma

Cornipedem vexans, cui splendet proxima Phœbe
 Aurea caesaries, cui dulcia lumina fulgent,
 Ille Sigismundus Domini germanus. at ecce
 Lux mea progreditur, ceu fidere purior omni
 Lucifer aurato depellit nubila vultu.
 En vicinus adest: pariter properemus ad illum;

ECLOGA VII.

Lytanor. Menalca.

17. **Q**uam bene nunc dulci tenuis sonat aura
 susurro:

Amnicolas inter salices, & frondæ nutant
 Virgæta, excelsoq; agnantur vertice pinus.
 Quam bene vicino respondent murmure ripæ,
 Molliaq; argutos inuitant sibila cantus.
 18. Vera refert: vitæ comitæ fors cædida Bargi
 Adderet: huic parilè certaret carmine contra
 Tityrus, immotas solitus deducere quercus:
 19. Quod cupis, ad cupimus; prohibent sed fata,
 Menalca;

Alter enim circum pecudes, & pingua circum
 Armenta, oblitus nemorum, noctesq; diesq;
 Perditur. & tennes norunt sua carmina lana:
 Nec Hamadriades, & florida rura Licæi
 Deseruit, celsasq; vagus dum fertur ad arces,
 Ardentes acies, & Regum prælia tentat.
 Quandoquidè in silvis pudor est cõsiderè doctos,
 Armaq; vos illos expiunt horrenda Poëta:
 Nos quibus ingenii, quibus ardua verba Lytanor
 Defici;

Deficiant, humili celebremus carmine silvas:
 Incipe, sic viridi consurgant læta Vesuo
 Gramina, sic pinguis redeant cū matribus agnæ,
 Plenaque fecundis concrescant vbera foetis.
 Incipiam; melior canu meliora rependes:
 Postquam nulla meum pietas miserata dolorē
 Subuenit, extremo frondentes carmine silvas
 Alloquar: hæc valles solite contemnere questus,
 Scitis enim quertus, vel soq; cacumine fagi,
 Fraxineumq; ventus, viridantiq; ilicis arbor:
 Scitis enim, quales gemitus, quæ carmina fūdā,
 Quamq; libens repetā signatum in cortice nomē,
 Scitis, & ut totis flagrantem seuā medullis
 Rideat, & lato spectans incendia vultu
 Improba, iuratosq; Deos, & Numina remnat,
 Post hac dulce nihil: semper mihi lumina fletu
 Turgida, & extremo singultus pectore ducti.
 Nil gelidi fontes, nil gramina læta, pecusq;
 Serpentesue iuuant hedera: non flammis vnda,
 Et virtutes circum ripa: non roscida ramis
 Mala iuuant plenis non flexi palmitis vmbra;
 Displicet hæc, querulos fundēs mea tibia versus:
 Et vitam pariter, carmenq; exosus, & artem,
 Posse mori optarim, ni spes procul aurea nobis
 Mutatosq; deos, melioraq; pectora monstret.
 Nō ita populeo madidus sub vertice Mergus
 Letatur nitido pennas ostendere Phœbo:
 Nectantem rapido Ceryx depressus ab æstu
 Nare per æquoreos fluctus, per flumina gaudet,
 Quantum ego diuino letatus carmine, quo te
 Sistere

Sistere crediderim fluuios, quo ducere montes,
 Culte Puer: non hæc reddemus verba vicissim,
 Sed quocumq; modo nostra hæc incõdita dicam.
 Incipere, sic nunquam fectas variatus asyllus
 Exagitet, pecoriq; tuo nec tabida pestis
 Ingruat, aut fato pereant urgente capella
 17. Felices ripæ, fortunatissima puri
 Vnda lacus! vestro candentia membra liquore
 Perfudit, vestris mea lux sua corpora lymphis.
 Hic posuit gressus; meminisse iam nuda decoros,
 Et niveis pedibus gaudentia gramina pressit.
 Nil reor interris formosius vlla tulisse
 Secula, seu roseam Chlorim, seu Phyllida iactet.
 Aureus è cultu fulgebat vertice crinis,
 Perq; humeros ludens, per cycnea colla volabat.
 Alba genas, tenui teniter suffusa rubore,
 Fletebat dulci radiantia lumina risu:
 Lumina, queis purus aërorum cederet ardor.
 Pectora quid dicam, geminis decorata papillis?
 Quid femur? aut niuro planũ sub pectore vstrẽ?
 Brachia quo laudẽ, teretes quo carmine suras?
 Posthac triste nihil sperent mea lumina, iam se
 Cernere: dumq; meo stabunt in pectore vultus
 Formosi (stabunt autem dum vita manebit)
 Hoc nemus, hi mõtes, et erũt hæc flumina nobis
 Sacra. nec inonso tantum Parnassia rupes
 Clara Deo colitur, nec tantũ grata Diana
 Eurota Oebalij venerantur flumina Nympha.
 Sic mihi felices seruẽnt pia Numina cursus.
 Hæc mihi quãquam vereor, cõstãs ut fixaq; in usq;
 Legibus

Legibus, aut vultu maneat fortuna sereno.

*100. Digna satis tali quænam pro carmine dona
Sperem posse dari? non tantùm roscida prata
Mane placent pecori; nec tâtùm salsa capellis
Gramina, non virides siluæ, non pascua cernis.
Hæc tamen, egregio quamuis indigna labore,
Munera habe: hæc calamo quondam mihi par-
ta sonanti*

*Pocula, maioris calamis cessura Poetæ,
Fagina, sed torno docti laborata Comastis;
Herculis in medio fulgent insignia nostri;
Narcissus bicolor, solidoq; adamãte reuinctus.
117. Quis queat egregijs culto cû carmine donis
Condignos versus, & munera digna referre?
Non, si cõpta Deus formet mihi carmina, nõ se
Multa Tarentinos pascat mihi bucula cãpos.
Hanc tamen, vt nostri subeat te cura, Catellam
Accipe: dent Superi manus quodcunq; mereris.*

E C L O G A. V I I I.

Bargus.

P*Allida rorantes fugiebant sidera currus
Solis, & vmbrosa cedebãt: tẽpora noctis.
Solus ego in siluis, quã proxima prata Capello
Vnda strepit Situla, per decua rura vagabar.
Ecce sub aduersa videor mihi carmina rupe
Audisse, Orpheis dicuntur qualia chordis
Exisse, aut dulci memoratur qualia cantu
Doctus Manalijs Pan euouisse sub antris.*

B

Accedo,

*Accedo, ut clari pateat mihi carminis author.
 Stabat Mithali Bargus sub vertice montis,
 Mollia Pierio fundens modulamina versu.
 Circū agiles ludūt Satyri, Nymphæq; decētes:
 Auscultant rigide nutanti vertice quercus;
 Graminis oblitæ accipiunt & blanda iuuentæ
 Carmina, et arguti quatiūt capita ardua mōtes.
 Ille canit, duro genitam cūm robore prolem
 Hesperiam, patrio pulsus Saturnus Olympo,
 Accepit, moresq; nouos, noua nomina fecit.
 Sæcula tum lano narrat regnata bifronti,
 Et Saturnigenam maculoso tegmine Picum
 Reddit auē, et comites variarū mōstra ferarū:
 Et Diomedæos comites dat carpere purum
 Aëra, queis niueis circumdat corpora pennis.
 Tum canit & doctas ausum irridere choreas
 Nympharum, viridi cōclusum cortice corpus
 Pastoris, tristi iam stirps oleagina sicco.
 Vertumnūq; canit, varias cui sumere formas
 Fas erat; huic & fas, placuit si, ponere sūptas.
 Et Samium canit ille senem, qua mente Deorū
 Nouerit affatus, ut totis obruta terris,
 Callidus eruerit Naturæ arcana potentis.
 Iungit & etruscis præsago pectore glebis
 Concreuisse Tagen, primus qui noscere fibras
 Cæperit, & dubios auium præscire volatus:
 Parrhasiosq; refert equites, Herilūq; sub æthi
 Viribus Euandri, toties qui cuspide fixus,
 Et toties Stigio fuerit reuocatus ab amne.
 Nec minus Iliacas acies, totamq; furenti
Hesper-*

Hesperiam bello præstanti carmine miscet.
Addit & Idæo prognatas vertice pinus
Nympharum specie notum iam nare pæquor:
Adduntur gemini, Mauortia pignora, fratres,
Horrida villosæ lambentes vbera matris.
Tum magis et docto Romanum carmine cætat
Nomen, & ancipiti iustos certare duello
Tergeminos iuvenes, diuersisq; acta quadrigis
Membra Ducis memorat: mox nomina clara
Metellos,
Torquatosq; refert; insignis Marte Camillus
Additur, & clarum cui contulit Africa nomē.
Tandem grandiloquo Borsæas carmine laudes
Incipit: audito siluerunt nomine venti,
Turbidaque immoto stupuerūt flumina cursu.
Illius ad nomen flexere cacumina quercus,
Et proni inonso nutarunt vertice montes.
Ille decus mirum formoso in corpore cantat:
Ore Ioui vt similis, vt Phæbo crinibus, vtq;
Brachia Threicij tulerit cum pectore Martis.
Nec minus vt prima quōdam flagrante inuēta
Arma calens et equos, victricia signa Philippi
Cū tulit, oblatas Patriæq; vt sumpsit habenas,
Vtque truci armorum strepitu, lituisq; sonāte
Italia, & tota fremerent cum prælia gentes
Vicina, placida populos in pace quietos
Continuit, procul hinc & tristia reppulit arma.
Salue Estense decus, terrarum gloria Borse,
Quo Duce sideribus terras Astrea relictis
Incolit, & prisca rursus quo Principe mores,

28. Matthei Marij Boiardi

Aureaq; æterni redierunt ocia veris.

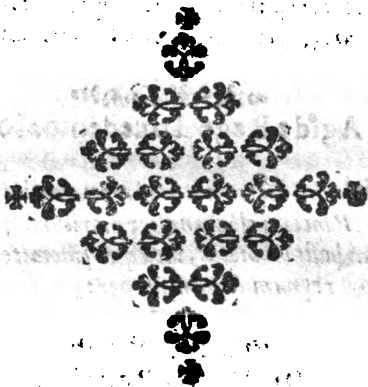
*Salve Eſtense Decus, sub quo fulgentia tuti
Agmina, & horrendo nescimus classica cantu.
Quid dicam, Herculeum merito cùm carmi-
ne nomen,*

*Extulit, & clara primos ab origine gentis
Ante canēs Atavos, quales cū sancta subactis
Iura darent populis; quales cum prælia durè
Martis, & euerſos agerent immaniter hostes.
Cum te tantorum caneret superator Auorum
Alcide, & stricto celebraret carmine laudes
Egregias, tua facta canens: te viuida virtus, &
Te vigor Herculeus, te formosissima pulchrè
Corporis effigies, & munerera Palladis ornant.
Tu Calabrū cuneos, Siculasq; Inuicte phalāges.
Eruis: haud olim puerum Pandonius Heros
Terruit, immam quāuis se corpore, & armis
Obtulerit non te segnem sensere feroces
Ambracię populi, quāuis & flectere habenas,
Et iaculum excusso docti inorquere lacerto.
Non te dira lues, fului mala cura metalli,
Elatum tenues aurasq; & sidera supra
Extulit, æternumq; dedit per secula nomen.
Hæc memini, doctū vario modulamine Bargū
Fudisse, atq; altos retulisse hæc carmina mōtes:
Oblatasq; hederas, & Bacchica festa canenti,
Et circum in munerum, manibus per mutua
vexis,*

*Formosas tenuem Dryadas duxisse choream,
Bacilia composito rumpentes gramina passu.*

Et

Et memini nullo saltantes ordine Faunos,
 Siluanos, Satyrosq; & cetera Numina ruris,
 Donec stellato succedens Cynthia calo
 Compulit & Vate, turbâq; relinquere saltus.

20 B 3 BAR

30
BARTHOLOMAEI CROTI,
Sacerdotis Regiensis.

EPIGRAMMATA.

De Epaminonda.

VT saluum clypeū, superatū sensit vt hostē
Thebarū columen; nunc moriamur, ait.
Vellite nunc, animam retinentia pectore, tela:
Namq; alia indignum est exeat illa via.

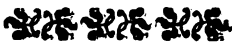
De Agide Rege Lacedemoniorum.

Victorē dū pugnat Agis rex fortis in hostē,
Vincenti clamans sic, moriturus, ait.
Si qua hosti est pietas, vitā quoq; demite, quādo
Post regnum Regū nō superesse decet.

De Marto Regulo.

NON morti vitam obieci: continere vitā
Ignavi est; fortis, nō timuisse necem.
Quemq; sua docui Patriam preferre salutī,
Quoq; modo redimi possit ab hoste fides.

De

De Iulio Cesare.

Neptuno inuito Ausonias dū adnauigat oras
 Caesar ab Epitro, dum furit equor, ait:
 Staccine, Dij Ponti, vos tangit cura Nepotum?
 Non vestro genitrix est Venus orta mari?

De eodem.

VT primūm Lybicas Cesar puenit ad oras,
 Vidit, deposita vicit & inde mora.
 Lamq, arcem, & valles superato cominus hoste
 Possidet, & portus inlyta classis obit:
 Cedere munita innumeris facit vrbe phalāgas,
 Vertere & indomitum turpia terga Regē.
 Reginamq, urbem latio parere coēgit,
 Atque truce Lybiam iura latina pati.
 Hęc mirāda tamē quāuis sint, maxima nō sūt:
 Talia gesta etenim Cesaris esse decet.

De eodem.

CAeruleis Cesar Pāti penē obrutus vndis,
 Ne subeat pontus Ausonis ora tuos,
 Dijs iratus ait: pudeat Neptune sedentem
 Opprimere, armatas experire manus.

De Io. Francisco Pico Mirandulano:

D*V* M Venerem insequitur Picus, dam-
natq; fugatq;
Ultorem Martem sensit habere Deam;

Ad Plautiam.

Concilient alijs optatos, Plautia, amores
Præstigia, fuci, pharmaca, philtera, preces.
Te semel adspiciat quisvis tibi Plautia abũde es.
Præstigia, fuci, pharmaca, philtera, preces;

Ad Sodalem.

Vertendum in cinerem me, inquis, male
conscie nostri:

Iamdudũ hoc proprijs fecit Amor facibus
Si sapi, his terrere minis iam parce Sodalis:
In cinerem verti qui cinis ipse potest;

Ad Iulium. I I. Pont. Maximũ.

Quædã niue, quod pluuia, Iuli, quod gran-
dine tellus

Personet, in nostrũ dum furis vsque Ducẽ
Non

*Nō hiemi adscribas, in te hęc sūt tela Tonantis:
Alcidae soboles, & Iouis iste nepos.*

Ad Dionysium Rugerium.

A *H tibi sū tanti, Dionysi, vt cedere curis
Debuerim? curis sū minor ipse tuis?
Esto procul, si quis post curas scribit amico:
Verus amor curas cogit abesse graues.
At mihi cum Musis commercia nulla fuerunt:
Mi studium nullū est, sed tibi nullus amor.*

De Hercule. II. Ferrariz Duce.

C *Actus Auentina timor, atq; infamia ruptis
Herculeis manibus iam superatus obit.
Ex illo sed tot genuit terra improba Cacos,
Perdere vt Alcida tot fera monstra queāt.
Sed frustra, o Caci, fraudes intenditis: anne
Alcides soboles desijt esse Iouis?*

*In vitas priscorum Iuriscōnultorum
Quas*

Bernard. Rutilius Vincētiōus scripsit.

E *Xciri vt legum latores sensu ab Orco
Inuida Mors, fufis protulit hęc lacrymiss
B 5 Quam*

34 Bartholomæi Croti :

*Quam verè eiusdè est afferre, auferreq; leges
Lex, huius siquidem lege, refixa mea est.*

In libellum Thomæ Grammatici.

I*M mensum Alcides orbè, Liber iste latinè
Sermonem, monstris exiit horrificis.*

Aurea Romana riserunt secula lingua :

Emisit neclat fontibus iste suis .

De se ipso .

T*Empora cum videor consumere, carmi-
na scribo.*

Sedulus: at vereor, carmina ne mala sint.

Sed quid agā potius, ne absumā tēpora scribā.

Nam bene quæ pereunt tēpora, non percūt.

In Io. Baptiste Guarini sarcophagum.

H*I C Baptista iaces, Latia spes maxima
lingua,*

Gloria Pierij, delicia que chori :

Quo viuentē sacri viuebant carmina Phæbi,

Palladis eloquium, Pieridumq; melos .

At vrna hac clauso claudūtur carmina Phæbi,

Palladis eloquium, Pieridumq; melos .

De

De eodem.

Qui fuit eloquio præstans, facundus, et
ardens;
Linguis, mutus, frigidus hic tegitur.
Nec tamē hic tegitur, modico nisi vase profundū.
Posse aliquis credat claudier Eridanum.

De eodem.

Hic Baptista iaces, volitat sed fama per
orbem;
Te regit iste lapis, nec regit iste lapis.

De eodem.

Aloquitur amicū viatorem.

Quid fles? quod doctum rapuerunt fata
Guarinum?
Desine: nam poterat viuere, sed noluit.
Lingua latina suūm dicebat, græcāq; alumnū:
Is dirimens litem se tulit ad superos.

CUR petijt superos, quæris, Baptista Pe-
nates?

Desijt aut nostros cur decorare lares?
Intonsi est blanda captus testudine Phœbi:
Non hic Bellerophon, Pieridumue chorus.

De eodem.

DOcti, grandiloqui, grauis, seueri,
Arguti, facilis, noui, venusti,
Vatis marmoreus lapis Guarini
Corpus contegit hic. at ipsa Fama
Dicet cætera, dum volat per orbem.

De Casare Borgia.

Ingenio vires, fortuna facta, triumphos
Virtuti aquauit Borgia, seq; Deis.
Par rebus nomē, sceptrum, par denique fama:
Nil datur vltterius dicere Casar erat.

Ad Paulum. III. Pont. Max.

VT meruisse prius, quàm, nunc est sceptrum
tencere;
Sic habuisse minus, quàm meruisse fuit.

De

De eodem:

Stringere fulmineum nunc, Paulle, en con-
uenit enses:

Hic Turca est, illic Lutheriana cohors
Quos tuus ille vltior rabidos si strauerit, illo
Non fuit, aut vnquã sanctior Eufis erit,

Ad eundem.

Aurea aternum nutrit qui lilia campus,
Ut ver perpetuum, & tēpora prima refert:
Sic te, Paulle, Orbi redierunt Principe sacra
Aurea; sic nobis Ver sine fine facis.

De Borgeto Canis.

Sensibus humanis Borgetus totis inhaerens,
Iratus canibus, desit esse Canis;
Se que hominem fassus tumulo; si Vatis vlla
Certa fides; hominum prouocat inde gentis,

De eodem.

NON casu, at fato occubuit Borgetus
Ut inde
Quod coleret, possēt Nomen habere Canes.

De

38 Bartholomaei Crati.

De eodem.

Aurelij Fosse.

A Mulus Anticani Borgete ē occidis: ortus:
Morte, Thebaldei carmine perpetuas:
I modò iā Calūs, iacta tua Numina: postquā
Inferiora etiam non, obeundo, obeunt.

MODUS DA

De eodem.

Simonis Bramsi.

Quid Musas inter, mihi, ne in funere desit,
Borgetus Dominū nūc cadit ante suum.

Eiusdem de eodem.

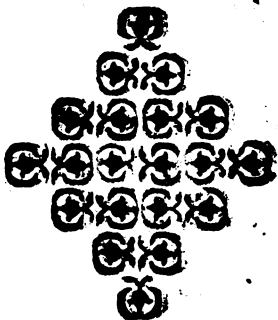
NON, Borgete Canis, te viuere fata tur-
lerunt,
Ut foret Cynicis hinc vna vlla Sophis.

Calina

Celins Calcagninus, Bartholomæo
Croto. S.

SI nihil ad me scripsisti, Croto mi suavis-
me, nullosq tuos, vt solebas, misisti ver-
culos mei oblitus, doleo quidem vitem tuam,
sed tibi tamen ignosco. Quis enim obliuioni,
quæ in nos vel inuitos tyrannidem suam exer-
cet, obluetari possit? Quod si memor non
scripsisti, tantum abest, vt tecum expo-
stem, vt vltro gratuler Tibi, quod hoc scili-
cet, quidquid est fiducia, tibi amor obtulerit,
quando non aliunde proficisci velim existi-
mare. Quare me iudice, vel sine certatione
absolutus esto, ea tamen adscripta conditione,
vt qui scribere desinis, amare non desinas.
Vale Ferraria. VI. Kal. Ianu. MDIIX.

RA

40
R A P H A E L I S I V S T I N Æ I
MONACI BENEDICTINI

EPIGRAMMATUM

AD LVCAM RIPAM;

**Humaniorum Literarum Regij;
Lepidi Professore, su-
umque Præcep.**

Indica credideram caro seruasse Magistro
Cinnama; Caucasum, dñfero, cerno piper.
Inspice cor dantis: tibi, Ripa, placebit, eritq;
Dulcius Hibleo rore, quod acre putas.
Ast, vbi. max. repetã Venet; myrrharia fudi,
Sponte tui memorem faxo fuisse scias.

Ad eundem.

DE me, Ripa, queri doles, amicum;
Qui summus tibi creuit à puello:
Huc & discipulum tibi fuisse
Dicis: sed caue, Ripa, ne Magistrum
Te dicant, crociferionis esse.

A

Ad

Ad eundem :

NIL reperitur, ais, quarendo: quod in-
uenit, est quod

Quis quærit: me, aliter dū loquor, insimulas.

Dardanus auricomū ramū qui repperit Heros,

Quæsierit, nec ne, differe Ripa mihi.

Nasonem veneraris; idem bis dixit: at, inquæ,

Creditur & fandi ius babuisse Maro.

Ad eundem :

**Cum mitteret munus, aliquot Ca-
porum paria.**

OMne timet Gallos Latium, neq; barba-
ra quisquam

Audez iam nostrum tangere mancipia.

Sed tibi quos, Luca, damus, hos ipune lacesse:

Arctantur pedicis, sunt sine teste, silent:

LVDO.

LVDOVICI PARISE TI

IVNIORIS MORALES ALIQVOT
E MULTIS SELECTAE EPISTOLAE

Ad Prosperum Aurimanum

Quattuor affirmat, Prosper dilecte, furoris
Esse Plato species, quarum cōplectitur vna
Quisquis amat, sicut furor hic laudabilis est, si
Diuinum, velut ipse Plato describit, amorem
Respicit: sic est inhonestus, turpis, & amens,
Si formæ affectum spectet: quo si fuerit quis
Correptus, furit indigne, fæde, misereq;
Insanit; quoniam sana ratione relicta
Appetit, & desiderium conuertit inanem
Ad finem, cuius post plurima damna secuti
Denique pœniteat. Dementia perdita verè
Illa fuit, mētem qua adeo perstringit, & ipsū
Ingenium obtundit, vt quæ sunt exitiosa
Vtilia, & quæ turpia sunt, videantur honesta.
Quis posset furor esse magis delirus, & excors,
Quàm qui hominem trahit ad id vitij, atq;
erroris, vt

Quod nisi cum magna nequeat succedere clade
Optantis? Quidnā scilicet magis, atq; remotū
Longius à ratione hominis, quàm tenere honorē,
Spernere virtutem, vitæq; odisse salutem

Spe

*Spe brevis illecebrę, quę brutis equiparat nos?
 Verũm ex aduerso poteris tu dicere forsan:
 Nimirum nobis vitio male vertitur id, quod
 Dat Natura, mali si quid proecesserit inde:
 Ipsi Naturę acceptum id potius referendũ est,
 Quã nobis: quid enĩ miseri cõmittimus ultra,
 Quã trahimur? Fateor, quodã nos fomite tãgẽ
 Naturã: verũm tamen illa eadem rationis.
 Tradidit vmbonem nobis, quę tela queamus
 Arcere, & stimulos vitij propellere: frustra
 Nos prope haberemus, rationis munus, & vñ,
 Ni contra vitij stimulos Natura de dissectõ
 Sed cum prostrata penitus ratione ruamus
 In vitium, & casto obuertamus terga pudõri,
 Spõte rei sumus, nobisq; accessimas omni
 Culpã: nulla manet, quę nos excuset bene, &
 Causa: nihil superest, quod nos à labe reuocet.
 Diluat in formi. Quare, quęcumque patroq;
 Turpiter, arbitrio nostra tribuatur, oportet.
 Ille volens patitur vulnus, quẽ conspicit ictum,
 Atque potest paruo vel propulsare labore,
 Nec tamen ille canet, magnũ metuque pericli.
 Hinc hominis nimium deprenditur esse ferocitatis
 Illius, misero qui se supponit amori,
 Et frustra immodicis se sponte laboribus offert
 Torquendum, & diris cruciatibus afficiendũ.
 Quod si damnati te ratio nullã furoris,
 Nullaque dedecoris, deploratiq; pudoris
 Absterrere potest in honesto ab amore, satis te
 Admoneãt, quę sueta sequi sũt sęper amantes.*

Exitia,

Exitia, & prisca exemplo moueare Iuuenta.
 Nam nulli, aut saltem rari inueniuntur amātes,
 Quorum non fuerit sors exitiosa, malusq;
 Exitus. En iuuenis se se miserabilis offert
 Casus Abydeni, qui Sestia amore puellæ,
 Cū mare tranaret, rapidis absorptus ab undis
 Amisit tenera vitam sub flore iuuenta.
 Cæde Neoptolemus rapitur, dū captus amore
 Lædæa Hermiones connubia turbat Orestis.
 Aegistius tandē, cum post Agamemnona casū
 Tutius optato speraret amore potiri,
 Occubuit. Quid opus iam plura exēpla referre,
 Præsertim tibi, cum possint occurrere passim
 Talia, si volues veterum monumenta Virorum?
 Nam desolatæ Vrbes, & diruta Regna
 Inuenies, dirisq; affertum cladibus Orbem.
 Quapropter postea iam deniq; Prosper, amore
 Quas longo solers didicisti tempore leges,
 In lucem profer', miserosq; assuesce clientes
 Tutari, rabidoque foro venundare vocem.
 Tam tandem Puteal Pratoris, & alta Curulis
 Obstrepat, atque tuo resonet clamore, meique
 Marsilij superes arato gutture vocem.

Cælius Calcagninus Ludouico Pariseto Iuniori. S.

Multum debeo Prospero Aurimano, Viri Clarissime, qui mihi primum tuas delicias legendas obtulit: quibus mihi plane testatum fecit, quanta tua sit eruditio, quanta inscribendo facultas, seu tu vorsam, seu tu prorsam orationem aggrediare. Putabam ego eum, tam grato officio perfunctum, omnis humanitatis partes impleuisse, nullamq; ad eas accessionem fieri posse. Sed postquam tuas literas accepi, longe mihi iucundissimas, tantum video cumulum ad pristinum illud officium accessisse, ut nullo grati animi testimonio videar mihi tam eximiam hominis diligentiam posse emereri. Primum enim ostendebat raras ingenij tui opes, quibus in tui amorem erant plane succensus: nunc vero tui prorsus copiam mihi fecit, & ut iam communis mutuus inter nos amor congregaretur, effecit. Quanti ergo putas me hoc munus aestimare? quo factum est, ut tuam, idest Viri Clarissimi, benevolentiam inirem. Opto itaque aliquando mihi occasionem dari, ut hunc animum erga te meum, tui cupidissimum atque amantissimum, tibi approbem. Id quod ego profecto sum facturus, si quando tu mihi ad eam rem fenestram aperueris; tempus, locumq; indicaueris.

quo

46 Lud Pariseti Junioris

quo id commode facere possim. Quare tute
 tibi de me iam plane potes, Vir doctiss. omnia
 polliceri. Ea enim est mea de te, tuaq, virtu-
 te opinio, ut nihil sit tā aplū, tāq, illustre, quod
 ego nō existimem, me iure optimo tibi debere.
 Quod si aliquando mihi licebit, tibi aliquam
 huiusce mea voluntatis significationē præbere,
 tūm ego me non dedisse, sed accepisse locu-
 pletissimum beneficium putabo. Bene Vale.

Eiusdem Pariseti ad Bartholomæum
 Crotam.

SCire ego iam dudum expecto, quid Roma
 bonorum
 Attulerit tibi, Crote; lucri quid feceris istic,
 Quò spe mirifica quondam motus properasti.
 Esse quidem te Præfatum intelleximus Aræ
 Principis, & pariter sacris Cantoribus esse
 Præpositū: sed enim insipienter nostra vocamus,
 Quæ tanquam tenui filo suspensa tenentur:
 Quodque iure potest nobis auferre voluntas
 Alterius, tutò nequaquam dicere nostrum
 Possumus. illa lucro non apponenda putarim,
 Quæ facile amitti potuere. Rosaria verno
 Edere purpureos spectamus tempore flores,
 Qui vice mutata rerum caliq, subinde
 Languescunt, omnemq, æstu veniente decorē
 Amittunt: quin desciunt subitò, referuntque
 Nil fructus, nati graciles emittere honores.
 Quisquis honos sine re nobis contingit, haberi
 Debet

Debet onus. stultum est homines cōsidere tātum
 Principibus, qui cūcta trahūt ad cōmoda plis,
 Inq; suos luxus conuertunt omnia; quorum
 Extingui nequit insatiabilis ardor habendi,
 Explerne fames. Quod si quandoq; videri
 Munifici voluere, aliquos ditant nebulones,
 Aut scurras: similes lactucas labra sequūtur
 Cretensem Cretensis amat, meritoque cicada
 Cane cicada: nihil fidibus cū Gracculo; Afello
 Nil cū Phœbea Cythara. Qui cūcta voraci
 Ingluuiē absorbet, frustra sperantur ab Orco
 Munera. Gerronem inuenies rarerer amicū
 Ex animo: rarō Gerronis facta videbis
 Verbis respondere: nihil, quod consequi ab illo
 Non speres te posse; spei sed denique fallax
 Fit successus. Habes aliquid, quod forte supba
 Adscribi culpæ valeat, dum poscere non vis,
 Dumq; virilē animū orādo inclinare recusas.
 Verūm animū magis ostendisses, Crote, virilē,
 Si re contentus mediocri, quarere nil iam
 Amplius, effata mox succedente senectā,
 Tentasses. Quæ iam damnauimus ambitionis,
 Nunc fastus nimij libet incusare. petendo
 Consequitur, qui iusta petit: de sorte profectū
 Conqueritur frustra, quisquis sibi virgula, vt
 aiunt,

Divina expectat piger omnia suppeditari
 Accipitur rarō, quod non exposcitur. ergo
 Qui cupit, exposcat. Sed sat te poscere forsan
 Credideris, dum virtute, obsequioque merentē

Te praestas, dignumq; ostendis munere. sane
 Id verum foret, & posset procedere, si nunc
 Praemia, conspecta recte ratione, darentur,
 In dandoq; esset meriti respectus. at illis,
 Qui nil iustitiae norunt concedere, quique
 Virtutis, meritiq; obliuiscuntur, oportet
 Exprobrare itidem, nedum perstare petendo.
 Principe si vita functo remeabis ad urbem,
 Et Patriam repetes vacuus, nullo auctus honore;
 Spes nostras valde falles, quia maxima de te
 Visus es excedens nobis spondere: tuorum
 Fabula Municipum fies, medioq; notabunt
 Te Momi digito, & dicent; Redit en penitus re
 Infecta, quem maturum aëuo, annisq; grauatū
 Principis excelsi Romam contendere quondam
 Gratia compulerat? quidnam sibi rettulit autē?
 Blanda quid hunc tandem iuvere verba? tueri.
 Te forte hoc pacto poteris: quia Simia seper
 Simia sit, quamuis dibapho vestita, vel ostro.
 Non tamē obiectus, culpaue remāseris expers
 Omnino; quoniam poteras cognoscere prudens
 Id prius, & poteras nosse opportunius, ut sit
 Continuo Proteus, quamuis mutabilis, idem.

Ad eundem.

EST quadam species hominum, quos, Cro-
 te, vocamus
 Astrologos, qui se profitentur scire futuros
 Successus rerum, ducentes omnia ab Astris.
 Disponi

Disponi memorant hæc inferiora, regi que
 Motibus astrorum, calique rotatibus: hinc nil
 Esse ferunt, quod non ipsi prænoscere possint
 Ex cæli positu, seu fruges atque futuri
 Prouentus anni, seu temporis atque dierum
 Quærere naturam libeat. totius ab ortu
 Successum ducunt vitæ mortalis, & unum
 Quemq; suum referunt nascendo horoscopus
 habere,

Ex quo conditio lethi, successus & omnis
 Viuendi dependeat. irridere libenter
 Has soleo nugas, & deliramina. nostrum
 Nunquam consuitur pectus maiore cachinno,
 Quàm cum de genere hoc hominum mihi quis-
 piam amictu

Occurrit lacero, sartis sotularibus, atque
 Attritis caligis. huic vaticinantur honores,
 Illi diuitias: hunc multa merce beatum,
 Illum militiæ clarum fore munere dicunt.
 Non autem aduertūt se vana hac arte futuros
 Semper mendicos, & honestæ laudis egentes.
 Dum sortem satagunt alienam noscere, dumq;
 Prædicunt alios felices, ac opulentos,
 A Erūnas miseri accersunt sibi; seque p omnes
 Tonstrinas deridiculos, omnesq; tabernas
 Efficiunt. Magnis nonnūquam Regibus, atque
 Principibus falso plaudentes omine, captant
 Vitæ subsidium misera, atque insulsa cacatis
 Figentes chartis mendacia, more Caballi
 Parmensis pulchras dibaphas lucratur, & auri

Signati zonam : quorū quā̄m pessime haberet
Res, si Principibus contingeret esse peritis .

Ac sapientibus: haud certe sinerent sibi ab istis
Verba dari stolidis : qui, dum farcire p̄ocurāt

Omentum, cumulant nugas, & somnia vana
Constringunt, auresq̄, Mide fallacibus implent

Figmentis. nā̄ signa, gradus, partes, simulacra,
Intervalla, domos, facies, loca, triplicitates,

Aspectus, Dominos, antiscia, milleq̄; inepta
Nugamenta notant, decretaq̄; singula paruo

Momento variant, ne possit ineptia eorum
Prorsus convinci; necnon fallacia vane

Artis deprendi, qua si quandoq̄; videntur
Vera profari, fortuito id contingere sane

Credendū est; quoniā quisquis mē̄dacia multa
Cōgerit, incidere in verū quandoq̄; necesse est.

Δ, ou aliter, quā̄m si tenso scopulum petat arcu
Cecus, & assidue iaculetur: posse ferire

Interdum, nemo est prorsus, qui nesciat. horū
Stultitia valde miseret me sepe, pigetque .

Nam, dum plura volunt, quā̄m fas, cogno-
scere, quamque

Permittat natura homini, ludibria captant
Maxima, & insani passim censentur. eadem

Augur pensatur trutina, pensatur Aruspex,
Et quisquis manuū ē̄ signis, & quisquis ab oris

Effigie mores hominum, ventur aq̄, fata
Iudicat. hos inter rarō reperire licebit,

Qui non desipiat, qui non deliret. ab horum
Natura haud multum nostros distare Poetas

Credi-

Crediderim, quos Democriti sententia sanos
 Esse vetat, quare summo sibi ire furorem
 Attribuunt, quem concessum diuinitus aiunt
 Esse sibi: quidquid se dissimulare nequire
 Nouerunt, operire student velamine honesti
 Nominis, & se diuino insanire furore
 Affirmant, quin nulla diu victura fatentur
 Carmina, quæ rapido mens non correpta furore
 Dictarit, condi diuina Poëmata dicunt,
 Cum mentem furor, atq; animum subit: hinc
 quatiuntur

Pectora, flāmescūt oculi, scabitur caput, vngues
 Mordētur, pedibus manibusq; exploditur, ore
 Ringitur: haud aliter quā si fanatica vexet
 Ingenium rabies, mentemq; Diana fatiget
 Irata, haud ausim tamen appellare Poëtas,
 Exili quicumque humiles clausere Camœna
 Sermones, magnoque nihil cecinere boatu.
 Non vlli, qui serpat humi, sermoneque puro
 Carmina contextat, tanti tribuentur honores
 Nominis, hoc illis dederim, qui spiritu agūtur
 Phæbeo: qui gesta hominum, & secreta Deorū
 Fata canūt, grandiq; sonāt bella horrida flatu.
 Hos meritò Vates, meritò vocitare Poëtas
 Conuenit, Ingenij si me Natura pusilli
 Produxit, tenues tradens in carmina vires:
 Si vena exilis; si Numinis, atq; furoris
 Phæbei est expers: si scribo, cum lubet, & cum
 Vitæ commoditas patitur; scribendo furorem
 Si nullum experior, nunquā tā turpiter audax
 C 2 Reddar,

52 Lud. Pariseti Junioris

Reddar, vt agnoscam laudem, nomenq; Poëte.
 Nunquam adeo inconsultus ero, quin iudicem
 ineptum

Et fatuum, qui me contenderit esse Poëtam.

Immeritos nūquā patiar tribui mihi honores:

Non me aliena permittā, vt cornicula, pluma

Vestri, improprias nec sumā, vt Simia, vestes.

Si sapias, & propria contentus viuere laude.

Crote paras, pariter debes excerpere vatum.

Te numero, licet argutis Epigrammata sillis

Texas, atque iocis adspergas carmina saisis.

Ad eundem.

Quid tā perplexi tibi nūc est, Crote, negoti,
 Vt totiens interpellatus carmine nostro

Nūquam rescribas? Et quid nūc instat agendū

Tam cura, studioq; vrgenti, tamq; labore

Affiduo, vt nequeas saltem breuitate Lacena,

Vt consueuisti, & veluti tuus esse solet mos,

Vti, rescribendo duos, aut quattuor ad me

Versus? Inflarisne ideo, fastuq; tumescis?

Quòd tibi collaturum insigne alicuius honoris

Pontificem speres? Vento si follis inani

Repletus fuerit, subito languescet acuta

Fossus acu, vanumq; emittet pelle tumorem

Cōtracta. Dum rana bouem ex æquare bibēdo

Tentaret, nimio crepuit diffusa tumore.

Se sapiens ipsum noscit: laudabile valde, (se

Valde homini pulchrū est, semet cognoscere, cui

Delphicus

Delphicus olim subscripsit sententia Apollo,
 Et cui consensit Chilonis dogma. superbia
 Quò quis successu fortuna debiliori,
 Apparebit eò dementior. Icarus alis
 Dum se ceratis effert, cadit, atq; profundo
 Mergitur Ionio: sublimi in tartara celo
 Truditur aetherei soboles primaeva parentis,
 Dum fastu effertur tumefacta. superbia nõ
 Humano generi, quàm Düs inuisa, relegat
 A se virtutum commercia: nescit amorem,
 Et traducit amicitiam. caue, criminis huius
 Efficiare reus, quo nil deformius arti,
 Et studijs, quibus incumbis: nulli magis esse
 Cõuenit humano, quã qui vacat, atq; operã dat
 Humanis studijs. equidem vix credere possũ
 Te; qui consenuisti in lusibus, atque choris
 Musarum, & læta psallentis Apollinis arte;
 Effectum sic esse superbum, sicq; seuerum,
 Vt conferre ioci nil cures amplius, & nil
 Denique digneris fido rescribere amico.
 Cum puer à calamo tibi sit, committere nõ est
 Difficile:ã, quod dicitur, tibi deesse putadũ est,
 Istic cum maneat, vbi sunt myrmecia passim
 Quæ seclerum taxes? & mi quodcũq; rescribes,
 Gratum erit, vtaris quãuis epigramate, sicut
 Delphicus esse faber. Quod si mihi scribere psus.
 Fastidis, solumque putas tua carmina digna
 Pontifice, ac Roma, non est, cur ferre moleste
 Me id credas; quoniã sum conuiuere paratus,
 Quocũque in me aliquis pacto peccarit amicus,

*Non tamen interea cessabo scribere, si quid
Occurreret, quo te valeam stimulare: tametsi
Crabronem irritare, leonem vellere, non sit
Sat tutum. Sed causa animi quæ scripta, iociq;
Non ægra cuiquam, vel iniqua mente ferenda.*

Ad Petrum Bembum Cardinalem.

Humani vim, Bembe Pater, miramur &
artem
Ingenij, cui pene nihil reperitur inausum,
Nil intentatum. studuit miracula rerum
Indagare; genus varium, causasq; latentes
Querere, et ætherei penetrare arcana Tonãtis.
Admiranda nimis solertia pristæ Virorum,
Qui res occultas, certis rationibus acti,
Explicuere, perinde ac si censoribus illis
Vsa foret Naturã parons, dum conderet orbes
Sidercos, celiq; globum suffigere Astris,
Et circumfuso firmaret in aëre terram.
Sed postquã rerum series, quas mystica nobis
Abdiderat Natura, hominum patuere sagaci
Ingenio, & primæ explorata potentia causæ,
Turpe nefas visum est, vili recludere vulgo
Viscera naturæ. Quare prudentibus illa
Tradentes noscendæ Viris, texere quibusdam
Fegmentis, vulgusq; adyto exclusere profanũ.
Hinc Phæbum intonsam crines sinxere, soror è
Phæbi Dianam veloci indagine terras
Cingentẽ, modò per montes, modò p depressas
Venans

*Venantem valles. Hinc asseruere Camænas
 Esse nouem, palmamq; vni tribuere canendi
 Calliopa, quam dixerunt superare sorores
 Harmonia suavi, & dulci modulamine vocis.
 Quid refert memorare Iouem, diuosq; vocatos
 Oceani cultoribus ad conuiuia? amatam
 Diti Persephonem? Pani Syringa? catenam
 Calitus in terras iussam pendere? Mineruam,
 Iam sterili Iunone, Iouis de vertice natam,
 Ægide gorgonia munitam pectus? inanem
 Impetum Aloïdum? proceri ambusta Typhœi
 Membra sub Inarimes æterna mole sepulti?
 Proiectos Pyrræ lapides? simulacra Promethei
 Molli ficta limo? Saturnum parua vorantem
 Corpora natorum? succisa virilia Celi?
 Et quæ plura manent Vatum figmenta, potætes
 Naturæ causas habili inuoluentia amictu?
 Nimirum, velut hæc rerum miracula prorsus
 Diuini fuit ingenij reperisse, figuris
 Sic eadem varijs texisse fatebimur artis
 Eximiæ: hinc priscos Vates meruisse putadū est
 Iure hominū laudes, & conciliasse fauorem
 Naturæ, teçta quæ gestit imagine cerni.
 Nunc autem sic prorsus abest, vt concilietur
 Naturæ fauor, aut ineatur gratia, vt omnis
 Tam naturæ, quàm sermonis honos temeretur,
 Et corrumpatur rerum genuina venustas.
 Nescio quos vanos hæc tempora nostra Poëtas
 Edunt, qui latine pulchra argumenta poësis
 Vulgantes, violant Romanæ dogmata lingua:*

Sacros corrumpunt numeros, castasq; Camænas
 Fœdant, prostituunt, nudantq; Numerius olè
 Sicut Eleusinas nimio temerarius ausu.
 Hi plumis tentant Pavi vestire Coracem;
 Anseris & strepitosa imitari voce canori
 Concentum Cycni, suibusq; exponere gemmas
 Immundis satagunt, & ludicra carmina cœdit,
 Quæ canat ad limen Iuuenis male sanus amica,
 Aut magis in mensa referat Parasitus herili,
 Et recitent Mimi, scurræ, custosq; tabernæ.
 Forsitan inquires, quid nos iuuet esse Latinos,
 Quid iuuet ampullas, & sesquipedalia verba
 Cogere carminibus latius, & claudere sensus
 Arcanos paribus numeris: si, qui legat ista
 Vix vnus seu alter erit; sed aperta pœsis
 Illorum rudibus dominis, plebiq; placebit,
 Illorum & magnas volitabit fama per vrbes.
 Malim vel segni ingenium torpere veterno,
 Vel mea deformes tunicas dare carmina
 scombris,
 Quàm laudes vnquam ex vulgo captare, vel
 auras,
 Scribereue idoctas aliquid quod mulceat aures
 Tonsorum, & nugis lippos delectet etruscis.
 Laudentur vulgo, signentur & indice: nã mi
 Hectoris exemplo Neuani ex classe proborum
 Rarum aliquem laudatorem cõtingere malim,
 Quàm celebrè vulgi plausum. si verò carendi
 Laudibus omnino fuerit, si nominis esse
 Obscuri prorsum acciderit, mens conscia recti
 Non

Non saltē deerit sibi met pulcherrima merces,
 Id sciat in primis animo, felicitis Olympi
 Affectare viam, & rupto de carcere currum
 Quadringū ad spacū sublimē impellere metā,
 Virtutumque agili terras superare volatu,
 Ac prohibere, iecur viuax ne tondeat Ales.
 Terrigenæ, non Sisyphij fallacia saxi
 Torqueat, aut lapsura silex, simili s̄q; cadente
 Immineat, mensa q; negent alimenta parata,
 Neu rota precipitet, neu fusiis vnda fatiget,
 Cui dabitur vitare sinus Acheruntis amarus,
 Torpentem Styga, Cocyti lacrimabilis vnda,
 Ardentes Phlegetontis aquas, obliuia Lethes,
 Is demum meritis Diuorum æquabit honores.

Ad eundem.

Omnibus ex animi morbis nos, Bembe,
 putamus

Nullum pestiferum magis esse cupidine: cuius
 Conditio est talis, momento vt temporis ex se
 Nobis affectus alios producere possit.

Quandoquidem, concepta spe fraudata, dolorem
 Contrahit, aut gaudet successu elata secundo;

Aut anceps rerum, casusque incerta futuri
 Formidat, dubijsque timens successibus hæret.
 Cū sit amor quadā vehemēs, ardensq; cupido,
 Et desiderium pulchri, comprehenditur isto.

Rite sub affectu. Quare formido, dolorque,
 Et mentis mala perturbatio, denique & omnis

Et Noxius

Noxius affectus fœdum comitatur amorem.
 Hinc Persa seruus memorat se malle labores
 Herculeos perferre, pati quàm ipsius amoris
 AErumnas, qui colluuiæ, & Lerna malorū est.
 Non aliunde potest homini contingere maior
 Pernicies, maiorq; animi vexatio. quod nūc
 Experior primum, fato nam ductus iniquo
 Vror, & inuitus succendor amore. fauorem
 Vnius vanum cogor captare puella,
 Qui nauci facio Reges, & diuitis auri
 Pondera; cui rerum nihil est mirabile, molles
 Ingenuæ admiror mores, formamq; puellæ.
 Attestor Genium, nostri qui conscius omnis
 Arcani, nunquam tantum exanclasse laboris,
 Nunquam tot curis, tantoq; dolore fuisse
 Me pressum. Tam deploratæ sortis habetur
 Nemo: tam miserè infelix nemo reperitur,
 Quàm qui perditè amat: quoniam illa miser-
 tima vita est.

Conditio, quæ continuis cruciatibus, atque
 Supplicijs vrgetur inops, expersq; quietis.
 Et alsa decipimur specie quandoque bonorum:
 Hinc oriens venia donari posse videtur
 Error, & imminui ignorato noxia turpi.
 Namque voluntatem nostrā irretire frequēter
 Illa solent, quæ praua boni sub imagine ficta
 Cælantur. Verùm quisquis sectatur, aperte
 Quod scit turpe, nihil poterit prætexere, culpā
 Quo recte minuat, vitiumque excuset. ego ne
 Sum talis? sane fateor me noscere quidquid
 Turpiter

Turpiter admitto, sed enim qui cogitur, omnis
 Immunis culpæ est. Qui peccat sponte, meretur
 Errati pœnam: superi nouere, pusillam
 Quàm dederim causam vitio, quantoq; labore
 Iam nunc enitar resipiscere, quamq; peroptè
 Me fœda labi, & turpi subducere morbo.
 In vitium cum me procliuam forte viderem,
 Cavi, ne vitiorum illix occasio mentem
 Inficeret teneram. primo sub flore iuuentæ
 Huius ab illiue morbi me prorsus, & omni
 Seruauî intactum vitio: prudentia cum iam
 Custodire Virum melior deberet, aberro
 Imprudens, rectæque viæ vestigia linquo.
 An vindex aliquis Deus, aut Rhānsia plectit
 Nunc me? qui fuerã solitus deludere amâtes,
 Subsannare puellas, & iactare tenacis
 Constantes fastus animi, ac fastidia amoris
 Insani. Plerunq; suum censura moratur
 Authorem; & qua quisque sibi magis arro-
 gat arte,
 Hac tandem peccare magis contingit eadem.

Ad Iacobum Sadoletû Cardinalem.

Si tantum studij, tantumque artis tribuatur
 Formandis animis, Præsul meritissime,
 quantum

Rectè formando nobis impenditur ori,
 Nil erit, officij ratio quod postulet ultra
 A nobis: si quidem consultum erit optime corû,

C 6 Quorum

68. Lud Pariseti Iunioris

Quorum nos curam gerimus, nostraeque salutis;
 Vni forte rei peragenda sufficit vnus:
 Nō facile vllus erit, valeat qui absolueret plura.
 Est igitur nobis omni ratione cauendum,
 Ne, dum florentes cāpos, & amœna fluentia,
 Persequimur, sera deprenti nocte ruamus
 In tenebras, cecosq; aditus, vbi nulla salutis
 Spes vigeat gratāq; neget mala noxa quietē.
 Admoncat nos Diui exemplum Antistitis, olim
 Qui fuit in somnis contusus verbere multo,
 Et grauiter reprehensus, quod nimis affeētaret
 Eloquium Tulli, & linguae pigmenta latine.
 Ille sacros hausit fontes, purosque liquores,
 Quorum continuo libamine nomen adeptus
 Est clarum, & cali aeternos quaesuit honores.
 Fermenti tumidi, fluidique oblatio mellis
 Non accepta Deo. non fas sacris adhiberi
 Diuinis quidquā fermenti, aut mellis. Apella
 Ex Tarso, Doctor populorum, & Relligionis
 Maximus assertor nostrae; quamuis ab amico
 Sape redargutus, monitusue; nihil tamen oris
 Ambiuit fucum, aut cultum sermonis, eo qui
 Tempore conueniens potuisset forte videri,
 Cum noua relligio foret instituenta per orbē,
 Et populi à patrūs reuocandi moribus essent.
 Non eget eloquij fucō lex mystica, cuius
 Vis tanta & virtus est, vt mortalia frustra
 Tentent ingenia, & frustra experiātur honorē.
 Addere, & arcanum verbis augere decorem,
 Tu ne putas aliquos compti sermonis amore
 Possē

Morales Epistolæ. 85

Posse trahi ad studium diuinæ legis? at illi
Ne quidquam compti studio sermonis agentur,
Quos non seruatque legis promissa mouebunt
Præmia, & æternæ spes certa oblata salutis.
Quin simplex, & nuda profanos odit amictus
Lex, quæ diuini profluxit ab ore parentis.

Hæc potius nobis opere illustranda, fideque,
Quàm pictis verbis, compti que coloribus oris;
Irrita namque omnis persuasio, res ubi clara
Apparet; frustra nos quærimus addere lumen
Soli, qui nostræ lucis totius origo est.

Sed nimium in nobis humanæ gratia laudis
Pollet, & humani nimium captantur honores;
Omne fere studium nostrum, nostrosque labores
Vertimus ad laudem, & famam, nomenque pa-
randum.

Vt nostrum superet nomen post funera, tantis
Nos studijs, tantoque labore instamus: ut autem
Ipsi degamus vitam post fata beatam,
Nil agimus. mentes hebetes, & pectora cæca
Nostra nimis! cur sic stolide peccamus?

Olympi

Si latas sedes virtutibus esse paratas
Credimus, & vitij mortem, æternumque do-
lorem.

Ingruere. est incredulitas, quæ non sinit equam
Mortales nos ire via: de tramite recto
In repres. seducit, & in dimeta retorquet.
Hinc varijs desiderijs mens nostra laborans
Excruaiat se se. Vulgi nunc optat honores,

Nunc

62 Lud. Pariseti Junioris

*Nunc auras Regum desiderat, atque fauores
 Pontificum, nunc diuitijs inseruit habendis:
 Sæpe voluptates fallaces appetit, & se
 Interdum obsceno, turpique intricat amore.
 Sunt quoque, qui studio capti meliore, potentes
 Inquirant rerum causas, & sidera cæli
 Scrutentur, variasq; vices, & tēpora seruent.
 Sunt, qui cum lætistraducant otia Musis,
 Mollia Phœbeis cingentes tempora ramis.
 Incumbunt alij studijs facundiæ, & artem
 Rhetoricam longa exerceant ambage loquendi.
 Certè delirant omnes, frustra que laborant.
 Sane omnis vis nostra, omnisq; industria nostræ
 Ingenij, varias doctrinæ educta per artes,
 Contendit frustra. Cum terna potentia nostræ
 Sit animæ, longe meritis præstare voluntas
 Afferitur, quæ purum ex se producit amorem,
 Qui sincere respiciens homin: sçq; Deumque,
 Omnes exuperat leges, canonesque merendi,
 Neo sinit ignotum quidquã, quod noscere nobis
 Expediat: facili quin tramite ducit ad alti
 Notitiam cæli, & reserat penetralia magni
 Celsa Dei, vitæq; aperit secreta beata.
 Quid nobis igitur dubias vexasse per artes
 Proderit ingenium, & vitam duxisse per atras
 Ambages? Si solus amor conferre salutem
 Perpetuam potuit, veramq; afferre quietem.
 Quare nos tandem dicendi, Præsul, omissis
 Artibus, & posita vana ambitione sciendi,
 Divinum pacato animo excipiamus amorem:*

Quo

Quo te iam pridem commotum fortasse putandum est,

Maxima Pontificis liquisse negotia, & istuc Concessisse, tuo gratum quò Pastor ouili Presidium, & curam posses adhibere salubri, Et monstrare pijs veracia iussa Tonantis.

IACOBVS SADOLETVS

EPISCOP. CARPENTORACTEN.

LV D. PARISETO IUNIORI

S. P. D.

LEgi tuum carmen, idque mirifice probavi: est enim, quantum ego possum iudicare, cum doctum & elegans, tum, quo in genere esse vis, eius generis numeris omnibus absolutum. Sed eius ipsius argumentum carminis aliquandiu me suspensum, atque anticipem animi tenuit, dum neque rem satis coniectura perspicere potui, quid tu in illotibi propositum habuisses. Nã, si ornatum & cultum reprehendis Orationis, eosq; obiurgas, qui electis verbis, grauibsq; sententijs sua sensa exprimunt, idque nituntur, ut quæ ab ipsis emittuntur, prodeant limatiora, tute tibi laqueum tendis, tute ipse te implicas. Eos enim accusantem, qui studium & operam poliendæ

poliendæ orationi dant, non decuit ipsum poli-
 tæ, & disertè loqui. Quod si ego is essem, qui
 mihi hanc styli elegantiam adsciscerem: respõ-
 derem tibi id, quod verissimum est, debere
 nos partus eos, quos gignimus, optare nasci
 quàm perfectissimos, nihil earum desideran-
 tes rerum, quæ ad utilitatem & ad decorem
 corpore, animo, vita contineantur. Hocque
 non solum in filiorum sobole corporea, sed
 multo etiã magis in fœtibus ingenij natura no-
 bis esse dicerem insitum; neque vnquam natu-
 ralem hanc in nobis cupiditatem iure fuisse à
 quoquam, vt vitium, obiectam, quæ non ad
 popularem famam primò & maxime, sed ad
 expletionem naturæ spectet, atque pertineat.
 Sed quoniam meum negotium non agitur, vi-
 derint alij. Ego te illud pro aetate, & consue-
 tudine mea non inuitus admonebo, vt ne te ab
 illa ratione falli sinas, quæ tibi fortasse bona
 visa est; si tamen existimas ita esse, vt scri-
 bis nitorem & copiam accurati sermonis ve-
 riuati fucum, & falsum colorem obducere:
 non enim ita se res habet. Nec qui in sacris
 literis disertius explanãdis inuigilant, eiusmodi
 proninciam suscipiunt, vt patefaciant veri-
 tatem, quæ ex diuinę legis oraculis apertè &
 perspicuè suapta natura clara est, neque eget
 ad demonstrandum ingenio, aut interpretatio-
 ne cuiusquam: sed refrigeratos iampridem
 mortalium animos, ad pietatis studia rursus
 capeffent.

capessenda monitis, & cohortationibus suis con-
nantur accendere, quod sine vi aliqua dicendi,
verborumq; grandium, & apte significantium
copia commodè fieri non potest. Quare meū
iudicium fuit, semperq; erit, non solum licere
Christiano homini, verum etiam convenire,
atque adeo opus esse, si suo is rite officio fungi
velit, excolere orationem, que legentibus
profutura sit, & magnifica præpotentis Dei
opera vberius explicatura, laudemque ab ho-
minibus, (que modò princeps ipsa spectata
non sit, eaque nobiscum vnà ad Deum refera-
tur) tanquam accessionem quandam non peni-
tus aspernandam esse. Quod ego te, quia fa-
cere mihi visus es, vt des te ad scribendum
accuratè & subtiliter, & collaudo nunc quæ-
dem, & in posterum in eo quoque vt perseue-
res, vehementer hortor.

Vale Carpentoraeti. XVII. Cal. Decembris.

MDXXXIV.

Ad

Ad Franciscum Martellum.

Hanc vitam, Martelle, hominis qui censuit esse

Militiam, sentit recte ac veraciter: hostes
Undique circumstant, omniq, ex parte malorū
Agmina consurgunt. Salebrosa negotia, cura
Spinosa, & duri affectus contundere corpus,
Et torquere animū perstant: hinc fœda cupido
Extimulat; dolor inde subit, metus hinc pre-
mit, inde

Latitia aggreditur, quibus opposita rationis
Ægide, cōstanti obsistentium est pectore, ne nos
Captiuos trahat hostilis violentia. Quam sit
Difficile vnicique, cauere domestico ab hoste
Iudicij compos nemo, qui nesciat: at si
Nobiscum fuerit nobis pugnare necesse,
Quid miserabilius poterit contingere? porro
Nobiscum nos assidue confligimus: agrum
Spiritus aduersus sensum dum pugnat, & ipsa
Dum ratio contra affectus certamine iugi
Dimicat. hinc ne parū discriminis, atq, laboris
Vita erat humana, pariter nisi corpora seuis
Languerent morbis: ni febres, tormina, tabes,
Pleuresis, asthma, elephas, ignis sacer, en-
terocelē,

Gangrenæ, clauī, tonsilla, angina; podagræ,
Intestinatorum, capitis, stomachiq; dolores,
Et plures aliū numero, qui forte trecenti

Instarent

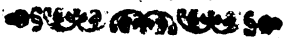
Instarent morbi, & miseros cruciatibus artus
 Vexarent rabidis? Qui tam compagine firma,
 Tamq; bona crasi, qui sit languoris ab omni
 Exemptus noxa, & valeat bene corpore sæper?
 Ille quidē haud ego sū: nā bilis flaua quotānis
 Sub canis æstiuo conflētat tempore, acerbam
 Incutiens membris febrem, capitiq; dolores.
 Hyberno verò flegma, & pituita molestat
 Tempore, quo plerumq; nares, gustūq; coriza
 Obsruit, & capiti pondus, cerebroq; stuporē
 Adijcit: interdum stomachum concoctio crudū
 Difficilis grauat, vnde mali generatio Chymi
 Ictericum facit, & venas oppilat, eparque.
 Sæper adest aliquid corpus quod torqueat, atq;
 Afflicter. nunquam desistunt rodere mentem,
 Aut animam affectus. Igitur quis compatitur
 Abneget esse hominū vitæ, quam ingiter angit
 Morbi, languores, & carnificina dolorum?
 Haudquaquam reliquorū animantium est sub-
 dita tantis

Natura erumnis, nec tot sunt corpora eorum
 Afflicta malis, neque tot obnoxia morbis.
 An mundi rerumq; opifex immanius egit
 Nobiscū? id minime: quin particeps rationis
 Nos fecit, iussitq; alijs animantibus esse
 Prepositos, donec vitales corporis auras
 In terris trahimus: post autem fata parauit
 Felices nobis sedes, donimq; salutis
 Perpetuum, & cali caros addixit honores,
 Dummodo delictis nos abstinēamus, & atra
 Crimina

Crimina vitemus. Sed cum propensa nimis sit
 In vitium natura hominis, ratione salutis
 Nostra, permittit summi prudentia Patris
 In nos morborum variam sauire cateruam;
 Ut morbis repressa suis petulantia crassi
 Corporis, atq; mala extenuata habitudine vires
 Abstineant vitijs, animam qua sedibus arcant
 AEthereis, summiq; boni dulcedine priuant.
 AEquo igitur morbos animo perferre, labores,
 AErumnasq; pati, tolerare aduersa, bonique
 Cōsulere, e nostra quod re succedit, honestū est.
 Nam brevis istius vitæ afflictatio, cæli
 Felices aditus aperit, pulchrumque quietis
 Perpetuæ munus, perfectaq; gaudia confert.
 Res agitur nostra vtiliter; siquidē brevis huius
 Vitæ incommoditas querenda ad cōmoda vitæ
 A Eternæ tendit. Pugnare viriliter ergo
 Est operæ pretium, aduersisq; resistere rebus
 Forti animo: pugnā mox iclyta palma sequitur;
 Respiciunt obitos longe maiora labores
 Præmia: dum fomes iuuenilis feruidus aui
 Excitat in fastus animos. & corpora fluxans
 In Venere, morbis, durisq; laboribus angit
 Expedi. hanc fragilem vitam curare perinde
 Deberemus, patria ac si nos essemus ab ipsa
 Fictorres, aut ex vna in regione peregre
 Nunc ageremus. Quis fuerit tam improvidus,
 aut tam

Prorsus iners, quem longa viæ distantia dura
 Terreat, atque labor gradiendi, quo minus altè

Se succingat, iter rapiat, gressumq; frequēter,
 Quò dulcem Patriam videat, carosq; parētes,
 Et cum dilicta tranquillam coniuge pacem
 Ducat; morigeræque fruatur prolis amico
 Coniūctū? Si nulla potest humana voluptas
 Diuina æquari; si delectatio, captum
 Diuina humanum excedit; quis ferre recuset
 Languores, miserâq; huius cruciamina vitæ,
 Vt potiatur ea, regnoque fruatur Olympi,
 Cunctaq; felicem ducat per secula vitam?

Ad eundem:

O Pto mihi, Martelle, fabri cōtingere pēnas
 Cecropij, aut Atlantiadæ talaria, nostrū
 Hoc desiderium forte irridebis, & esse
 Vix sani credes animi: miraberis ad quid
 Hęc optē, nimiūm quæ vana vidētur, et extrā
 Conditionem hominis, quò possim, vt Deda-
 lus olim,

Minōis claustrum, Cretaq; ergastula liber
 Exire, aut veluti Perseus de Gorgone, deque
 Andromeda monstro palmā, laudēq; referre.
 Hęc scito, me optare minus dementer, adhuc
 quid

Sit mihi cū mōstro, & Creta dubitare videris;
 Ne dubites: operę pretiū est tibi scire, Poësim
 Tendere eò, vt siclo verborū syrmate clauda
 Naturæ admiranda opera, arcanoq; loquendū
 Ambage includat sensus, documentaque vitæ

Humana

Humana tradat pulchro sub tegmine: quo fit,
 Ut non delectent diuina poemata tantum,
 Sed profint etiam, duplicemq; tenore sub vno
 Notitiam referant. Nā tum ratione tegentis,
 Tumq; rei testæ, fructus doctrinaq; surgit
 Vberior. sed nos ad rem redeamus, & alas
 Non temerè optatas mōstremus. Dædalus ergo
 Est intellectus noster, qui dum speculatur
 Sublimes rerum causas, diuinaq; celi
 Ornamenta, volatu se se attollere in altum
 Dicitur; & celerimigrare per aëra penna.
 Hic contemplandum se se de carcere Cretæ
 Explicat, affectus dum corporis exiit, & dum
 Fortia tardantis superatretinacula sensus,
 Euadit volucris Minoria claustra volatu.
 Hæc fuga digna Viro, fuga conueniens sapienti
 Artifici, qui Palladijs sit natus Athenis,
 Et nutritus. Abantiadæ prope fictio eandem
 Rem signat: nā pars animæ sublimior, & vis
 Ingenij speculatrix, partem animæ inferiorem,
 Corporeis vinclis religatam, & sensibus arctè
 Obstrictā dissoluit, & Andromedam exitiali
 Liberat à monstro: quo nostri significatur
 Corporis affectus, qui quamuis parte secetur
 Quadruplici, tamen ex alijs nos torquet, &
 angit.
 Præcipue, qui fluctiuagi sub imagine monstri
 Inuitur. ratione eadem, quæ fingitur esse
 Orta falo Venus, hunc etiam designat eundem
 Affectum Gorgon, cuius conspectio mentem,
 Vimque

*Vimque animi immutans, stupidos nos reddit,
& ipsis*

Exequat saxis, perimens rationis acumen.

Sed quid erit, si forte cupido incessat eundē

Alius, ac valeant cerata tendere pennæ?

Aut quān ferre queāt petasi, & talaria porrō

Cecropidæ radios solis perferre calentes

Non poterunt alæ. Hermetis talaria nunquam

Tam poterunt alte tandem me tollere, quātūm

Exopto, licet ille Iouis sit nuntius olim

Creditus, interpretesq; Deum. quo præpetis ergo

Subsidio pennæ experiar me tollere? quonam

Conatu tentabo Dei penetrabile subire?

Et maiestatis scrutari arcana verendæ?

Scilicet ignitis opus est ascendere pennis.

Sed quis erit sapiens adeo faber, atq; peritus

Qui sciat has humeris alas suspendere? solus

Id nobis præstare furor poterit: furor inquam

Ille, p̄ toties memorant quē scripta Platonis.

Nam furor ille hominē extollit, sūmoq; parētī

Vnit, & ardenti coniungit amore: furore

Hoc cupio insanire: furor diuinus, amorque

Mysticus hoc rigidum pectus, mentēq; gelatā

Molliat, inflammet, rapiat desidero. Verūm

Corporis infirmi multūm compago repugnat:

Quam tamē ad rectam vitæ traducere normā

Conor, & efficiā, mihi dummodo gratia præsto

Sit diuina, meique adsit clementia Christi.

Ad

Ad Annibalem: cum amico iocatur.

Cum nostro petij Carpum Pratore diebus,
 Annibal, elapsis: plures aderamus amici,
 Et comites, longi cincti latus ensibus omnes.
 Ex quibus haud quisquã fuit à stat: omb⁹ Arcis
 Præter me interpellatus, qui pone subibam,
 Curto vectus equo, qui sic succusserat, ambas
 Fregerit ut clunes, papulaq; ardente notarit.
 Ut me custodes portæ videre, repente
 Occurrunt, ensemq; iubent deponere; multum
 Luctatus precibus, multum cõquestus acerbis
 Verbis, intraui tandem leuis ense relicto.
 Riserunt comites; sed ego maiore cachinno
 Rem dignam cernens, non cesso laceffere eosdẽ.
 Inter me, & vos quantũ intersit, discite. cauti
 Custodes timuere meis dumtaxat ab armis.
 Nimirum imbelles reliquos vos esse putarunt.
 An nescis, quò nã nostra hæc iam fabula tẽdat?
 Pene tibi similem casum obuénisse profecto
 Gratulor. Agnouit Rector te prouidus esse
 Belligerum, & duros tractantem gnauiter Æses:
 Idcirco tibi rure vetat, quod fuit in vrbe
 Pluribus, hinc oleri, rarisque loquacibus esse
 Consultum voluit, quibus ense parare cruẽtam
 Extimuit te velle necem. Si nocte salubres
 Abrumpunt Rana somnos, gratamq; quietem,
 Illis tu poteris indicere bella præusto
 Fuste, vel hamato nodose vimine canna;

Ni

*Ni, qua venari prohibent proclamata, ranas
 Quadrupedes lato comprehendant iure. iocari
 Aut permitte mihi tecum sic, Annibal; aut quo
 Prosequor, ingentem tenta dissolvere amorem.*

Ad eundem.

Hic me quis Divum dilectæ tenacibus
 unquam,

*Annibal, exoluet vinclis, gravibusq; catenis?
 Quis me de fœda morbi contagie redemptum
 Restituet sanæ menti, vitæq; salubri?*

*Cuncta fui expertus solers, nil prorsus omisi,
 Nil intentatum liqui, quod posse putarim*

*Suppetias mihi ferre: dolor sæper penetravit
 Altius, & gravius pressit, quò plura adhibere*

*Tentavi morbo medicamina: quin ea pestis
 Huius sevities, ut cum sedata videri*

*Possit, tunc multò crudescat acerbius, & cùm
 Ipse mihi videor vires assumere, contra*

*Multò debilior succumbam. evanida postquã
 Omnia succedunt curæ tentamina; postquam*

*Sævior opposito surgit medicamine morbus:
 Nil superest, nisi ut exhibeam me carnificinæ,*

*Dæq; manus rabidis cruciatib; effera forsitan
 Vis mihi tandem nulla irritata medela*

*Mitescet paulum, atq; sua se sponte remittet.
 Hei mihi quid frustra persto sperare leuamẽ?*

*Si qua fuenstis me infecit Saga venenis,
 Et me Thessalico deuonit carmine, nostris*

D

Exultat

Exultat fastosa malis, nostroque dolore
 Gaudet, & è nostra capit oblectamina pœna;
 Hircana Tigri, alpinaque immanior Ursa?
 Non dolor, assidue rodens præcordia, tam me
 Affligit, quàm diffidentia certa salutis,
 De qua iam conclamatum reor esse. labanti
 Errantem gressu precor, Annibal, excipe: pessimè
 Ire veta, rege consilijs, insiste monendo:
 Affer opem, succurre inopi, solare misellum,
 Atq; docetantos leuius perferre labores.

75
SEBASTIANI CORRADI

DE PAULA

FONTANELLIA SESSIA ROLI

COMITI:

Solus Alexandrū eximie depinxit Apelles,
Tyndariden Zeufis, Pallada Nicomachus.
Nūc nouus; haud pictor; Vates numeratier illis
Expeto: carminibus Diua canenda meis.
Hanc ego; ni moriar fato præreptus acerbo;
Æternūm faciam, viuat vt illa solo.
Nam, cū tempus edax corrodat cūcta, fugaeis
Nescit Musa cui damna dolenda pati:
Artificūq; licet perdat monimenta, labores;
Innumeros vincet carmine Paula dies.
Paula quidē nostro celebrabere carmine, carmē
Sed longē vinctes laudibus ipsa tuis. (tem
Nomine at hoc tenui quid mouit utrūq; parē-
Te talem, ac tantā dicere? scire velim.
Tantillam in cunis an quōd vagire puellam
Audiit, hoc tantūm ratus vterq; senex?
At, si forte datum speculari mente futura;
Quae nūc Paula audis, Maxima dicta fores.
Te si spectasset Zeufis, cum pingeret artus,
Atque Helena viuis membra petita typis:

*Ex vna hac tantum legis t imagine corpus;
Formarum tot non ille eguisset ope.*

*Theſea Tenaria prada, Paridemq; puderet,
Si qui ſit Paula vultus, vterq; ſciat.*

*Et Venus optaſſet deſcripti premia Pomi,
Adaitaſi Diuis hac foret vna tribus.*

*Paula Deas ſuperat, vel cirris vnica: Loto
Ferre capillatas poſſet & vna comas.*

*Non caput hoc vllum tota ſpecioſius vrbe;
Immo caput nullum pulchrius orbe nitet.*

*Nam facile haud dictu eſt, quanta collectus
ab arte*

Hinc ſurgat nodus, pendeat inde coma.

*Frõs quoq; lata patet, valeat quæ nube reducta,
Et ſole ambiguo, reddere ſola diem:*

*Hoc velut è cælo lucent duo lumina, Phæbi
Ut ſoror, & Phæbus hæc ſibi rapta putent.*

*Orbibus illa ſuis placida grauitate rotantur:
Spectando vt laſſus, non ſatur ire queas:*

*Eſt color inde genis ſpectatur ab arbore malo,
Seu matutina qualis ab ore roſæ.*

*Copia talis ineſt, & talis gratia ſandi, vt
Iſto credatur Pallas ab ore loqui.*

*Omnia ne dicam, mentum collumq; ſilebo;
Laſſe ipſo, atq; ipſa candidiora nive.*

*Pectora ſub geminis cælantur leuia mammis;
Eſt gracilis venter, femur, vtrumq; latus.*

*At quid longa manus, tereti deducta lacerto?
Quid digitus nitidis vnguibus vſq; micans.*

*Cetera, ſi qua latent, oculos fugientia noſtros,
Membra,*

Membra, suo seruat Paula pudica Viro.
 Sicut enim est forma patrijs prælata Puellis;
 Palliatis incedit sic decus omne chori.
 Diligit illa probos mores, virtutibus ornat
 Ingenuum pectus, seq; animumq; colit.
 Nã legit Historicos, legit hæc per sepe Poëtas,
 Queis vita, atq; omni lingua pudica loco est.
 Hinc loquitur Decios, loquitur vel Paula
 Camillos;
 Nunc his, nunc illis ludit amica modis.
 Clælia succurrit menti, succurrit & illa,
 Quæ Libertati victima caesa iacet.
 His se Paula parem format, fingitq; legendo:
 Sed vera cunctis religione præit.

De eadem.

Conditus in nubem Phæbus (sic credere
 par est)

Querebat vultus, Paula pudica, tuos.
 Tu verò placida laxabas membra quieti
 Languidula, & prima candidiora niue.
 At modò cum vigilas, lucent duo sidera, Titã
 Tuque: sed in dubio est, quis micet Orbe
 (magis :

In laudem eiusdem.

has

Virtutem comitatur. Honos: hinc vouerat
AEdem.

Marcellus quondam, carus utriq; Deo.
Sed quia cella Deis visa est minus apta duobus,
Relligio Patribus magna dicare fuit.
At eadem nuper docuit nos, esse dicandum
Templū, quod referat Numē utrūq; tibi.

De eadem.

Quod neque concessum est Veneri, nil,
Paula, quod in te
Iure quidem valeat carpere, Momus habet.

De eadem:

Gratia, quę triplex Veneri fuit, illa relictis
Idalię siluis, nunc tibi facta comes.

De eadem.

Paula Pudicitia templū, sedesq; relictas
Vna tenere potest, vna referre Deam.

De

De eadem:

Ingressus fuerã nouus itua Tẽpla Sacerdos,
 Ut canerẽ laudes, inclyta Paula, tuas.
 De cœlo sed lapsa mihi vox dicere visa est:
 Hanc tu laudare carmine, stulte, paras?
 Virib. apta tuis non est hæc sarcina: paruo.
 Materia ingenio est non satis æqua tuo.
 Desino: nam Talis venisse ad templa videtur
 Esse satis: mentem perspicit illa meam.

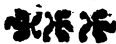

Eiusdem Elegia.

Dulce solum Patria, dulcis quoq; fumus,
 & aura:
 Patria (quis nescit?) denique sola patet.
 Hanc repetunt Nautæ longis erroribus acti:
 Huc Dux externo victor ab orbe redit,
 Sine sit illa virisq; locoq; ignobilis ipso,
 Sine sit illa viris nobilis, atque loco.
 Solus ego exilium Patriaẽ præponere possum,
 Causa satis voti nec patet ipsa mei.
 Et quis de Patria credat discedere velle
 Illum, quem populus cunctus in ore gerat?
 Illum, quẽ laudent grati Iuuenesq; senesque,
 Et quem delicias femina, virq; vocent:
 Cuiq; Magistratus præter; quos despicit ipse;
 Patria vel tacito deneget ipsa nihil?
 Causa relinquendi Patriam quò iustior esset,
 Odisset mallet, nec satis æqua mihi.

D. 4. T. 8a.

Testa relegaret subito me Patria vellem ;
 Expulit ut ciues Attica Terra suos .
 Irem, Pyramidesq; tuas tum Nile viderem :
 Et peterem Rhodopen, Bistoniosq; lacus .
 Et cum legissem littus, pelagusq; Britannum,
 Transirem celeri Gallica rura pede .
 Hinc me sollicito mirantem pectore cuncta,
 Exciperent Asia luxuriantis opes .
 Hinc quoq; progrediens sequerer vestigia Regis
 Pellae, extremas qui rate vidit aquas .
 Unde ego Tantale o bene potus fonte redirem,
 Ut quondam ciuis sacra Tyana tuus .
 Et nisi Pythagoræ similem, simileq; Platoni,
 Corradum adspiceret Patria grata suum .
 Hoc igitur nobis faciles concedite ciues,
 Atque hac propositi vota probate mei .
 Quod si magna nimis vobis haec vota videntur,
 Nec me tam longa vultis abesse via:
 Ex libris queram saltem, concedite, quidquid
 Ex usu longo discere posse datur .
 Quæ quia Græcorum docuere volumina primis,
 Fontibus è græcis conuenit illa peti .
 Non patrijs tales emanant fontibus undæ:
 Sedanda est alijs fontibus ista sitis .
 Antimacho fundente Padus nunc plenior omni
 Amne fluit, cunctas nec capit Amnis aquas .
 Hoc Duce, si dabitis, mōtes & flumina, Mædi
 Moresq; & leges, nec procul, ipse petam .

Quæ.

Quæritur de amici parum bona fidē:

Ergo ferre tuum potero sic, perfide, crimē?
 Ergo sic potero dissimulare scelus? (men,
 Nec iā ferre; dabūt veniā mihi Numina; cri-
 Nec possum tantum dissimulare scelus.
 Invenit hoc pectus mæstum narrasse dolorem,
 Et causas luctus explicuisse mei.
 Musa refer crimen; nec tu, qui perdat amicū
 Turpiter, hunc populo prodeve turpe puta.
 At, si forte libet nomen tacuisse, loquamur
 Crimen, quod noscat conscius ipse suum.
 Cum puer audirem nil dulcius esse Sodali,
 Quicum vera loqui qualiacunque licet:
 At nihil inuentu contra quoque rarius esse;
 (Nā quæ cara nimis, sunt quoq̄, rara nimis)
 Erravi fateor primis peregrinus ab annis,
 Atque vrbes vidi, Regnaq̄, lata simul:
 Ut mihi Pyrihoum tandem, sociumq̄ parare,
 Quicum Thesea iungerer ipse fide.
 Inveni multos, sed nullus dignior isto;
 Qui me nunc spernit, visus amore meo est.
 Nā quod nūc taceo, placuit mihi nominis omē
 A quo tu dicas prospera cuncta fore. (tus,
 Verba mihi, & studiū, placuitq̄, modestia vul-
 Quæ vel sola queunt iungere amicitias.
 Vnum displicuit, quod non æqualis ab omni
 Parte foret, nobis tempore forte minor.

D 5

Sed

82. **Sebast. Corradi**

Sed mihi, qui tantum mores, animūq; petebā,

Aetatis ratio nulla petita fuit.

Nam fore sperabā, e studijs ut disceret vsu,

Ex vsu, quid sit disceret, esse virum.

Hinc ego, qui fueram multis expertus, amici

Qualis ubique boni debeat esse fides:

Illum conabar, referens praecepta, docere

Quae ratio vitae sola probanda foret.

Et quia laudatur, mores qui vidit & vrbes,

Id quoque cura mihi proposuisse fuit.

Sed quid multa loquor? sēper sic munus obiui

Omne meū, ut possis carpere, Mome, nihil.

Namq; mille modis, ipso vel teste, probabo,

Quā bene vel studiū, vel meus extet amorq;

Extat amor talis, qualem desiderat omnis,

Et quo maiorem perfidus ille neget.

Sed pra, quae fuerā factururus, parua videntur

Illā mihi, & nullum prorsus habere locum.

Nāq; ego, si iubeat, stygias moriturus ad vndas

Descendam, atq; vltro tristia fata petam.

Alciden nec me pudeat voluisse referre,

Et quicūq; sacram sic coluere fidem.

Nec me mouissent seculi mandata Tyranni,

Nec scythici Regis iussa morata forent:

Quin ego pro socio pœnas, & vincla subirem,

Ignibus & sacris hostia membra darem.

Quidquid erat tādē, fieri quod posset amice,

Et ferri posset, ferre paratus eram.

Ille quidem contra primò simulauit amicum

Et nos in mirum vinxit amore modum.

Quoq;

Quoq; magis credas, multos sic vixit in annos,
 Vt quis illum diceret esse meum.
 Sed simulata diu nequeunt, & ficta latere:
 Quæq; diu lateant, detegit ipsa dies.
 Perfidus ille igitur, congressus spernere nostros
 Cæpit, & indignè ferre superbus amans.
 Ab, quoties iret mecum dum forte, reliquit.
 Nec mihi sustinuit dicere, Amice Vale.
 Ab quoties aliò vidi conuertere gressus,
 Ne fieret nobis obuius ipse, procul.
 Ab quoties voluit comites abducere nostros,
 Atq; moræ causas finxit habere graues.
 Ab quoties, illo seriem turbante, Iuuentus
 Tardior ad studium, frigidiorq; fuit.
 Illa tamen prudens tacui, & iuuenilibus annis,
 Moribus & vulgi, temporibusq; dedi.
 Illa tuli, tacitusq; simul laturus & illa,
 Et maiora, mihi si licuisset, eram.
 Sed scelus est maius, quàm quod per ferre sodalis
 Debeat, aut quisquam dissimulare velit.
 Dissimulare tamen volui, nisi proditor ultro,
 Vt nus se indicio proderet ipse suo.
 Vt se Felsineam monui conferret ad Urbem,
 Et mecum melior. disceret esse sibi:
 Atque adeo supplex per Numina cuncta rogavi,
 Et mihi, quod magnū est Numen amicitia:
 Quin ego Felsineos sumptus, ne forte recuset,
 Illi & polliceor quidquid habere decet.
 Ille nihil contra, nec me sermone putauit
 Dignum, quem summi tot coluere Viri.

Quilibet horrescat, subitoq; renuntiet illi,

Atq; adeo insidam scindat amicitiam.

At ego amicitiae noram qui iura, volebam

Hoc quoque perpetuò dissimulare scelus.

Ille sed iudicium fecit, sùm forte videret

Felsineam patria velle redire domo.

Nam me conueniens quarit, cur tristis abire,

Tristitia & visus signa dedisse sua.

Se tamen excusat, causamq; obtendit inanem:

Quem strueret Murum displicuisse sibi.

En cui committas famam, nomenq; decusque,

Et vitam, & tandè quidquid honoris habes:

Qui tibi praeponat murum, què condit, & audeat

Perfrictò vultu talia verba loqui.

Indicat & multis, ne res sine testibus esset,

Tanquam digna notis, carminibusq; foret.

Ergo carminibus iam nunc mandetur, vt optat,

Pluribus & scripto nota sit illa Viris.

Fama Noto perfer gelidos Aquilonis ad ortus,

Ad calidi perfer Solis vtramq; domum:

Esse virum tandem, fidum qui spernat amicum,

Quòd cepit muros adificare novos.

Hinc exempla petant omnes sibi: curet amicum

Quisque sibi talem, qualis & iste fuit.

Qui sibi iure domum voluit, murumq; parare,

Ne semper murus frigeat ipse foris.

O stultos Veteres, socijs qui saepe paratis

Ferre mari, & terra sustinuisistis opem!

Tutius est iacuisse domi, penitusq; sepultos

Et muro, atq; mero nil timuisse sibi:

Bella:

Bella gerant alij, Gallos Batauosq; rebelles
 Vincant, & Rheni frigora dura ferant.
 Noster amicus amet, nardoq; perābulet vnctus
 Molliter; vt mollis femina, comptus eat.
 Deinde paret cenas, celebret conuiuia, cantet,
 Aut restim ducat, femineumq; chorum.
 Ante focum, si frigus erit, nugetur; ad astra,
 Quæ bene vix legit, Cæsaris arma ferat.
 Mordeat absentes, folijs colludat, & ista
 Vt iaciat talos, discat ab arte manu.
 Hæc est nobilitas, hæc laus: sic itur ad astra.
 Sic sic æternum nomen & ipse geres.
 Ah miser; hoc me cogit amor tibi dicere, qui tū,
 Cum te plus oculis iuuat amare, fuit;
 Ah miser (atq; miser verè, qui tempora p̄das,
 Quæis constat nobis carius esse nihil)
 Scilicet id quondam vigilasti nocte, dieq;
 Vt posses murum ducere ab arte Faber?
 Scilicet, & duce me, libros versusq; legebas,
 Ciuibus vt fieres fabula longa tuis?
 Hic est, qui libros quondam, Musasq; secutus;
 Nunc sequitur muros, nunc sequiturq; foris.
 Hæc mihi cùm referūt, veniūt qui sapius illic,
 Me premit ingratus, vel sine amore, dolor:
 At dolor è veteri natus, nisi fallor, amore est,
 Cuius reliquias pectus habere potest.
 Qui iunctus primo est tantus, sic p̄dere amicū
 Quantum et esse solet, quantum & esse potest.

Patras.

**Petrus Bambus Sebastiano Corrado,
S. P. D.**

Accepi elegos tuos vnos, & item alteros, atque multo prioribus vberiores, quibuscum erat epistola. His sum omnibus delectatus, cepique voluptatem, quod te multum laborasse perspexi, vt me ornares. De eo quantum tibi debeam, statues ipse, qui eam reneruos, atque ingenium intendiſti tuum. Ego quantum voles, tantumdem stipulabor. De tuis rebus respondere nihil possum, cum ignorem omnia, neque meum sit, amicorum facta perperam esse facta interpretari. Tu si vir es, te virtute fulcies, neque tibi posthac in me laudando latinas Musas, si me audies, aduocabis. Irata enim mihi sunt, propterea quod se à me. desertas putant.

Vale Idibus Iunijs. MDXXIX. Patavio.

~~Sebastiano Corrado~~

**Celius Calcagninus Sebastiano
Corrado S.**

Si tibi Venetijs Egnatium, si apud Regium Lepidi Crotum; Dii boni quales, & quam felices animas! videre contigit: si vtriusque suauitate tibi licuit frui, multum profecto auctus, atque oculis tuis debes, Corrade ornatissime: neque est, quod Ferraria Celium
admo-

admodum requiras. Et si ille quidem eo natus est ingenio, ut probis ac bene studiosis, tuique similibus faueat, ut literas & literatos ex animo amplexetur. Cæterum nihil est præterea, ut verum fatear, quod aut tu multum ames, aut in eo priuatum admireris. Quod si te Ferrariam contuleris, ut te facturum polliceris, non Præceptorem, sed comitem studiorum te nactum putabis. Cæteras laudes, quas in me cumulate congeris, bonitati tuæ acceptas fero. facile enim est tibi de isto Penu laudum fecundissimo aliquot depromere, quas ad honestandos amicos, vel parum merentes, pro animi tui sententia prodigas. Bene vale, & me mutuo ama. tui amantissimum.

Cæcilij Lancei De Sebastiano Corrado vita functo.

GLoria Musarū iacet hic, quo clarior alter
 Et vorsa, & prorsa nullus in vrbe fuit.
 Hūc Chlarites lugēt, hūc luget pulcher Apollo;
 Doctāq; Calliope, doctā Thalia gemit.
 Tullius alter erat, vates Andinus & alter;
 In labijs Pitho, corde Minerva fuit.
 Eelsina testatur, Latium testatur & omne;
 Quam fuerit casti cultor is eloquij.
 Consilium in mente, & rarus sub pectore cador
 Extitit: haud multis fors venit ista viris.
 Præmia dum captat sublimi debita laudi,
 Clotho sibi secat; prob dolor; ante diem.

De.

De eodem.

Corradius Patriæ decus perenne,
 Praclarum eloquij decus latini;
 Hoc miser tumulo iacet sepultus:
 Quem lugent Iuvenes, senesq; cuncti;
 Et quantum est hominum venustiorum:
 Vnâ quod pariter iacent sepultæ
 Hoc saxo Aonides, Apollinesque;
 Minerva, & Charites; boniq; Vates;
 Et quidquid viguit scientiarum.

os 100 50

Ad Fabritiū Fontanellam:

Misisti mihi literas, Fabriti,
 Ornatas satis, & perelegantes;
 Quæ quidem Cicerois ad disertum
 Accedunt propius stylum, & vetusti
 Ad seculi illius aurei nitorem:
 Sunt ita omnigena eruditione, &
 Puris luminibus Latini referta.
 Quare, si quid amas tuos parentes;
 Et me, qui puerum loco parentis
 Te excepi madidum sacro liquore:
 Ne fallas; rogo, nostram opinionem,
 Quam concepimus ex tuis politè
 Scriptis literulis, & eleganter.

os 100 50

Eiusdem:

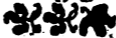
Eiusdem ad Fiastrum!

PLurimum tibi debeo, Fiastrum;
 Quod me literulis leuas duabus
 Sub ipsum Procyona sauientem
 Hoc totum triduum, vt nihil remittas
 De sua rabie siticulosa:
 Nec remittet, opinor, vsque dum Sol
 Leonem aestiferum perambulabit.
 Accedet quoque ab hinc dies nouenos,
 Plus minus, Canis aestuosioris
 Vis longe acrior, & magis molesta:
 Vt in perniciem, malumq; nostrum
 Coniurasse putem Canes, Leonem,
 Ipso sub Ioue quidquid & ferarum est,
 Qui tanto ergo queam valere ab aestu,
 Me nisi aridulum irrigabit vnda?
 Iugis scilicet vnda-
 scriptionis.
 Tuæ, purior amne puriori.
 Ergo, candide amice, si salutis
 Pungit cura mea vlla te, rescribas
 Sæpe ac sapiens: vt puer meus, dum
 It redit totam viam, recedat
 Vix vnquam sine literis, amabo
 Te de munere scriptionis isto.

Ad Asdrubalem Bombasium.

Ocelle Ionidum, Asdrubal, Dearum;
 Idem & corculum Apollinis comati:
 Tu perbelle quidem, & magis polite,
 Quàm qui squam valeat putare, scripta.
 Ad me carmina muneri dedisti.
 Ut vidi, ut stupui, tenello in auro
 Versus condere te eruditione
 Mira, quæ propius Catullum ad ipsam.
 Accedunt numeris, modis, & arte!
 Quid queris? cuperem meo puello
 Marcello nihil amplius profecto,
 Vel cum venerit ad virile robur.
 Sed me, quem tenet albicans pruinis
 Aetas undique, nec sinit iocari,
 Quis possum inualidus senex anhelus
 Conscendere iuga altiora Pindi?
 Tu, qui flosculus es iuenculorum;
 Et fax, qua niuæ calent puellæ;
 Et magis magis in dies calebunt;
 Per te, quod facis, intimos recessus
 Parnassi ingredi: obuiam Cæcena.
 Procedent studio tui videndi
 Festina, & sine lege gestientes,
 Tum mysteria denegata multis
 Recludent penitus sacra Poësis,
 Per quæ versiculi tui perennes
 Viuent, aureoliq; gemmeiq;.

FRAN.

FRANCISCI MARTELLI

AD BARTHOLOMAEVM GROTVM.

Deplorat infelices suos amores.

HEV quàm fallaci Puppis cōmittitur aure,
 Si regat infidus, sitq; magister, Amor.
 Hæc scopulis peritura altis aut sæpe pependit,
 Immersa aut rapidis, vortice abacta, vadis.
 Ambiguos tumidum cursus direxit in aquor,
 Venti dum pugnant, ac fera sævit hyems.
 Illa tamen, dubijs si quando elapsa procellis,
 Post aliqua optatos occupat arte sinus,
 Et portus tetigisse iuuat: mox victa marino
 Heu tandem fluctu, piscibus esca natat.
 Occiduo interdum distendens lintea flatu,
 Illa quidem placidum tuta recurrit iter.
 Cernimus at rarò: priscus cernebat Amator,
 Dum cana antiquo floruit orbis fides:
 Caraq; nõ pretio, at precibus, nec auara Puella,
 AEREQUE victa suum polluit vlla decus.
 Sæpe Notos veneràs, terris cū adnaret amicis,
 Et fausto inferret littore Nauta pedem:
 Protinus infelix, retrocedentibus auris,
 Emensas iterum cogitur ire vias.

Nec

Nec minus interdū deuinctus tempora frōde,
 Debita cū viridi solueret ora Deo:
 Quatulit indomitos-fluctus (miserabile visu)
 Concussa in portu, scissa carina suo est.
 Durandum misero quid iam non restat amanti,
 Cui datur extrema hac sede tenere locum?
 Si lethale aliud vix est sanabile vulnus,
 Hoc vnum medicam fallere nouit opem.
 Namq; sua defecta videt cum pabula vita,
 Et Domine ardentis iam tepuisse faees,
 Atque sibi visus, & dulcia verba negari,
 Qualia nec labris dat Cytherea suis:
 Ingemit, & luctus neequiquam voluit inanes
 Et iacit in sanctos verba nefanda dies.
 Cynthia seu Phœbo cessit, seu ipse Sorori,
 Icta nouis semper questibus Astra sonant.
 Queris, Croce, mihi quisnā hæc prædicat Apollo
 Mirarisq; artes medidicisse nouas?
 Desine: per tristes gemitus ars ista paratur:
 Me dolor assiduus non sinit esse rudem.
 Vix per bis denos ætas mihi ducitur annos,
 Sum tamen in longō factus amore senex.
 Et mea, si nescis, illa est (sic fata tulere)
 Quæ misera in portu fracta carina natal.
 Ille ego sum, quo non olim felicior alter
 Vixit, nunc toto est haud magis orbe miser.
 Scilicet hæc rebus certa est natura secundis,
 Ut ducant celeri plura dolenda pede.
 Quis vetat, ab, teneris decussa rubentia ramis
 Poma manu in miseros condere posse sinus?
 Ah,

Ah, seges hæc nostra est, nãe quas carpis arista:
Quisquis is es, rapidas parce adhibere manus.
At licet implacata mihi, atq; auersa repugnes,
Lenire precibus te puto posse meis.
Non Tigres alueri feræ, non aspera Syrtis,
Nec procul irati te expuit vnda maris.
Quàm tibi fœda foret nostro de sãguine palma,
Quæ nota, quæ formæ tum sit inuista tua?
Mitesces spero, dura, & miserebere nostris
Mollescent blanda ferrea corda prece, (nos;
Muneris, omne tui est, dulces quòd vix mus au.
Nũc quoque si pereo; muneris omne tui est.
Postquã sera meis inuidit tempora flammis
Improba fors; tutum quæ sinit esse nihil;
Ex illo fluxere omnes de pectore cura:
Hæc manet, hæc fixa est, Lydia, velle mori.
Ecce damus largos oculis diffusi dere rores:
Tristibus en lacrymis omnia plena meis.
Nec lacrymæ extinguunt seuũ, quo carpinur
ignem:
Acrior est geminis fontibus ignis edax.
Nil prosunt elegi, aut agrum solatur amanti,
Dulce Philetum quos mihi dicat ebur,
Ite procul, misero si non prodestis amanti:
Electitur haud vestro Lydia tacta sono. (Ius
Mors finẽ inueniet, mors aspera: an audeat vl-
Cogere, ne tentem tristia fata sequi?
Non alio percussa furens Phanissa dolore,
Cum vidit Phrygium pandere vela Ducẽ:
Hæc desiderium cum ferre haud posset amanti,

94 **Francisci Martelli**

In tenerum stricte sauijt ense latus.

Pentum erat inuisa grauiora ad tempora lucis;

Nil potius, quàm se perdere, tunc habuit.

Ergo mea in tenues cum vita effluerit auras,

Perpetuusq; premet frigida membra sopor:

Tùc abducta rogis mea molliter ossa quiescēt,

Ossibus hæc si sint verba notata meis.

Viuere dulce fuit, nostri dum cura manebat:

Vt miserum spreuit Lydia, dulce mori.

Adueniet fortasse dies, quo lata pererrans,

Quæ rident tenero gramina pressa pede:

Atque legens varios millena inserta colores,

Vngue seces tumulo lilia nata meo:

Et dicas lacrymis serò exorata subortis

Dura fui: heu periit qui mihi fidus erat.

Crote diu viue, & melioribus vttere fatis:

Sint faciles Muse, sitque benigna Venus.

IVLII PARISETI CARMINA.

QVI primus liquidos fontes adamare Ca-
manas

Scripsit, & ad lymphas degere Castalias:
Hunc ego nec Vate, nec doctū credere possum,
Iurarem & sanum non habuisse caput.

Quid tibi cum Musis igitur Semeleia proles?
An iuuat vuiserum sobria lymphæ Deum?

Cur illas docuit montes habitare vetustas,

Plurima cum plano defluat vnda solo?

Credite: vel Musæ, & Phœbus sunt sōnia vatū,

Fictaque mendaci nomina vana fide:

Vel si aliquid, Vineta colunt generosa Lyæo,

Massica siue hæc sint, siue Falerne tua.

Nec minus obscuris gaudent se condere cellis,

Et caua cum Baccho Tempa tenere suo.

Qui cupit egregij nomen, titulumque Poëta,

Is gelidas nullo tempore potet aquas:

(Gratia non illis cantus, non carminis vlla est;

Ingenijque etiam plurimum obesse solent;

Illas muti habitant pisces, muta que Volucres,

Turbaque non dulces edere sueta sonos)

Vina colat Bacchūque: huius nā munere cætus,

Et didicit numeros reddere lingua novos.

Vina fugāt tristes hominum de pectore curas:

Vina ferunt multis gaudia mixta iocis.

Vino

Vina dabit animos Vati, sacrūque furorem
 Si nescis; sacer est Vatribus ille furor.
 Carmina cantabat vino madefactus Homerus:
 Hoc illi Vranie, Calliopeque fuit.
 Ennius ipse pater facili modulamine versus
 Fundebat: vires plena lagena dabat.
 Quisquis amat Vates & carmina, Vatribus ille
 Misceat annosi pocula plena meri. (sæ:
 Haud mora, nec inssæ veniē: ad carmina Mu-
 Huic miras laudes garrula lingua canet.
 Nectamē hic meus est sermo; sed doctus ab vsu,
 Quem cecinit vero Bernius ore mihi:
 Vos quibus immensis adstant fumantia cellis
 Dolia, queis musteis horrea plena cadis:
 Aut bibite, vt Vates subito euadatis; abundē:
 Aut facite, vt pateant Vatribus illa bonis.
 Nec iuuēt aut Phæbum, aut Musas accersere
 ab antris:
 Ille liquor magni Numinis instar erit.

Eiusdem Ode
 De Cardinali Morono.

Regem calicolū, Regē hominū & Patrē,
 Custodire pios, castaque pectora,
 Et puros scelere omni,
 Jam iam credite posteri.
 Illos seu licet, seu furentium
 Regum ira & rabies perdere destinet,
 Dextra non tamen ille
 Vnquam destituet sua.

En

En iustis precibus motus ve optimum
 Moronūm incolumen Ciuibus, & pia
 Tandem reddidit Vrbi,
 Falsa & crimina diluit.

Sic sanctum prius & Dauida detruens
 Saulis terrificā surpuerat manu;
 Insanamque Leonum
 Vim rati arcuerat suo.

Ve culpas scelerum persequitur graui
 Vindex supplicio: sic animum integrum
 Defendit Deus, vlla
 Nec vi vnquam sinit opprimi.

Eiusdem.

Ex etrusco Carmine, quod Romæ
 in Viridario Cardinalis Cæsij.

Genius loquitur.

1 **H**A herbas inter teneras, floresque
 nitentes

Viuo ego fecundi Lar, Geniusque loci.

Halantes vitam suauem dant vndique flores,
 Quos mihi paulatim sufficit alma dies.

Hic p. Etiam vario terram spectare colore
 Me iuuat, innumeris quæ nitet vsque rosis.

Audire & frutices inter, dū murmurat vnda,
 Nescio quid blanda vt dulce queratur Aues.

2 Celata Herōum effigies, præsentia vobis
 Que referunt vna tempora præterita:

Atque mihi rer perpetuum formosius illo,
 Quod dignit, terra dum nouus orbis erat.

E

Quos

Quos mores, quas virtutes ea videret etas,
Et sæcli memorant inclyta facta sui:

Plerunque & tantas accedunt pectore flamas,
Ignibus ut flagret non minus Aetna suis.

3 Quisquis amat Phœbumq; Prēm, sacrasq;
(Sorores,

Hæc loca, & hæc Tēpe florida nostra petit.

Nāq; patent cūctis Antra, & viridaria læta:

Huc faciles aditus limina semper habent.

Nō croceo arridet mihi plus hic Pūrpura pānos:

Nō fauceo Crasso, quàm tibi, Codre, magis.

In pretio sola est virtus. iucundior ecque

Hac vita? aut quid me lætius Orbis habet?

4 Sit tamen æqua mea, sit par quoq; vestra
(voluptas,

Dum libeat cupidas abstinuisse manus.

Planitiem lustrate oculis, collemq; virentem,

Et rupē, & blandas murmure fontis aquas.

Parcite sed teneros flores, & carpere fructus,

Turbetur per vos ne mihi parta quies.

Quod si aliquē hac species magno inflāmabit
(amore,

Huic facilis, custos, quod ferat, ipse dabit.

Eiusdem.

De insignibus Draconis Greg. XIII.

A Spicis extensis consurgat ut arduus alis,
Diraque terribilis pandat ut ora Draco?

151a

Carmina: 99

*Ita decent Sanctū Pastorem hoc tēpore signa;
Turbati tangit quem pia cura gregis:
Cuius oues circum insignis vigilantia, cuius
Vis etiam armato sit metuenda Scythæ,*

De eodem.

I*uncta LEO arma, simul volucrum & Re-
(gina mouebant:
Additus his nuper tertius ecce Draco. (nūc
Ore prius poterat ladi hostis, & unguibus: at
Vel procul est illi dira parata Lues,*

De eodem.

S*Ecuri dormite greges: custodit Ouile
Ecce Draco; rapidi vos procul este Lupi.*

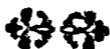

IOANNIS BAPTISTÆ

P A R I S E T I .

A D C H R I S T V M

S E R V A T O R E M .

Æ Quaua magno progenies Patri ;
 Olim è supremo quam pietas Polo ;
 Nostreque mortales in oras
 Egit amor cupidam salutis :
 Ne sauiensis Regia Tartari
 Captiua diris agmina pergeret
 Mandare flammis : neue longum
 Horribilis fureret Tyrannus :
 Sontes vetusti criminis in reos ,
 Audax parentum quòd malè spreuerat
 Insania , in pœnas Nepotum ,
 Magnanimi imperium Tonantis :
 Contagiosum noxa grauis malum ,
 Diffusa in omnes ordine posteros ,
 Mortalium addixisse retro
 Vulgus inops properabat orco :
 Cum Tu , suprema vis sapientia ,
 Nostri misertus Maxime Cœlitum ;
 Pœnsque fontes eximis , nec
 Iustitiæ fera vincula rumpis .

(Distin.

(Diſtuque mirum) tu Deus induis
 Mortale corpus: Tu ſcelerum graues
 Pœnas, & heu, nobis paratum
 Supplicium exoluiffe gaudes.
 Perfuſa ſacro ſanguine, noxia
 Purgantur atris pectora ſordibus:
 Placatur hinc ſummi Parentis
 Ob veterem grauis ira culpam.
 Quin & tremendas Tu ſtygii Ducis
 Irrumpis arces, limina diruens
 Inuiſa, ferratoſque poſtes
 Horribili quatiens ruina.
 Turbatur amens, & rabie furit
 Cæca Tyrannus, conſilijque inops
 Immane mugit, feruidoque
 Sulphuream vomit ore flammam:
 Dum fracta cernit vincula, carceres
 Paſſim reclusos, & pia Manium
 Auctore quæ te iam fruuntur
 Agmina liberiorè cælò.
 Tandem ſeueras cogitur improbus
 Perferre leges, imperium & pati
 Victoris. humanumque vulgus
 Seruitio eximitur vetuſto.
 Hinc liberati faucibus impijs
 Monſtri rapacis, Te canimus Deum,
 Te nos Parentem: gratiaſque
 Pro meritis agimas, rogantes:
 Ne ſe inquinantem criminibus nouis,
 Iratus vllò tempore deſeras

Turbam tuorum: sed furentes

Eripiat tua dextra letho.

Cernis rigentes vt Boreæ in plagas,

Grassata pestis, finitimos quoque

Peruadat, informique passim

Gens pereat miseranda morbo?

Heu dira pestis, corpora quæ viruna

Intacta linquens, inærius furit

Lethalis, incautasque mentes

Viperea sanie cruentat.

Illam, tui nunc rite PIVS gregis

Pastor medendo expellere dum parat:

Pastor PIVM quem cernis ipse,

Nos MEDICVM iuvat experiri.

Tu ne stare illi Præonias opes

Asperge, vt atrox auspicio tuo

Depulsa Tabes, cæca rursus

Antra petat, stygiasque fauces:

Purumque tetra iam scabie pecus,

Intaminato cum grege pascier,

Vnoque possit clausum Ovili

Effugere insidias Luporum.

Eiusdem ad Virgilium Arlotum.

Æ Gra quod efficeres curâdo corpora, Ditis
 Rarior vt cæcas viseret Vmbra domos:
 Res ingrata quidẽ, ac stygio damnosa Tyrâno,
 Sed benè quam tacitus dissimularet, erat.

As

At tua mortales quòd iam facundia celsi
 Post obitum doceat scandere tecta Poli,
 Hoc, Arlete, nequit Plutonia ferre, tuūq̄.
 Oppugnat cunctis viribus ira caput.
 Sic cit, oblataq̄, Virum iubet ægide Pallas.
 Fortia tartarei spernere tela Ducis.

Ad Syluium Arlotum:

Sylui, quid precibus tuum sodalera
 AEgritudine perditum fatigas,
 Inuito vt Genio Tibi & Minerua
 Scribat versiculos Catullianos?
 Qui Phæbum, atque Heliconidas perosus,
 Et lucem, atque hominum celebritates,
 Solitudine gaudet, ac tenebris,
 Informique situ, silentioque.
 Ingratissima nam Puella nostra,
 Quam plus longè oculis meis amabam,
 Qua testes toties Deos vocabat,
 Me vita sibi & esse gratiorem,
 Et, dum spiritus afforet, futurum:
 Heu, nunc immemor illa nostri amoris,
 Et data fideique, dexteraque,
 Mauult alterius Puella dici.
 Non quòd sit mihi praferendus ille,
 Seu cursu libeat, lenique saltu,
 Seu contendere fortibus lacertis,
 Sive carmine prouocare Musas:
 Verùm iugera quòd feracis agri

*P*lura is possideat; quòd alta plures
 Illi gramina tondeant iuuenti.
 Et eiusmodi inter aestuantem
 Angores animi, grauesque curas,
 Tu me posse putas, amice Sylui,
 Scribere hendecasyllabos iocosos?

De Pace argentea furto sublata:

*P*AX tecum, audierat sibi dudum à Flami-
 ne dici,

*O*scula dum sacra Cinna daret tabula.

*E*rgo illà argentoq, grauè, et mira arte decorà,
 Haud mora, decepto sustulit AEdituo.

*Q*uà sub veste ferès; Nò sùt tua vota Sacerdos
 Irrita: iam mecum Pax, ait, ecce manet,

De Lucretia facto funèta:

*T*E super, vt tristi rapta es Lucretia fato
 Contendisse ferunt Numina magna Deū.

*P*rimus ait, cultum ingenij miratus, Apollo:
 Pierijs hæc est adijcienda choris.

*A*t Venus, eximio forma mage capta decore,
 Immo, inquit, Charitū quarta erit illa mibi.

*S*ingula tum claro fulgent qua sidera calo,
 Certatim sociam Te petiere sibi.

De Galatea Amatorium:

Vmbrosi nemorū saltus, et amœna salicta,
 Quæque regis vitreas Popule fôtis aquas:
 Tuque inscripta meos pulcherrima Pinus
 (Amores,

Vosque adeo flamme conscia prata mea:
 Sic vobis rapidi parcat violentia Solis,

Decutiat virides nec grauis aura comas:
 Dicite, qui mœsto fuerit tum sensus amanti,
 Vexarit quantum pe flora nostra dolor,
 Candida cum patrias vales Galatea reliquit,
 Ab nimis indigno iuncta puella viro.

Atque utinam illa dies misero suprema fuisset,
 Cui rapta est oculis candida ympha meis.
 Sed tamen insanos certum est finire dolores,
 Et fessum liquidis mergere corpus aquis.

Vos modò quas tristi aeternum ore quæretas,
 Incisa & teneris carmina corticibus, (tes,
 Aeternùm facite, ut viuant, monitura nepo-
 Quàm sit rara fides, quàm sit iniquus Amor.

Eiusdem è græco versa
Epigrammata.

De Priuigno, & Nouerca.

D'm Puer extincta tumulo dat ferta No-
 (uerca,
 Sperat & hanc odij imposuisse modum:
 Spõte cadēs miserū oppressit lapis. horreat oīs:
 Ergo Nouercarum vel monumenta Puer.

Idem paulo aliter versum.

Serta nouercali dū fert Puer apta sepulcro,
 Cum vita hanc odium deposuisse putans:
 Funebri incautū oppressit lapis: ergo Nouerce
 Priuignus fugiat busta vel ipsa sua.

De Naui incendio consumpta.

Nauis ab innumeris pelagi seruata periclis,
 Exitium à terra nunc genitrice tulit.
 Stās ibi correpta est flāmis, ac perdita: Põtus,
 Nequisquam optauit, ferret vt hostis opẽ.

In Inuidum.

IN cruce dū socium Diophō maiore videret
Pendentem, infelix tabuit inuidia.

In Auarum.

Certus erat laqueū Dinarchus nectere collo
Sex chalchi miserū sed vetuer e mori :
Tanti restis erat. Quare dispendia vitans,
Vilius instituit quærere mortis iter.
Heu quis auaritiæ iam sit modus! ire sub Orcū
Discipit, exigui detinet aris amor.

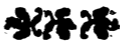
De Venere armata.

Bellica Gradiui quorsū Venus iduls armat,
Dic mihi, quid frustra pōdus inane geris?
Nuda quibus Martē spoliās, nū viribus ipar
In genus hæc hominū sunt capiēda Tibi.

In Vulcanum.

Filius est tibi pulcher Amor, pulcherrima
(Coniux
Cypria : te claudum sic decet esse, Faber.

Iuuenis pauper, Diues in senectute.

Pauper eram. Iuuenis, facta est opulenta
 (senectus:
 Vtraque ò vitam conditione parem! (rū:
 Quo fruerer, dū tempus erat, mihi defuit au-
 Copia nunc rerum suppetit, vsus abest.

Tumulus Mulieris nomine
Formosæ.

Nomine Formosa, ast animo quàm corpore longe
 Pulchrior, heu, Charitum flosculus interijt.
 Persimilis Veneri: soli tamen illa marito
 Cypria, verùm alijs. sobria Pallas erat.
 Quod saxū caruit lacrymis, cūm luridus Orcus
 Dilecto hanc rapuit coniugis è gremio?

De quodam, qui festinanter edebat,
tardè currebat.

TAM citò cūm comedas, cūm tam sis cur-
 rere tardus,
 Ostibi fac potius currat, edamque pedes?

Ad Fures.

PRada, mali fures, vobis aliunde petatur:
 Pauperie tuta est vindice nostra domus.

De Aquila, & Sagittario:

Issa Iouis magni volucrum Regina ferebat,
 Sueta Deum nitidas visere sepe domos,
 Vidit, & adducto direxit spicula cornu
 Gnossum; incautam, nec mora, fixit auem:
 Pœna reum cadis tenuit: nam lumine cassa
 Aucupis in medios decedit illa sinus:
 Intulit & ferrum iugulo: bis tincta cruore
 Sic iunxit geminas vna sagitta neces.

De Medico, & Grammatico.

AD nostras Medicus natū deduxerat pdes,
 Carmina vt æterne disceret Iliados.
 Hic simul a: que irā didicit, luctusq̄, frequētes,
 Quaque sequens versus tristia dāna refert:
 Lurida complures animas ad tartara missas
 Scilicet, auditor desijt esse meus. (Doct̄or,
 Nam Pater; hæc stat magna quidem tibi grā
 Sed tamen ista ex me discet abunde Puer.
 Ipse ego nam plures animas ad tartara noui
 Mittere; Grammatica nil maror artis opē.

De

De Delphino, & Cadauere.

TErrigenā orta v̄ndis, hominē fera, lumi-
 (ne cassum
 V̄ia, mari exceptum, litus ad vsq; tuli.
 Desertam in sicca mors me oppressit arena:
 Officio merces, heu, male digna meo!
 Mutata sic sorte, tulit mihi funera tellus.
 Illius: occubuit fluctibus ille meis.

De Cupidinum trophæis.

Aspice, vt exuuijs celi potiantur Amores,
 Vtq; ferāt humeris arma superba Deū.
 Tympana cum thyrsō Bromū, fulmenque
 (Tonantis,
 Cum leui clypeum casside Martis habent.
 Phœbi arcū, pharetrāq; tuū Neptune tridētē,
 Et clauam, Herculeæ quā tenuere manus.
 Quid sperent homines? Amor en populatus
 (Olympum:
 Captaque calicolum possidet arma Venus:

De certamine trium, circa exigua.

Quid magis exiguū ludēs Natura creasset,
 Certamen studio tres iniere pari.
 Ante alios Hermon, mira spectabilis arte,
 Se dedit in tenuem, filaque duxit, acum
 Lani-

Lanificæ Demas telam conscendit Arachnes;
 Captivum & gracili casse pependit onus.
 Sospiter, sum victus, ait, si cernor ab ullo:
 Spiritus en tantùm sat mihi, corpus abest;

~~of the 50~~

In latronē ab imminente periculo liberatum.

L Atronē sopor altus habet: casurus in illū
 Inclinat paries: ecce Serapis adest.
 In somnisq; hominem, consurgat ut ocior Euro,
 Atque aliò se se transfexat inde, monet.
 Exurgens capit ille fugā, mox lumina flectens
 Respicit, & murum procubuisse videt.
 Sacra igitur faciens depulso mane periclo,
 Fautores scelerum credidit esse Deos.
 Rursus at hunc media cōpellans voce Serapis,
 Non, ut reris, ait, me malefacta iuans;
 Eripui quin te placida, turpissime, morti,
 Certa quòd in merita stant tibi fata Cruce.

Tumulus Agathanor's.

E Xinctum Architeles mærens Agathanor
 (sculptor,
 Huic tumulū propria condidit arte parens.
 Quàm facile, heu, tristē celo sine finxit in usū
 Saxa miser, lacrymis mollia facta suis.
 Sis leue marmor onus, Puer hac sub mole
 Impositū ut patria sētiat esse manū. (quiescēs,

~~of the 50~~

De

De eodem aliter.

Condidit Architeles natum hic Agathe-
 nora sculptor,
 Addidit & propria marmora ficta manus.
 Saxa vides, cheu, non ulli obnoxia calo,
 Intenera lacrymis sed liquefacta picem.
 Tu lenis esto lapis, Puer & fac dicat; amati,
 Agnosco, imposuit te mihi dextra Patris.

De Salomone Marmoreo:

Salomoneus ego sum, Iouis amulus: hic Polycle-
 te Me Tasi artifices composuere manus. (ti
 Sim licet immotus lapis, & sine voce, Tonatis
 Me tamen irati sic quoque tela petunt.
 Pone iras, Pater alme Deu, iam fulmina pone:
 Quid fera cum gelido marmore bella geris?

De eodem aliter:

Inclita me Tasi Polycleteri dextera finxit,
 Sumque, ego Salomoneus, amulus ille Iouis.
 Qui me etiam post fata odit: me fulmine mutam
 Effigiem etherea sacrus ab arce petit.
 Parce odijs Reitor superum, & fera tela coerce:
 sum lapis, exanimem quid furis in statuam?

De Vetula Bibaci:

MOle sub hac tegitur lapidū vinosā Mero-
 Saxeus en Vetula stat sup ossa calix. (nis:
 Flebilis haud plorat natos genitrice carentes,
 Non inopem argutis questibus Vmbra virū.
 Vnum id mæsta gemit, Bromij quòd factus in
 Cõtineat Bacehi munera nulla scyphus. (vsū

os (C) 9 do

De Piëtore imperito:

DEucalion à te est, Phaëtonque, Mene-
 strate, piëtus:
 Munere nunc quo sit dignus vterq̄, rogas?
 Vt propriū flet vtriq̄, decus, me iudice, flāmis
 Est dignus Phaëton, aq̄ore Deucalion.

DIO.

DIONISII RVGERII

IVRIS CONSVLTI

IUVENILES LVSVS.

De Daphne marmorea.

Amplexus si facta duro de marmore Daphnē,
 Quallacumq̄ dabat basia Phœbus amans.
 Mox ait: heu, cū sit de te mihi copia Daphne,
 Es modò facta arbor, es modò facta lapis.

Eiusdem de Laceno.

Lacenus ille, quem videtis ornatum
 Cultu decoro, vestibisque centenis,
 Atque omnibus cultis, nouisq̄, pexisque:
 Qui incedit ingens, ambulans graui passu,
 Grauiusq̄, prolatis loquens probè verbis,
 Grauiusq̄, faciens omne, quod facit, semper:
 Nolite mirari, grauis quòd est tantum,
 Nolite, quaeso: etenim domos, agellosque,
 Quos vendidit, portat suos ob id secum.
 Nolite damnare hunc, habet bonum authorē.
 Exemplo agit id enim illius Viri magni,
 Secum bona omnia qui sua vsque portabat.

De

De Glycere impudica.

Quarenti Glycere suum maritum,
Ostendens populum facetus Hermes,
En, dixit, Glycere tuum maritum.

De Phœbo.

Cantantem ut sensit Phœbū Penēia fugit,
Cum cātus peterent robora, saxa, fera.
Tum Deus: heu, quādo sperē tē flectere? si tu
Durtia vincis robora, saxa, feras?

Ad Bartholomæum Croton.

Carmina pragmaticus Croton do multa
Carmina dat, Croton nulla Poëta mihi.
Non aliud foret, Alcino si poma darentur,
Ipse nec Alcino tradere poma velit.

Ad Aulum.

Zelotypū cū sola Virū vxor inq̄cha necasset
Ne rea credatur, suslulit in trinium.
Hanc crimen patrasse tamēn v̄estigia prodūt,
Dum via facta alba est sanguinolēta niue.
Traditur ergo neci, nunquā scelus, Aule, late-
Si deest, qui prodat, pdit id ipse reus. (bit,

De

De Lucia Boiarda Poëtria .

GRacia ne magno sēper turgeret Homero,
 Sors Latio tribuit candida Virgilium .
 Ast Sapho rursus, quæ contendebat Homero,
 Gaudebat Latijs non habuisse parem .
 Hac quoque conticuit, postquā te, Lucia, sēsit
 Certantem magno carmine Virgilio .
 Solo igitur certare queūt Maro, Lesbaq, Home-
 Virgilio & Lesba, Lucia, sola potes. Cro:
 ost

De Marte, & Cupidine.

CVM se videre Amor cunctos hominesq,
 Deosque
 iactaret nudus, cæcus, inersque Puer:
 Retulit hæc Maiores videns: Puerilia narras,
 Balbe puer. Quis non vincitur ense meo?
 Ille sed: ense mori victori, & gloria victo est:
 At tibi quale decus rete, dolisq, capi?

In Caselli factum.

LYstra decē Romę seclatum quattuor Aulas
 Pontificū, in Patria quātula arena tegit?

De eodem locosum.

HÆC licet ampla Tibi ponas monumen-
 (ta Caselle;
 C tamen amoto, Tu mihi Asellus eris.
 Nonne vides, ut sepe libens iaceatis vterque?
 Tardus vterq; oneri, tergus vterque lacer?
 Ille agitur baculo, fulcis tu membra bacillo:
 Sed distatis in hoc: Rudere vterq; nequit.

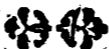
Tumulus Vincentij Rugerij
 Fratris.

Hic te geris, Vincens, raptus iuuenilibus
 annis,
 Parca quod ingenio te videt esse senem;

In tumulo Simons Bramei.

IN tumulo hoc Bramei requiescunt ossa Si-
 monis,
 Regia quotãto se Vrbs iacet alumna Viro:
 Felsina, Ferraria, est illum mirata docentē
 Græca, Latina; artes Pæonis, astra, Deos,

Iocosum: ex doctrina Epicuri.
Ad Flaccum.

Flaccе bibe, atque iterū bibe, lude, iocare:
Cum te mortalem noueris, ista face.
Delicijs animum sapiens presentibus exple:
Post mortem venient gaudia nulla tibi.

De Aulo, & Melchino

μολομαχος.

Certare pares armis Melchinus, &
(Aulus)
Viribus hic, alter dexteritate valens.
Aulus at accepto lethali vulnere, in hostem
Fertur, & in madidā deiecit acer humum.
Imponit que ensē iugulo: mox forte petenti
Dat victo veniam, sat potuisse ratus.
Ergo dedit vitā, quā post (heu) pdidit ipse:
Victor victoris, victor & ipse sui.

DIO-

119
DIONISII RVGERII

AD BARTHOLOMAEVUM

C R O T V M.

Impia mors magis hominū contraria votis
rebra quatit nostras, Bartholomæe, Domos.
Languida mēbra toro posui, spes cuncta salutis
Me fugit, & feruens hemitrit aus habet.
Quod mihi mors grauis est, tātū tu causa dolo-
Si te non linquam, morte perire iuuat. (ris:
Heu me non posthac tua dulcia verba iuuabūt,
Non me, Crote, tuæ fructus amicitia.
Me flebis solus per deuia rura, dolorem
Nectibi, qui verbis eleuet, vllus erit.
Ad diuina canes cui nam tua carmina posthac?
Cui peclus pandes, Crote diserte, tuum?
Sed cum sit stultum cælo contendere, quò me
Inuitum ducunt sidera sæua, petam.
Eja age iure suo, quæ tantum corpora perdit;
Me mors in mæstos cogat abire rogos.
Non omnis moriar; viuam meliore superstes
Parte mei, & felix sidera celsa petam.
Impia non sacras potis est mors ledere musas:
Incipiunt Vates vltimè, cūm pereunt.
Si mihi liuor edax nocuit, post fata tacebit,
Nec facit tota quo minus Vrbe legar.
lam

Iam mea perpetua noscetur pascua fama,
 Et pariter current docta per ora Virum.
 Dicere si quis erit tamē in mea scripta paratus,
 Quid possit Crotus, sentiet ille, meus.
 Quid timeā rabidis surgentem dētibus hydrā,
 Si pro me Alcides protinus arma capit?
 At tu, quid frustra vibras Mors improba
 falcem?
 Vindictæ ipse tuæ non satis vno ero:
 Aeternum nostro vivent & carmine multi,
 Quos ego surripui legibus ipse tuis.
 Ergo nulla meum comitetur pompa cadaver,
 Sintque procul tumida funeris exequiæ.
 Mæsta nec insignes Proavos mihi Nænia can-
 Splendeat & tristi purpura nulla toro. (tet;
 Sint procul & Cilicū messes, floresque Sabæi:
 Sat, si me Musa non perūsse velint.
 At ne aliquis Manes queat ignorasse cubātes,
 Nota his versiculis Vrna duobus erit.
 Pascua qui cecini, tegor hac Dionysius vrna:
 Me cita mors vetuit dicere Rura. Duces.
 Hanc si forte aliquis Musarū spectet amator,
 Istius, is dicat, molliter ossa cubent.

DIONYSIVS RVGERIVS

FEDERICO RVGERIO

S. P. D.

Saluam, quam de laudibus. Sūmi Pont.
 Iulij II. eo tempore scripsi, quo ex Vrbe
 * * * * * expulsi sunt, cui mittere
 deberem, non diu quæsiui, Federice Iuuenis
 optime, mihiq̄ue carissime. Tu enim sta-
 tim occurristi, cui hasce meas inscribere
 nugas minime dubitandum censerem. Nam,
 ubi ingenij mei vires satisfacere nō poterunt,
 amor in te meus satisfaciet. Tutiora enim
 arbitror esse mea carmina apud te, etsi mala,
 quàm apud alios, etsi bona. Tibi igitur
 scriptionem hanc, qualiscumque est, nuncupo,
 vt sit amoris nostri monumentum, & ea in
 super de causa, vt si quando ab illis tuis gra-
 uioribus studijs cessare dabitur, habeas, vn-
 de animū relaxare queas. Vale Regij 1507.
 4. Id. Aprilis

E

IC.

122
VICTORIA IVLII II.

P O N T. M A X.

DIONYSII RVGERII.

S I L V V A.

Quis posthac nullos hominū curare labores
 Obijciet Superos? penitusq̄, quiescere dicet
 Numina, & incerto volui mortalia casu?
 Cum pateat cunctis, extolli ad culmina rerum
 Iniustos, non ut malefactis magna rependant
 Præmia Dū superis; verum ut de calmine lapsi
 Maiore agnoscant, celi quid Numina possint.
 En modò ❀ ❀ Princeps, qui tāgere celi
 Posse videbatur digito, tenet vltima rerum,
 Expertus tandem magnus quid possit Iulus,
 (Iulus ab antiquo qui ducit nomina Iulo)
 Tempora cui fulgent triplici redimita Tiara.
 Sub iuga flecebat miserandum ❀ ❀ collū
 Illius: haud fuit Iulus, seuumq̄, Dynastam
 Extulit: illa caput nunc demum libera soluit,
 Et nimium exultans placida sub pace quiescit,
 Irati secura hostis. Vos pandite Vati
 Pierides, magnum quis Terris misit Iulum.
 Postquā disijxit Princeps elementa Deorū,
 Confusum q̄, chaos pulchrum diduxit in orbē,
 Et statuit proprias cunctis animantibus edes,
 Concedens homini terras, generique ferarū,
 Aera

Aëra pennatis, spumosum piscibus æquor :
Aurea progenies placido regnabat in orbe,
Inscia quæ scelerum, paruo cõtenta manebat.
Nullus adhuc domitis fũdebat semina campis,
Poma sed incultis passim pendentia ramis,
Et quas innumeras glandes Dodona ferebat,
Illi victus erat, purisque à fontibus undæ
Præbebant potus: dulces in gramine somnos
Carpebant tuti: nullis nam læsa pruinis
Æquora perpetuos reddebant ruris honores:
Nullus adhuc fusos limes discreuerat agros,
Cuncta sed in medium tellus inarata ferebat.
Non diues, non pauper erat; non causa malorũ
Inuidiæ, non dira superbia, non mala pestis
Blanditiæ, non angor erat, non cura, dolorue.
Non lucrũ, non turpis amor, nec bella, nec Æses.
Ira, metusque aberant, aberant litesque; doliq;
Pallentesque simul morbi, & discordia demes.
Iuppiter at postquã Patrem disiecit Olympo,
Tum mores alios tellus, & nomina sumpsit.
Deterior subiit proles argentea Mundo:
Non tamẽ ista scelus, nõ tristia crimina norat,
Fallere sed tantum volucres, & figere cervos,
Pascere sed pecudes, atque exercere choreas.
Senior hinc etas laxatis ærea habentis,
Crimina multa tulit. cœlis iã noscitur Hermus
Et nitida Pætolus aqua, Gangesq; Tagusq;
Noscuntur Gryphes, fuluaq; Arimaspus arena.
Sub iuga iam domiti mittebãt cornua Tauri:
Sollicitare solum ferro monstrabat Osyris,
F 2
Immissisq;

Immissisque sibi sonipes parebat habenis.
 Ingluuiem exercens siluastum saeva Luporum
 Insilyt rabies, virus tum vipera misit.
 Ferrea dehinc soboles nullis imponere metã
 Criminibus nouit, nullis non parcere votis.
 Itur in omne nefas: non tutus coniunget coniux,
 Diligit haud fratrem frater, natusue parente.
 Cana Fides aurum, stricti enses Iura putatur:
 Phlegra gyganteo iam spumat sanguine vallis.
 Audent quin etiã moles superaddere Olympo
 Pelion, atque Ossam, Superisq; indicere bellis
 Terrigenae duri, Martemque laceffere telis.
 Ergo nequitquam puro disiunxit ab igne
 Aëra cura Dei, terris vndam, aëre terras;
 Cum vacuum fictis scrutari Dædalus alis,
 Nec vitam dubitet dubio committere Ponto
 Typhis, inexperto traducens remige classem:
 Audeat aetheream sedem violare Prometheus,
 Legeque neglecta caelo deducere flammam.
 Crudelis genitrix natorum tingere dextram
 Sanguine nil verita est, aut scindere corpora
 (fratris:
 Hi post fata negant bello se imponere finem
 Seditioe rogi. Patri rapit illa capillum:
 Impia, quae potuit Genitorem inuadere ferro;
 Improba, quae turpi potuit succumbere amanti.
 Ecce senis Priami bello lassata decenni
 Regna cadunt, Simois rutilanti sanguine postq;
 Vndauit toties, & fortia corpora voluit.
 En surgit Latio moles Romana, madentque
 Nondum

Nondum perfecti fraterno sanguine muri,
 Pharsalicumq; nefas iā spectat Teßala tellus,
 Romano rutilus dum sanguine currit Enipeus,
 Concurrūtq; simul fratres, natiq; Patresque.
 Nec dum siccatis primarum sanguine campis,
 AEmatij montes acies videre secundas.

At nunc atra implēt macie Parmensia rura
 Fastidita feris Gallorum corpora: Tarus
 Ipse quoque euoluit galeas, & scuta, Virosq;
 Talia despiciens ē celso Iuppiter axe,

Quid faciat? perdat ne genus mortale flagrantē
 Fulmine? an immensū pessundet fluctibus Orbē?
 Ille bonus, tandem terras miseratus, ab alto
 His Iulū misit, quercusq; Insignia, dicitis. (bat
 Vade age: quæ quōdam præbere alimēta sole-
 Felici seculo, Quercus Insignia defer.

His pateat, Superiste missum Numē ab oris,
 Impia quò Ausonia tollas fera crimina gētis;

DIONYSIUS RVGERIVS
FEDERICO RVGERIO

S. P. D.

R Vde quidem, & incomptum carmen modo pertexui, Federice, sed excusatione dignum, quòd in fausto mihi tempore scribendum fuit, & præcipiti consilio tibi committendum. AEquus tñ Iudex non modò, vt spero, non damnabit dolentem male dixisse, sed mirabitur potius aliquid dicere potuisse. Veritus præterea sum, ne si apud me diutius haberẽ, minus gratum foret hoc scripturæ genus, quo acerbissimum Fratris obitum qualicunq; carmine celebraui. Tu igitur, & si ea, quæ veribus debetur, hic minime adhibita fuisse lima videbitur, non propterea negligentia nomine accusare me debes, sed mærori potius, properationiq; meæ causam adscribere, cum vnus tantummodo, aut alterius diei spatio; nõ calore Pierio, sed graui dolore compulsus; & hoc ad te Epicediũ, & aliam ad Crotũ Elegiã effuderim. Tibi tamẽ, Federice, hoc quidquid est, gratũ esse debet, vel munere, si placuerit, vel amore erga te meo, si displicuerit. Vale ex.
Ædibº III. Kal. Iulij. MDV II.

DIO-

DIONYSII RVGERII

EPICEDION.

QVO VINCENTII RVGERII

FRATRIS MORTEM

DEPLORAT.

ME miserū, quo te deflebo carmine frater?
 Quo gemitu imēsū poterō pferre dolorē
 Cū me morte tua fugiāt sacra carmina, cū me
 Afflatus moueat nullus? furor entheus ille
 Non agitet solitus Vatem, non Delphica laurus
 Assuetos cingat crines, Chelys ipsa fatiscat,
 Nec digitos vltra nostros, aut carmina curet.
VINCENTI ignosce, fraterni ignoscite manes.
 Te propter sacro grege separor: at mihi vires.
 Supremo præbebit amor in carmine: nāq; es.
AEternūm nostro statui quem munere dudum
 Viuere (si fors tantūm promittere possum.)
 Sed quanquam hoc dudum statui, nollē tñ istā,
 Frater, adhuc nobis (sic demēs vota retracto)
 Materiam inuenisse, piæ quò pandere mentis
 Possē arcana meæ. Verūm id crudelia postquā
 Fata volūt, lacrymās mea tristia pectora pmā
 Nequicquā ingratū ad tumulū, manesq; silētis.
 Quid primū querar? vnde meis exordia sumā
 Lamentis? me nulle vocāt hinc inde querelæ,
 Nec primā inuenio: quin primæ protinus ōnes
 Cōsurgūt, magnosq; vetat dolor edere plāctus.

F 4

Ipsa.

Ipsa natant lacrymis miseri ore effusa Poëta
 Carmina. Vix dū prima genas lanugo tenebat,
 Cū tua Te grauitas, tua cū prudētia, cū Te
 Intemerata fides, mores, pbitasq̄, pudorq̄,
 Ostendere senem. Vidit populusq̄, Patresq̄,
 Grandæuis Iuuenem præbere salubria sæpe
 Consilia, atq̄; amplas agitare in pectore curas.
 Tu miseris solitus viduas, tu sponte fouere
 Pupillos, inopes tutari, amplectier omnes.
 Et tibi munus erat, varias componere lites,
 Mitibus & seuas verbis mulcere querelas.
 Iamq̄, tuam poscebat opem Res publica, iā Te
 Curia poscebat, mentem mirata, tuumq̄ue
 Protinus ingenium excellens florētibus annis.
 O quæ fraternam tentarunt gaudia mentem!
 Cū te omnes pariter peterēt, pariterq̄; vocarēt,
 Cū semibus iuuenes, cum ditibus æris egentes,
 Matres atq̄, Viri. verūm; heu, tua tristia fata
 (Tristia, quæ obstarūt ingētibus inuida factis)
 Te, Frater, valida vix actō flore iuuentę
 Affixere toro, sedesque relinquere nostras
 Iussere, & miserū lacrymis me liquere fratrem.
 Nil medica valere manus, nil vota, precesq̄,
 Nil neq̄, odoratis accensa Altaria flammis.
 Perfida, quid tantum nobis fortuna bonorum;
 Vt citō surriperes, tribuisti? tristis, & atrox
 Mōstrasti potius, magis vt mea dāna grauares,
 Appositaq̄, atras nossem mage luce tenebras.
 Cōtinuo at quanquā gemitu plorāda, tamē me
 Ad lacrymas vix facta mouēt tua, fr̄; at ipsa
 Qua

Quæ facturus eras . quātū abstulit invida nobis
 Illa dies , quæ me præsentibus atque futuris
 Orbavit , tantosque dedit sperare labores .
 Heu longūm lacrymanda mihi , nigroq; lapillo
 Perpetuò signāda? mei mihi dulcia fratris (latæ
 Nomina , & aternū decus abstulit : hei mihi
 Perniciem in nostram Maij venire Calenda .
 Nunc silvæ , nūc rura canūt . nūc ōnia gaudentz .
 Solusego tristes lacrymas , & tristia voluo
 Carmina , & ad mutū cinerē queror . hei mihi .
 Frater .

Hoc paruo tegeris tumulo ! quid frigore tæo .
 Segnis , inersq; iaces ? quò nā tua dulcia verba ,
 Arguti quò abiere sales ? quò spiritus ille ,
 Quò tuus ille oculi nitor igneus ? aut vbi restā
 Excellens pietasq; tua , & tua viuida Virtus ?
 Tunc igitur consueta negas solamina fratri ?
 Nil mihi respondes ? nil curas verba querētis ?
 Heu nunquā cessare dolor , quādo vsq; tacebit
 Ille , meas solus poterat qui tollere curas . (bis
 Sed quando & lacrymæ tantū , & suspiria no-
 Ipsa placent , quid mi facundia tanta negatur ,
 Qua possi exprimere , tristi quò pectore seruo ?
 Magno etenim versus sperē si æquare dolori ,
 Non ego Maonidem metuam , cultumue Ma-
 ronem .

At vos crudeles Parca , cur flore iuventa
 Tollitis immeritos , dignosq; semlibus annis ?
 Sic natum Nasamone Deo . post funus acerbū ,
 Ab nimium tenui Babylon tegit alta sepulcro :

E 2 Sic .

Sic quoque mœsta Thetis Pelidē luget adēptū
 Morte cita: sic te cuncti, spes magna tuorum,
 Ereptum lugent. quantos Vrbs Regia luctus,
 Te pereunte dedit? quanto gemituq; doloreq;
 Immatura tui plorarunt funera Cives?
 Ergo mihi & liceat manibus laniare capillos,
 Et largos fletus, & femineos ululatus
 Mittere te amisso; te amisso, frater amate;
 Crudele & calum, crudeliaq; astra vocare.
 Sed quid ego Diuos, quid Numina sacra laceſso?
 Quòue mei rapior demens oblitus honoris?
 Impia secla bonos nequeunt retinere, Poloq;
 Astra vocāt homines, meritis Virtutis onustos.
 En mouet hinc Rhodanus, bella illinc horrida
 Et fera p̄ terras passi bachatur Enyo. (Iberus,
 Sanguine miscetur fluiui, & sine honore sepulcri
 Humana in laeis marcescunt corpora campis,
 Alituumq; cibus fiunt, & praeda ferarum.
 O nimium fugienda mihi solatia, quando
 Non fugisse datum est cuiquam fatalia iura!
 Felicem, Frater, te possum dicere, postquam
 Tempore in extremosensisti grata tuorum
 Munia. Te vidi morientem, oculosq; labātes
 Pressit amica manus: cara à ceruice pependi,
 Singultusque pios, suspiriaque vltima legi.
 Extremos nobis monitus, extrema dedisti
 Oscula: vidisti mœstā Matrē, mœstasq; sorores
 Liuentes laniare genas, & plangere pectus.
 Nō medicæ (sed frustra) artes tibi, nō tibi fra-
 Desuit officium tumuli, non funeris atri (ter
Exequiæ.

*Exequiæ: gessere tuum pia colla cadaver
 Speratum ad tumulum: ferales ducere pōpas:
 Profuit, & plenos tibi reddere mortis honores.
 Præterea sacras incendi Manibus aras,
 Extremumq; vale, dixiq; nouissima verba,
 Accumulans Ciliū menses, floresq; Sabæos,
 Luteclasq; rosas, & olētis gramina Thymbræ.
 Felix, sed multò magis hoc felicior, ipsa
 Quòd merito aternā dederūt tibi fata quietē.
 Quòd si Dūs benefacta placēt, siq; ignea virtus,
 Si turpi sine labe animus, corpusq; pudicum,
 Nō dubitē iam te, superos habitare Penates.
 Nos igitur spectā interdū, nos supplice voto:
 Cōmēdaq; tuos Diuis, & Numinis auras.
 Triplicis exora, Frater, dum sorte beatus:
 Ipsetua, nostros miseraris ab æthere fletus.*

**Eiusdem ad Bartholomæū Crotum;
 Epistola.**

IMpia ni nostrum rapuissent sidera fratrem,
 Crote, animi pars magna mei; tibi plura de-
 Carmina, nec traherē tā lōga silētia tecū. (dissē
 Quin etiam eximij spectarem optata Sodalis
 Ora mei: & viuas voces, & candida verba:
 Latior assueto acciperemq; daremq; vicissim.
 Dura sed, & nostris nimiūm cōtraria rebus,
 Fata vetant, quæ nostrā olim solatia lata
 In luctus vertere: iuuatq; vacare dolori
 Insano, longosque dies consumere luctu. (rūt.
 Heu miserande nimis, quæ nūc te ingrata tulerunt
 Fata.

Fata mihi? posthac dulcissima verba loquentē,
 Haudquāq; audiero, queis me laudare solebas,
 Incendens animum pulchris & pectora dictis;
 Sive arguta breui firmissem carmina gyro,
 Sive Syracusijs aliquid meditatus auenis,
 Diuino & Phæbi non rarò percitus æstro;
 Cantassem subitas properato carmine Siluas:
 Nō equidē audiero, sed mētis acumine cernā,
 Et tua nota meis occurrent oribus ora.
 Celsa prius summo labentur sidera celo,
 Aut gelidis Lybię niuib⁹ prius arua rigebunt,
 Et Scythico siccæ stabunt in litore arena,
 Quā tu care meo labaris pectore Frater:
 Falce sua rapuit non te mors inuida nobis:
 Viuis adhuc, Frater viuis, melioreq; mecum
 Parte manes, vnumq; iacet tellure cadauer.
 Tu mecū es, seu Phæbus obit iā lāpade terras:
 Tu mecum es, puro lucent seu sidera celo.
 Hoc mihi, si cupiant, nō aspera fata vetabūt:
 Aspera, quæ nostras nūquā audiuere querelas:
 Vnum te propter mæstissima carmina pāgam,
 Qualia, queis carū viridi Philomela sub ūbra
 Plorat Itym, queriturq; amēs tristissima fata,
 Irrequieta diem noctemq; vno ordine ducens.
 Heu funesta dies, heu nostris inuida rebus,
 Qua tot lata simul perierunt gaudia tecum,
 Care tuus quæ frater amor mihi dulcis alebat:
 Quid mores meruere tui, probitasque, pudorq;
 Incorrupta fides, & nulli obnoxia culpæ
 Pectora? quandoquidē vix dū florente iuuetā:

Imma.

Immatūra lues dulci te suscipit aūrā.

*Quid iuiat, heu, toto sectari pectore Rectum
Cum rapiant mala fata bonos? heu tēpora lata,
Crote, diu periere meis accommoda Musis.
Nil nisi iucundum tecum, nisi dulce loquebar:
Nūc verò nisi triste loqui, nisi voluere amarū
Mente iuuat: iustas leuior dum fundo querelas,
Fit dolor. vt duro religatus compede fossor
Solatur miseram funesto carmine vitam:
Sic nos tecum animum solamur questibus istis,
Tecu, inquā, cui nostra patēt prācordia, Crote,
Noctes atque dies. Quod si post funera Fratris
Non tu, cui nostras possem narrare querelas,
Restares, tantis mæroribus vndique cinctus
Posse mori cuperem, infaustas & visere sedes
Umbrarum, inuisaque diu priuarier aūrā.
Quòd dolor iste igitur non me crudeliùs vrget,
Muneris est hoc, Crote, tui, cui tēpora longa
Dent vitæ exopto, quæ ducunt flamina, Parca.*

Eiusdem Hagiogē ad Albertum Rūgerium ex Pythagora.

Accipe quæ Samius vitæ præcepta beatę (tis
Pythagoras doctis iā tradidit aurea char,
In primis venerare Deum, ceu lege iubetur,
Atq; pias huic funde preces, hūc sēper adora:
Nec merito Patres vnquā fraudaris honore.
Proxime ama natos. si quis virtute refulget,
Hunc tibi amicitia iunges, hunc inter amicos

Primum.

Primū habeas. tibi sume bonos, depelle nocē:
 Nō odio errantē in paruis se ceteris amicū. (tes.
 Deuita somnum: ventrem, iram, luxuriemq;
 Effuge: non turpem cum alio, nec solus ages rē,
 Teq; tui ipsius pudeat. seruare memento.
 Iustitiam sermone, & re, tradens sua cuique.
 Rē stulte perages nullā; memor omnibus esto.
 Esse datumq; mori, deberiq; omnia morti.
 Tempore diuitias seruaq;, sed tempore laxa.
 Cū mala multa agris veniant mortalib; idem;
 Si quandoque feres partem, perferre labora.
 Sic autem perferre queas, si mente volutes.
 Non multos offerre bonis tua fata labores.
 Ne mirere; sinas neq; te sermonibus vllis.
 Ambiri, vnde pedē nequeas iā flectere tutus.
 Turpia si quisquam dicet mendacia, ferto:
 Tu proferre caue: quid enim tibi talia p̄sint?
 Deniq; tolle memor, quod dicā, & figito mētes.
 Hoc caue, ne quisq; dicto, aut facto capiat te.
 Quod tibi nō frugi est, facito, seu dicito nūquā.
 Si quod es esse elurus opus, te consule primūm;
 Namque hominis timidifacere est, aut dicere
 stulta.

Illa caue efficias, quæ mox mutare labores:
 Nec fac, quæ nescis, verūm quacūq; necesse est.
 Plurima discite libens; poteris sic ducere vitam.
 Felicem in terris, opibusq; ingentibus auctam.
 S. a neq; cura tibi fuerit postrema salutis:
 Corporis: hinc potus tibi sit mensura, cibique,
 Et studij: tibi ne fiat mensura molista,

Vinendi.

Viuendi facilemque modū, firmumq; tenebis.
 Quæque odiū pariunt, vita: nec prodigus idē,
 Sed neque auarus eris: Mensura est optima
 rerum.

Ne prius irriguo tradas caue lumina somno;
 Hæc tria quàm exactè percurras acta diei:
 Quò accessi? quid feci? quid benè, quid ma-
 lè dixi?

Si mala fecisti, doleas: at, si bona, gaude.
 Hæc sequere, hæc meditare, hæc solum am-
 plectere semper,

Quæ te ad virtutis per celsa cacumina ducent:
 Ne secreta velis Naturæ nosse, quaternum
 Quæ dat nostræ Animæ numerū, sed Numen
 adora.

Sic pariter nosces naturā hominumq; Deumq;
 Atque vt prætereunt, atque vt se quæq; tuētur:
 Mortalesque sua nosces mala sponte subire.

O miseri! bona cum prope sint, haud cernere
 possunt,

Nō audire: malum pauci dissoluere norunt,
 Vsq; adeo male sana hominū mēs ōnia versat.
 Tu tantis vel solue malis, pie Iuppiter, ōnes,
 Vel sortē ostendas, qua quisque hic debeat vti.
 Tu confide tamen: cælo mortalibus alto
 Est genus, his Natura potens sacra singula
 monstrat:

Quorū si quod habes, vices: si, quod iubeo te
 Curaris, solues animamque laboribus istis,
 Si viues parce, solers pende omnia; doctum

Judi,

*Iudicium super aurigam iam ponere cura?
Sic, cū pallida mors, quæ nil nisi corpora soluit,
Te petet, ad summi perges fastigia cæli,
Immortalis eris Diuus per secula cuncta.*

Eiusdem Ode.

**De Anna Bechesina à Patruo, quòd
eius incestis votis obtemperare
noluerit, interfecta.**

Virgines Diuæ, teneri pudoris
Præsides, sancti studiosq; honesti,
Versibus nostris faciles, precamur,
Este fauentes.

Virginis castæ celebramus altum
Pectoris robur, niueosque mores;
Vatibus summis meritaque dici
Carmine laudes.

Horridum frendens tenerum pudorem:
Hostis intentat superare ferro,
Quem prius nulli potuere amores,
Blandaque verba.

Resistit cunctis animosa Virgo
Artibus vafri: laniata pectus
Suscipit constans per honesta diram
Vulnera mortem.

Hanc prius, quàm vult maculare vitam,
Aut Patrum castas temerare leges:
Hanc prius, quàm se Patruï nefando
Crimine pollui.

O decus:

O decus magnum, Patriaque splendor,
 Calitum consors, memoranda Virgo,
 Viue felici regione celi

Vna Dearum.

DE hac eadem extat Regij Epitaphium;
 à Decio Arloto, vt nuperrimè au-
 diui, eleganti carmine scriptum, au-
 reisque, vt illa meruit, literis Pario mar-
 more incisum, in æde D. Dominici
 dextera in parte Sacelli D. Hyacintho
 dicati, hoc titulo.

Annæ Virginiæ Nænia.

NIL venerabilius, referat si Petra iacentē
 Vrna hac: si causam, nil miserabilius.
 Causa libido, furor, feritas: iacet Anna pudici
 Laus sexus, Patria gloria, stirpis honos.
 Maluit immunis Neptis, quàm turpis amica
 Dici, & quàm pellex viuere, Virgo mori.
 Trux furit in mitem, inuadit lasciuus honestā,
 Ex Patruo licitor, ex comitante Latro.
 Casa triūphato geminū gerit hoste triumphū:
 Hic animus constans, hinc sine labe caro.
 Ossibus hic locus est, virtuti Animæq; sacellū,
 Cui pia turba ferat balsama, thura, faces.

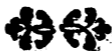
Huius Virginis decantatis, in gratiam
 Viri nobilis, cuius mei, hoc quod sequitur,
 Elogium scripsi. I. V.

ANNAE

138
ANNÆ BECHESINÆ
VIRGINIS INTEGERRIMÆ.

Q V Æ

NE CASTITATEM AMITTERET,
VITAM AMISIT.
HISTORICVM ELOGIVM.

ANNÆ Bechesina; quotquot Regij Lepidi fuerunt; quotquot futura sunt, Virginum Decus; in periculosissimam Pudicitia propugnanda arenam, non semel aut iterum, sed saepe ac saepius ab hoste domestico, omniumq; inhumanissimo hominum Monstro pertracta, constantissime repugnans sanguinem potius ac vitam effundere, quam semel captum tuenda Virginitatis propositum deserere statuit. Orta est hæc strenuissima Virago in Oppido S. Martini agri Regiensis, ex honestis illis quidem, sed tenuioris fortunæ parentibus. corporis eximia specie; animi autem, si hæc quoq; cerni potuisset, pulchritudine multò spectabiliore. Patrum habuit M. Antonium Bechesinum; cui non modò ex fratre, verùm etiam.

etiam ex sorore Neptis erat; hominem vulgarem; fabrum lignarium, sordidum, atque, uti credere par est, omnibus flagitiorum generibus mancipatum: vini certè adeò strenuū potorem, ut ab exhauriendis quantumuis capacibus Amphoris, Amphorarum Siccatorè per iocum appellarent. Is insano castissima Puellæ; quæ XVI. annum vix attigerat; & plane execrando amore correptus, varijs primùm blāditijs; quæ patrij adhuc affectus speciem præ se ferebant; mox clarioribus indicijs, denique apertissimis verbis furorem suum profiteri ausus: rogare, multa polliceri, nihil nõ, ut in sua vota pelliceret, tētare aggressus est. ANNA admirari, perhorrescere facinus, genibus illius aduoluta non sine lacrimis orare, obtestari, ut tanto vellet flagitio & dedecore abstinere. Nolentem, virgentem, magis ac magis debacchantem, vimque afferre conantem, submouere, obiurgare, egregie fetueri, et virtute quadã, fortasse calitus unissa, tandem repellere. Hanc pugnam Virgo tenella postquã diù multūque, per intervalla pugnauit: ipseque iam se mira eius constantia victum, fateretur. (venia etiã petita, & ea, quæ in præcordijs adhuc vigeat insania, aliquo tempore egregie dissimulata) iam plane securam, ut vna secum in Patriam redire vellet, facile adduxit: In itinere; quod per quendam diuerticula Nepti ignota faciebat.

ab

ab Urbe longe, ab Oppido cū propius abessent; ex occasione solitudinis incesto amore inflammatus magis, aut vitam, aut pudicitiam illi eripere (ad extremam videlicet iam perditus amentiam) sceleratissime cogitavit. De-
 nue igitur aggreditur suspenso iam pede vadentem, & valde sollicitam (nam locus timoris multū iniecerat) blanditijs primum atque omnibus illecebris, ut habebat de more: mox minis, neque intra verba; nam ferrum ostentabat. ANNA neq̄, illis, neq̄, his moveri: accedere ad se volentem maiore, quàm pro etate, & animo & nixu reiicere: Gladium intentanti pectus & iugulum offerre, corporis copiam auferre. Nolebat ille, quàm malè deperibat, Puellam vulnerare: sed corpori parcens, cuius venustatem spectabat; animę cuius multò, excellentiorē ignorabat pudicitiam, mortem inferre cupiebat. Igitur, dum mentem atque animum suspensum habet, & quid sibi agendum sit, paullo attentius examinat, nescio an fœdissimum aliquem Dæmonem Pudicitie hostem, an suam potius audierit suadentem insaniam, ne occasionem amitteret, non amplius reuersuram. Irruit ergo in eam, ut sibi amicam ex Nepte faceret, vel nolentem. Illa obnititur contra, nec manus abstinet; sed intra noxam; ne peccet in eum, quem colebat, ut Patrem: sic tamen repugnans, ut veti ille compos fieri nequaquam posset.

posset. Tum saeuissimus, non Patruus sed
 Latro, præ indignatione & iracundia sui non
 amplius potens, ac plane furens, in eam,
 quam à prima pueritia aluerat quasi filiam,
 velut in hostem saeuire cepit, multisq;
 vulneribus immanissime confecit, gratias
 agentem, quòd sibi vitam adimeret, relin-
 queret Virginitatem.

Sic obiit ANNA 4. Id. Iulij Anno Do-
 mini MDXXXVII. atque in ea solitudine;
 ne quis factum resciret, ab eodem confestim
 humata, de immanis. Interfectore suo glo-
 riosissimam retulit victoriam; geminaq; al-
 tera Virginitatis, altera Martyrii Laurea in-
 signita, caeleste, ut mox patuit, Capitolium
 triumphanti similis ingressa est. Nam feruit,
 anni tempestate iam intempestiua, ex ipso Vir-
 ginis corpore, non ita multò post, lilia enata
 fuisse: quæ ob rei nouitatem ac miraculum
 omnium in se oculos conuertentia, vnaque cù
 tellure adiacente statim auulsa, candidissimi
 pectoris Puellæ corpus sanguine infectum, tot
 plagis acceptis deformatum, & crudelissimi
 simul Patruus exhorrescendū facinus detexerūt.
 Quo autè tēpore illa in Urbē speciosissimi
 funeris pompa reposita est: Patruus in teter-
 rimum carcerem est coniectus. Qui nec tortus,
 factum confitens, non multis post diebus, in
 currum sublimis rapitur: per publicas Urbis
 vias traducitur: ignita forcipe subinde con-
 stritus

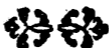
riētus cruciatur. Denique ultimo, ac turpissimo supplicij genere affectus, atq; in quatuor partes dissectus; dū ANNAE Virgini, ob pugnā adeo egregiè pugnatam, marmoreus Titulus inscribitur: arboribus ille, sub quorū funestissima vmbra immane illud facinus perpetrarat; vt debitas tanto sceleri pœnas vel mortuus exsolueret; suffigitur.

FRANCISCI DENALII CELEBERRIMI

L. C.

DE CLYTIE, ET PHOEBO:

PHœbum adamat Clytie, Clytien sed De-
lius odit:

*Ardet Nympha vndis edita, Phœbe riges.
Aspice, quàm pueri mirāda Cupidinis ars est:
Quo caret alteruter, tradidit alterutri.*

De Iunone, & Venere:

Cypria dum dubitat, faceret puerum an
ne puellam;

*Iuno ait, haud dubites, Hermaphroditus erit.
Tñ Venus. In vetulā te, si placet, iuida muta:
Iuppiter extendit cornua namque Tibi.*

De Diana, & Venere.

Repperit Idaliam nudis cū Marte papillis
Luctantem in Geticis casta Diana iugis:
Hinc

Hinc ait improperās : nō vos ludibria terrēt
 Passa olim, cunctis fabula nota Dijs ?
 At tibi, quæ Diuos pro virginitate rogasti ;
 Est minus, ipsa inquit, cognitus Endymiō ?

De Narcisso.

Quod cupis, illud habes: optādi finis habēdi
 Prīcipiū est: demēs quid cupis ergo Puer ?
 Quidquid amas in te est. verū, sed posse potiri
 Nō datur: optatur qui mihi, fructus abest.

De eodem.

Cui fūdis Narcisse preces te ludit imago
 Vana, nec humanis subdita blanditijs.
 Accipis, & præbes idem Narcisse querelas;
 Atque idem demens te tibi conquereris.
 Solus amas, idem pariter tibi solus amaris;
 Esque idem solus, qui cupis, & cuperis.

De Nealce Pictore.

Pictor anhelantem rictu spumante Nealces
 Finxit equū; casus, nō solitæ artis, opus;
 Concitus albentem contorsit in ora tabellam
 Iraque, quod nequirit mens, dedit Artifici.

De

De eodem:

Quod desiderium nequit, arsque expletur,
 litura
 Attulit: ira dedit, quod negat ingenium.

De Martia Puella:

Martia praedixit, nulli se nubere velle,
 Qui sua, quam sese, malit habere domi.
 Ast ego Dijs odio, et quod plus, tibi Martia, ni te
 Mali, quam quidquid dat Tagus, esse domi?

In Poetam Iactatorem:

Consuluit nup̄ cōscripta ob carmina quidam
 Democritum, an dici iure Poëta queat.
 Hic ridens; nō tam versus, quā insania dixit,
 Qua prestas, Vatem te facit eximium.

De Muliebri incontinentia.

Vxorē duxit, fuerat qui insignis adulter:
 Sollicitus meritō mox sibi iure timet.
 Observat, tacet, explorat, cauet, excubat, instat,
 Fingit, dissimulat: fallit at illa tamen.
 Vana maritorum custodia; at vnica custos
 Quae sibi imponet, quae volet, Argi oculis.

G

De

De Monaco formosissimo:

EXimio iuuenis decoratus munere forma
 Clastra, Dei obsequio deditus, ingreditur.
 Non hoc Oebalides, non hoc forinosior AEs;
 Nō Crocus, aut Cypriæ gratus Adonis atior.
 Obtulit hūc Genius pulcherrima dona Tonā-
 Solo dignatus talia dona Deo. (ti)

De morte ebriij:

EBrius ē scalis lapsus spinaque refracta,
 Dormiret aubius, seu moreretur, obit.
 O quicumque paues lethū, bona vina propina,
 Sic largo poteris temnere fata mero.

Ad Hyllam.

MAiori desideria angor te, Hylla. vidēdi;
 Cum spectata diū tolleris ex oculis.
 Argi vos igitur mihi lumina vel date Diui,
 Istos, queis crucior, collite siue oculos.

Eiusdem Elegiacum Carmen
 Ad Phyllida.

LIber erā, nondūq, vllos expertus amores;
 Ducebam latis otia sub finibus.
 Vos certē cuncti audum nouistis amici,
 Quam fuerint vitæ candida facta mee.
 Nunc

Nunc Phyllis nostros pradata est callida sēsus;
Atque in seruili compede dura tenet.

Torpescit molli mēs capta cupidine, & agro
Haud animo superest amplius vlla quies.

Sauus amor versat rapidi me turbini instar:
Mens desiderio, speque, metuque labat:

Incipiunt casta nobis vilescere Musæ,
Cumque suo sordet docta Minerva choro?

Non me nodosi sinuosa sophismata Iuris,
Nec Tullij comptum detinet eloquiū.

Nec decoris ratio, ratio nec laudis habetur:
Nullus querendi nominis vrget amor.

Me penitus mihi surripuit, me perdidit, hacce
Lōge anima, atq̄, oculis Phyllis amata magis.

Hisce oculis dilecta magis, mage culta, quid
Vris, & accensas suggeris vsq̄, faces? (ultra

Si mihi vel me ipso tu carior, ah mala quorsū
Seuire in nostrum pergis acerba caput?

Te ingrata, immitē, crudelēq̄, arguis ipsa,
Respondes quod nil tanto in amore mihi.

Sic sane immitis, sic sane ingrata, dolentem
Vt plane illudas, & mea verba magis.

Tene fera in campis Lybia genuere leonæ?
Montibus aut Tigris protulit Armenijs?

Ast ego de gremio te te produisse Dearum
Credideram, aut missam sedibus æthereis?

Diuini id certe fulgens decor arguit oris,
Sidereisque pares ignibus isti oculi.

Perniciē in nostrā pulchri, ah, fulgetis ocelli:
Vos estis damni maxima causa mei.

Vos primi mētis placidam irrupistis in arcem;
 Vos animi instrastis fortia castra mei:
 Nec potuit ratio illatis obsistere telis:
 Exceptit victus spicula vestra pudor.
 Dispeream, nisi te pulchrā minus esse praoptē,
 Ne sis tam multis, lux mea, cara Viris.
 Vel cupiā hoc potius, tanquā ut mihi pulchra
 (nite scas:
 Nā pulchram haud vni posse placere datur.
 Sed placeas utcūq; alijs, modò te mage amari,
 Quā mibi, iā nulli, aut posse placere scias.

¶

De ead. m.

Sola meos Phyllis potuit contundere fastus;
 Propositumque animi flectere sola mei.
 Phyllis, formoso cuius nitet ore venustas;
 Suffusus niveo cuius in ore rubor.
 Nam, postquā ardentes in me coniecit ocellos;
 Accendit pectus protinus illa meum.
 Quid mi Socraticis iuuit sudasse libellis?
 Stoice dogmatibus quid studuisse tuis?
 Magnifice toties quid profuit esse locutum?
 Et iactasse animi facta seuera mei?
 Te iuuat, improbe amor, me seuius vrere,
 In tua difficiles iura dedisse manus. (quē scis,
 Desine, magna tibi satis est iam gloria parta:
 Me fateor captum numine, & arte tua.
 Id certe fateor, nec iam tua iussa recuso,
 Inque tuo vitam degerē seruitio.

Seruitium

*Seruitiū mihi dulce nimis, modò Phyllis amori
 Annuat, atq; æquas reddat amata vices:
 Aut saltem nostros non dedignetur amores,
 Nec dura immeritas respuat ore preces.
 Nec me despiciat, nullo licet ordine monstrè
 Conspicuos meritis Atria longa Viros.
 Nec nostro aptentur gemmata monilia collo,
 Nec veste Attalica fulgeat alta Domus.
 Nā bona sunt animi, quæ iure merètur amari:
 Mens recta, & puro in pectore firma fides.
 Est, qui lucentes gemmas dare possit, & auris
 Diues, & è rubro dona reuecta mari:
 At tibi non desunt, & prorsus auara puella est,
 Cuius ab exiguo munere pendet amor.
 Ipse ego tentabo venturam extendere in æuum
 Carmina, quæ formæ sint monumenta tuæ.
 Nec parua è nostris surget tibi fama Camænis,
 Nec leue de nostro carmine nomen erit.
 Inter nostrates memorabere sola Puellas,
 Magnorumq; ibis hæc per ora Virum.*

**Ioannis Tusci de Francisco
Denalio.**

Cessate, ò iuuenes boni, senesque
 Mirari veteres nimis Poëtas,
 Mirari & celebres nouos Poëtas,
 Tibullum, Ouidium, optimum Maronem,
 Bembum, Flaminium, bonumq; Cottam,
 Et quoscunque alios amaueratis;
 Quòd cantus dederint sonoritores,
 Quòd versus dederint iocosiores;
 Namque, quod iuuenes, senesq; idem
 Egerunt lepide: æque agit venuste
 Lustris vix modò quattuor peractis.
 Hic magnum Hesperia decus Inuenta.

151

CAMILLI BOSII
IN OBITU
EVLVII VRSINI:

TE pereunte, simul perijt nra illa vetustas,
Reddita quo studio clara Inuenta tuo est,
Roma inquit: fallor, viues, doctissima viuent
(Rursus ait) studij dum monumenta tui.

In obitu Iacobi Boncompagni .

Que mala fert miseris mortalibus egra senectus,
Et que secla ferunt, morte obita vna obeunt.
Tu portum felix iam nactus munere Diuum,
Amplius haud ventos, naufragium tues.
Immo certa salus tibi parta est, optime Princeps,
Cui vitam iniunctam viuere morte datum.

Francisci Pagani tumulus
Ipse loquitur.

Subsidium fallax homini medicina, salutem:
Dum spondet, mortem sepius accelerat.
Illa mihi auditum querit dum reddere serdo,
Surda meis votis fata animam rapiunt.
Hanc modò felici excipiant pia Numina celo,
Est, quòd agam grates iam, Medicina, tibi.

De urbe Roma factionibus diuisa.

Ecce iterū sūmo deieclam culmine Romam
 Pompeij, & Iulij mens furiosa premit.
 Brute piūm, Photine piūm iam respice ferrū:
 Quid seruasse iuuat, si peritura fuit?

De Pompeio magno.

Magne licet pharia iaceas inhumatus
 arena,
 Non ideo est fati fauor ira tibi.
 Angustum fuerat Tellus tibi victa sepulcrum,
 Nec decuit celo te nisi, Magne, regi.

De Lexio improbo homine.

Qui sēper iacuit, iacet hic: sētina malorū
 Qui fuit, hūc tumulū Lexius ecce habuit.
 Vixerit hic quondā, vel nūc sit mortuus, hoc tu
 Nosce age, qui legis hæc; nosse ego nō potui.

Tumulus Auari artificis!

Ipse loquitur.

Horologi artificē me non benè nota fefellit
 Hora, meū properās dū rapit illa diem.
 Diues opū vixi pauper, quod non mihi diues:
 Heredis, fateor, non mea, vita fuit.

Ni.

**Tumulus Nicolai Capardi Humaniorum
literarum professoris.**

HIC iacet imiti cōsumptus morte Capardus,
Artibus ingenuis qui decus vnus eras.
Hic seuas dulci potuisset carmine Parcas
Flectere, si Parcas flectere quis valeat.

De eodem.

Quem claudit breuis vrna Nicolaum;
Doctum Grammaticum, piū Poētam,
Castum moribus, artibus politum;
Et Phæbi Decus, & nouem Sororum;
Hunc cohors gemit erudita Patum.
Hunc Phæbus pater, & nouem Sorores
Exornant lacrymis, dolentq̄, ademptum.

**Tumulus Hippolyti Vicedominū
Equitum Regis Galliæ cata-
phactorum Ducis.**

Si mihi læguenti virtutem extendere factis
Non licet, ingratus est viuere, dulce mori.
Italus, & Gallus, Belga & Prouincia testes,
Quam fuerit vīda laus mihi cara magis.
Hic tandē iaceo consumptus morte: iacentem
Censūpsit toties quē Chiragra, & Podagra;

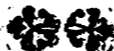
454
ASDRUBALIS BOMBASII

A. D.

CAECILIVM LANCEVM.

Candidissime Cæcili Poëta ;
Quem casta niueo suo Camana
Nutriuerit sinu ; cui Apollo cinxit
Laura cæsariem , deditque plane
Res nobis aperire mox futuras ;
Me tuum tenerum , nouumque Vatem ,
Dudum Castali qui aquas nitentes
Vix primoribus attingi labellis :
Parnassi iuga me per alta sacri
Tecum ducere , queso , ne recusa .
Te quippe auspice , non tuum Catullum
Solum , quin etiam tuum Maronem
Ausim carmine prouocare culto .
Quin , spero , ipsi Areostio , corona
Triplici nitidum caput reuincto ;
Sic fiam , (faueas Apollo coëptis)
Vt sum sanguine , proximus Camana .

Ad

Ad Comitem Horatium Male-
gutium.

HOrati columen, decusque Vatum,
 Quæ Muse, simul & Minerva, doctis
 Certatim artibus expolisse gaudent:
 Spectandam Populo tuam iocosam
 Fabulam, & cupidis tuis amicis.
 Des tandem facilis rogamus omnes:
 Priscos eia age redde Scenæ honores,
 Ut demum videamus (vndequaque
 Attollente manus tibi Theatro)
 Mores, atque iocos, facetiasque,
 Motus, vincuta, dissolutiones,
 Et quacunque boni ferunt Poëtæ?
 Sic te connubio pari dicata
 Casta Virginia, augeat, beetque
 Formosa sobole, est ut ipsa forma
 Præstantissima, Gallia Togata
 Quotquot præteritis fuere seclis,
 Aut sunt, aut alijs erunt in annis,
 Ut tibi inuideant beatiores.

De Virginia Rugeria, quòd ab ea ro-
 sas, & violas hiberno tempore
 donatus esset.

Dum gelidis Boreas orbem circumvolat alis,
 Aruaque iam sauo frigore durat hyems:
 G G Vix

156 **Astrubalis Bombafij**

Vix manibus rigidos tetigit pulcherrima sētes
 Parthenia, & verna est protinus orta rosa.
 Hæc eadem arentes casto pede sedula campos
 Dum premit, exoritur nigra genis Viola.
 Quid mirū? eximio (cernin?) Ver sprat ab ore
 Vitali & flatu meta nitescit humus.

De fonte Mauritiano.

HOs fontis latices Mauritio sacros;
 Quæ nunc me excipiunt, carmine nobili
 Cycnus leniunt olim
 Ad stagna Eridani satus.
 Hic illum ò quoties Calliope Dea
 Afflasti, arma, Virum, bellaq; matribus
 Detestata canentem
 Clara Meonide tuba!
 Osacra Ptania, quot Mælegutio;
 Qui illi se meritò sanguine proximo
 Iactat; scire dedisti
 Hic mysteria Cælium!
 Hic, ò Pierides, mi date laudibus
 (Vestris si studui semper honoribus)
 Hunc extollere dignis
 Usque ad sidera lucida.
 At, quò præcipitem me furor abripit?
 Phæbea hæc resonare Domus alite
 Sueta, hæud conuenit ore
 Raucio perstrepat Anseris.

Id

In funere Comitis Horatii
Malegutij.

MAuritiꝝ celebres riuos qui quæris, amata
 Vt Musis lymphæ pocula sacra bibas;
 Ab nimium tardo parce indulgere labori:
 Aruit in Domini funere vena. snt.
 Vos, quibus, ò Vates, dedit olim nuper adeptus
 Vir tantus sacro rore leuare sntim;
 Fundite perpetuos fletus, fonti vnde perennis
 Subreptus laticis restituitur bonos.

De hoc fonte, & Mauritanis delicijs
 loquitur Paulus Manutius in quadam
 Epistola.

De Barbara Sanfenerina Sanuitali
 Ferrariâ aduentante, mox
 abeunte.

VT tua prefferunt fines vestigia nostros;
 O qua barbaricum nil nisi nomen habes;
 Diffugere Polo nimbi, zephyrisque soluta
 Puniceas violas Terra, rosasq; dedit.
 Nunc, vbi iã repetit celerestua lintea cursus,
 Huc nebula, huc imbres, huc rediere Notis!
 Rê mirâ! ergo potes tu bruma adducere ver-
 Et verna bybernos luce referre dies? (nos)

Ad

Ad Margaritam Sarrocara Postriana
præstantissimam.

DVM *Femine prestare differis Virum?*
Mirabili facundia:
Prestare te Viro arguis cuique, o tui.
Suprema sexus gloria.

De Halidoro Tragoedia Gabrielis
Bombasij, Patris

Acta Regij Lepidi Anno MDLXIIX.

Non quod flumina magna lacrymarum
Mæstis diffluere omnium ex ocellis
(Dum te incedere nobilem cothurno
Spectarunt tragicò, Halidore, gentes.
Affecta miseratione tristi,
Oppressa horribilissimul. Sapore)
Viderim, eximia quid arte posses
Perspexi: penitus sed ipse noni
Excellentia quanta sit tua illa,
Qua Poëmata digniora laude.
Non tantum superas, sed id quoque omne
Admirabile quod magis videtur:
Spectatrix mea cum Puella adesset,
(Tanto pulchrior omnibus Puellis,
Quanto durior omnibus lapillis)
Iuz, quæ potuit videre semper.
Mæa incendia, lacrymasque tristes.
Lata; non secus ac nefandus olim

Flagrans

Flagrantis Patriæ graues ruinas:
 Vidit Romulidum Tyrannus ille,
 Qui seuisſimus omnium eſt vocatus:
 AErumnas tamen, Halidore, fictas
 Eſt tuas miſerata, lacrymasque,
 Omnibus lacrymis amariores,
 Eius turgiduli dedere ocelli.
 Heu, miteſcere quis putaret unquam
 Cladibus fera corda fabuloſis,
 Veris quæ nequeunt malis moueri?

Cum mitteret Argumentum
 Halidori.

Ad nobilem Matronam.

AErumnas, Halidore, tuas & triſtia fata
 Fæ leget Aoniidum digna Puella chore.
 Sorte tua felix, inter ſi Nympſa legendum
 Perfundet roſeas imbre cadente genas.
 Pro quo tu faciles illi exoptabis amores,
 Euentus fauſtos, diſſimileſq; tuis.

De Imagine * * Dialogiſmũs.

Si regit augetos, quos cerno, ſpiritus artus,
 Cur negat optatos edere lingua ſonos?
 Solerti ſi picta manu ſunt ora, loquaci
 Cur mea corcæ dõmant fracta ſupercilio?
 Egregiam ſpectas picta ſub imagine formam,
 Viuida quam virtus, verus honorq; colit.

Hic

160 **Aldubalis Bombafij;**
*Hic ubi castus amor, sedes iam quasque, perosus,
Et latet, & nobis vulnere fœna parat.*

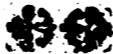
**In Turanum Virgilij, qui Neapoli
visitur.**

EXesi saluete specus, venerandaq; moles;
*Quam petij emensus tot freta, totq; vias;
Ossane sacra regis, rexit qua spiritus olim
Inclutus, intonsi maxima cura Dei?
Vos ego pronus humi diuini busta Maronis
En veneror, tumulo donaq; grata fero!
Parua licet, lögum hic maneant, & magna per
In vos officij sint monumenta mei.* (auum

**De Magdalena Vicetina, studiofo-
rum, qui Pasquij erant, Adole-
scentum Carybdi.**

HAs AEdes nõ ficta tenet, sed vera Celeno:
*Veridico hæc Vates te monet ore, Puer.
Non tuta hic vlli Ctreris, non tuta Lyai
Munera; non Pluti dona futura satis.
Cuncta rapit, fœdeq; vorat, non vlla cauēdi
Est ratio. diros heu fuge, stulte, lares.*

De

De eadem!
Disticha Protreptica!

Hospitis impura rabiē, moresq; nefādos
Ni fugias, lecto carmine, Nullus eris

De eadem!

Heu fuge crudeles mores, mellitasq; verba
Abste vel fugiet, non reditura, quies.

Distichon hoc affixum fuit impuri
hominis foribus cum cornibus
æneis, qui suam ipse vxo-
rem vendebat.

Cornua quādoquidē gestas sexcēta libēter,
Æris amās: potes hac area ferro libē.

Ad magnam Matronam, cui qua-
tuor Ancillæ adstabant, vnius
quarum Auctor amorē fla-
grabat.

Tres Charites; nec fr̄ta canit veneranda
(verustas;

Adhærent Paphia, turba ministra, Dea:

At tibi, quæ præstas antiquā Cypriā longē

(Nam sancti mores, ingenuusq; pudor)

Quattuor assistūt præstati corpore Nymphae;

Æquiparanda quibus nulla lepore Venus.

Oli-

162 *Asdrubalis Bombasij*
O libeat nostris vnam concedere votis,
Quam cupio, & Veneri sit satis esse parem.

Disticha in Augustas Alexandri Farnesij funebres Pompas.

Parcus honos cineri: nō equat pōpa labores,
Vix Anima superi premia digna dabūt.

De eodem.

Quanta Anima à superis debetur gloria:
magna,
Si cineri exiguo tātus habetur honos?

De eodem.

Quod genus humanum parcos tibi soluat
honores,
Quid mirū? Cælum vix dare digna potest.

De Julia Riccia nobili femina.

Iuppiter ingentes, diffusus nectare, terras
Dum vacuus nitida spectat ab arce Poli:
Illius ecce oculis oblata est Julia, clarum
Quā genus, & propriū tollit ad astra decus.
Tum forma egregios, dixit, miratus honores,
Vel similis Lada hæc, Lada vel ipsa mea est.
Ergo humeris volucres plumę succedite nostris,
Ut ferat in caros me lenis aura sinus.

Nec.

*Nec mora, fit Cycnus, liquidūq̄, p̄ aëra vectus,
 Constitit ante oculos, Iulia casta, tuos.
 E quibus insolitē metuens incendia flammæ,
 Purus ab ore sacro quam iaculatur amor,
 Nectaris irriguū properavit spargere succum
 Eminus, vt tali tutus ab igne foret.
 Et miramur adhuc, dio: si sparsa liquore
 Iulia, nunc Superos vult, animoq̄, refert?*

Ægrotans Romæ scripsit ad Gabrielem Bombasium Patrem, iam nimis longa in se iracundia fragrantem.

M V sarū imprimis cultor, Sophieq̄, seuera
 Bōbasi, hic iaceo stirps tua, fausta parū.
 Inscius heu vitam dederas, non infelix duxers,
 Cui Pueri est abs te, clausa paterna Domus.
 Innatos cui notus amor, quis taliz, creduat?
 Ab sunt vera nimis, sed caritura fide.
 Nec tamen id merui, te conscia Patria testor:
 Si merui, hæc semper sit mihi terra grauis.

Ad Teutonicum Poetam quendam, qui eum nimis laudarat.

A Ccepi, legique libens que carmina nuper
 Plurima donasti, culce Poëta, mihi.
 Castalidum illa quidē dulci sparsa liquore,
 Pagina sed meritis dissidet illa meis.

Talia

164 **Asdrubalis Bombasij**

*Talia non possunt aures perferre modestæ,
Sint licet argutæ verba canora lyra.
Inuenias alium par est, qui dignus honore
Sit tali, & laudes dote animi equiparet.
Interea; quoniam tanto pro munere grates
Condignas nostræ reddere non opis est;
Muneris Auctorem Phœbū poscemus, ut ipse
Reddat, & ex animo det tibi posse loqui.*

**Ad eundem eandem Cantilenam
repetentem.**

*Sic lusisse semel: nos res, et morbo, et ætas
Ad grauiora vocant. Desine, Parce, Vale.*

**Ad suam Amasiam nescioqua de
causa lacrymantem.**

*Lumina amata nimis, flammæ; ab parcite
fletu;
Nostras ista augent, non minuunt lacrymæ.*

**Responsio ad Pompeianum Taurellæ
Montis Clariculi Comitem.**

**Quod oppidum ex tali occasione
graphice describit.**

*Hæroïmæ genus ò nobile & inclytum,
Hæroïmæ, sator, qui referant Años
Insi-*

Insignes, Atanosq;
Prisca laudis honoribus:

Pomponi, rutilans Hesperia iubar;
In quem Dij & maxima, & optima
Congessere benignè
Plena munera dextera:

Quisnam me undiuage ad murmura Nicias
Sistat non validum, clara ubi sustinet
Arcem ripa beatam
Taurullo Duce conditam?

Arcem, posthabita Cecropia domo;
Permessiq;, colit quam soboles Iouis;
Quam certare cothurno
Iam vere decet Attico.

Spectarem cupidus nunc propugnacula
Bello tuta, & opes; nunc ope Palladis
Parta ex hoste trophæa,
Depressi & machinas doli.

Spectarem Atria mox sesquipedalia;
Et molem subeuntem pede tartara;
Condentemq;, superbum
Inter sidera verticem.

Me pictus paries sanguine proximos
Taurellis Proceres prima ab origine,
Atque his gesta doceret
Seclis arma prioribus.

Me angusta, ac penitus sole carens via;
Artis Dædaleæ non minimus labor;
Turri deduceret alta
Angusta ad penetralia;

Antrus

Antrum parte alia ; Pieridum choro
Sacrum ; me raperet, quò recreat quies
Te blanda, Endymionis
Pura nocte beatior .

Ingens inde specus Bassareï, sitas
Magnæ visceribus Matris in intimis ;
Oscentaret auenti
Latas diuitias mihi .

At quo perfruerer denique gaudio
Castris Socraticis septus, & agmine
Græcorum sapientum,
Telis atque Heliconijs ?

Inter quæ veterum clara parentium
Seruantur tabulis actæ fidelibus,
Fasces, Imperia, Vrbes,
Et gentes sibi credite .

Demum si libeat sub Ioue libero ;
Ægras fallere quod sollicitudines
Possit ; quærere rithmos
Imbelli cytharæ pares :

Vix egresso aderit protinus hostici
Campi lata cohors, cui Ceres, almaque
Pomona, atque Lyæus
Certo fœdere præsent .

Mox non inde procul fronde noua comas
Ornatæ Dryades, & Satyri lenes
Me per strata viarum
Vasta ad te rapiunt citi :

Inter sim vacuus luscibus vt tuis ;
Admirer quæ feris caca cubilia

*A se condita densis
 Silvarum in penetralibus.
 Atque inter nemorum celsa cacumina
 Constructas Auibus præpetibus domos;
 Miro quippe labore, ac
 Natura Duce, & auspice.
 Hæc sic me afficiunt, claraque sensibus
 Imis se insnuant, vt videar mihi
 Pura in luce videre.
 Distincta ordine singula:
 Audire & videar non procul editos
 Campani sonitus æris ab ardua
 Turri, quam numerosa
 FRANCISCI manus extulit?
 FRANCISCI manus hæc, quæ sequitur Divo
 Tanti gressus humiles, cortice ligneo (cis
 Annexo bene plantis
 Nudatis penitus pedum.
 Me Assumpta vocat ad nobile Virginis
 Templum, saltibus in frondiferis situm;
 Grates dicere dignas
 Tantorum artifici Deo.
 Ab si fata meis ducere me diem
 Extremum auspicijs, si sinerent modo,
 Quis me auelleret vnquam
 Tot caelestibus à bonis?
 Arcta compede sed dura Necessitas
 Affectum male me detinet, aspera
 Inter iurgia rauri,
 Et lites tetricas Fori.*

O que

168 **Asdrubalis Bombasij**

Qua me retines sana Necessitas,
Tandem parce precor. Scilicet à die,
Quo quis nascitur, eben
Sorti obnoxius est sua,

Elegia. I.
In mortem Annibalis Bombasij
Fratri sui.

Quis malus humanam speciem mentitus
& ora,

Dæmon tartareo venit ad astra lacu:
Infecta ut sanie lingua, Stigioque veneno
Præcineret vite fata suprema mea?
Scilicet hic patrias fuerat delatus ad oras
Rumor, ab infesta me cecidisse manu:
Nimirum occideram, fraterna in morte peremptus,
Vtrumque & casum duxerat vna dies.
Vtq; aliquid minimum de me sit forte superstes,
Certè animæ est potior pars mihi rapta meæ,
Annibale extincto crudeli funere ad Istrum
(Istrum execratum Matribus Ausonijs)
Extincta, extincta pariter spes omnis, & ònis
Nominis heu nostri gloria, quantum fuit.
O clades nunquam reparabilis! ò collapsum
Iam nostrum columen, robur & omne Domus?
Hei mihi iam quid agam, quid clamem, aut
quid querar amens?

O celum, ò tellus, ò freta surda maris?
Obiit

*Obiectum vobis toties, ah perdere nunquam
 Inuisum Superis hoc potuisse caput &
 Ecce reseruastis diro me sidere natum,
 AErumnis geminis, huic geminaq, neci.*

Elegia. II:

**De itinere eius in Pannoniam, quod
 exacte describit.**

ANnibal, ut Arni tibi semper culta fluēta
 Liquisti, et proprios, frater amate, lares:
 Sollicitis ego te votis comitatus euntem,
 Sensi cuncta tua protinus aspra via.
 Tecū immane, horrensq, iugū anxius Apēnini,
 Præruptas rupes, murmur & inde minax,
 Edunt decidui quod vastis montibus amnes,
 Transmisi, ac tremui tanta pericula vidēs.
 Nec magis inde tamē facilis descēsus ad vndas
 Cautifragas Rheni nos vebit Ausonij:
 Hic natat acer equus, repetito gurgite sæpē,
 Sæpius & rapitur saxa per, atque trabes.
 Sublimi tandem ostendit se vertice moles
 Felsinea, hospitio nos refouetq, breui.
 Me sine non peragras ingentia rura, Maronis
 Carmine quæ culto florida semper erunt.
 Non cāpum imanē, celebrat quē vulgus vbiq,
 Et Vati illustrat Lesbia dicta suo.
 Sirius interea & campos, & corpora torret,
 Frustra & aquas dulces poscit anhelata fitis.

H

Tu

*Tu tamen ardenti properas sub sidere longum
Ire iter: at celeri vix ego mente sequor.*

*Quò pperas periture? leues ab cõprime cui sus:
Te via ad extructos iam rapit ista rogos.*

*Oblõga hinc vallis, præruptaq; semita, vtriq;
Septa truci scopulo, triste ministrat iter.*

*Obuius infrendens Athesis ripæ violenter
Præcipiti illidit flumine sæpe rates.*

*Ardua se hinc tollit, scopuloso i vertice Turris,
Clausa via custos despicit inde vigil.*

*Hæc loca, barbaricos non admissura furor es,
Natura Ausonio struxit amica solo.*

*Hæc tenet, & specula Venetus custodit ab alta,
Præsidium qui ingens, Italiæque decus.*

*Hæc nobis tenuisse satis: quid redimus ultra?
Barbara castraturo Barbare, Marte cadat.*

*Sed superas intras, germane, bilingue Tarëtũ,
Te eq; Oeni ad pontem sedula cura trahit.*

*Nectibi Bolsani hospitium, nec Brixina dulces
Dât sonos, modicum festæue mēbra leuant:*

*Sed cursum ingeminans pergis sub nocte silēti
Hucusq; . Hala Oeni mox tibi sternit aquas.*

*Hæ placido pronæ motu, lenique susurro
Cõciliant somnos, dantq; quiete frui.*

*Sed brevis ista quies: vires dũ acquirat eundo
Amnis, & adductas vndique cogit aquas,*

*Infremit, & fremitus iã lögè extollit in auras,
Ut queat his somni rumpere vincla levis.*

*Oppida mox mille ostentat, populosq; superbos
(Nomina nõ fatu mollia, clara licet)*

Quos

Quos lābit, gaudetq̄, vago iam pascere flexu
Ante suas Istro quā celer addat opes.

Addit opes, comitemq̄, illi se se insuper addit,
Principij oblitus, nominis atque sui.

Dumq̄, ea miraris, sulcans spatiosius equor,
Percurrit tacitè quod noua forma ratis:

Me miserū! nouus ecce pavor mea pectora ve-
Horroresq̄, nouos indicat hirta coma. (xat,

Infastos ventum ad fluctus, vbi dira vorago
AEstuat, & celeri turbine cuncta rapit.

Monstrū infame magis, magis exitiale sub un-
Edidit hoc nullo Doris amara sinu. (das

Namq̄, animas mittit sub tartara mille p̄ ānos,
Hincq̄ue Orci, & Mortis dicitur ille locus.

Aduena vt hoc vitet, ripæ se credit, & ipsas
Fune trahens naues, effugit arte malum.

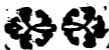
Ni faciat, iam iam Torrente feratur ab ipso
In præceptis, Typhis si regat ipse nauem.

Hei mihi, quid prodest tātis superesse periculis,
Si te dura magis, si mage seua manent?

Nomine de Flauī nō Vrbs te dicta morata est,
Debile curares quò (mora parua) latus:

Sed cita Danubij liquido pede te tulit vnda,
Qua latet obsessus non bene Pannonius.

Hic arma, hic comites, hic & tu expositus, &
Hesperij Sonipes gloria prima soli. (vna

Elegia . III .

Oppugnatio Iaurini .

Hic vbitot mortis species , tot acerba mi-
natur

Thrax ferus , innumero milite dira fremēs ;
Atque Rahab valido circumdat mœnia vallo ,
(Vicendi hæc potior , solaque visa via est)

Tu quoque , ne calles omnes occludat eunti ,
Atque reuertenti nocte silente Cilix :

Centū inter Procere vigilas armatus , & ala
Bine equitum assidua pro statione manent .

Pernoctat Germanus item , stupidusq; lyca
Imminet , & nulla est hac sibi cura prior .

At simul exornata rosis Aurora capillos ,
Atque sinum croceis floribus alba micat ;

In noua vos somni expertes discrimina virtus
Nescia desidiæ , laudis amorq; , vocat .

Omnibus idē amor est , eadē sententia mentū
Instaurare feri prælia Martis opus .

Letta manus castra inuadit , ferroque laceffit ,
Et validis septum molibus aggreditur .

Ille sed , ille ferox , audaxq; , potentibus armis ,
Qui maria , & terras , astraq; , terruerat :

Cuique angusta nimis Regio vastissima nuper ,
Dum caret auxilijs , Itala terra , tuis :

Haud acies struere , haud equo se credere cæpo ,
Arma nec audet iners obuia ferre Viris .

Tætum Castra fonet , folis iaculatus in hostes
E speculis certa spherica tela manu .

Plumbea

Plumbea glans fertur, celeri displosa favilla,
 Non secus atque ignis missus ab arce Poli.
 Cuncta ardent, & cuncta iacent: prosternit, &
 Horrisono crepitu cœcita terra tremit. (vrit;
 Sulphurea insurgit, nigrantesq; explicat alas
 Interea nubes, lumen & omne rapit.
 Dāt sonitū late horrēdū arma, viriq; cadentes:
 Spicula, dense instar grandinis, acta volāt.
 Sic, seu discedens inducat montibus vmbra,
 Seu rediens Titan lumine lustret humum:
 Munera militiæ varia vos vsque fatigant,
 Nec requies lassīs viribus vlla datur.
 Heū miserāda nimis, nequicquā fortia corda,
 Italiæ pubes! heū miseranda nimis!
 Tu caput, & pectus nocturna informe pruina,
 Et nebula cinctum tempus vtrumq; geris:
 Tu multo sudore artus, tu pulvere multo
 Adpersus, proprio sanguine tingis humū.
 Et certe incolumis quis tot perferre labores,
 Quisue tot aduerso prælia Marte queat?
 Heū miserāde cadis, cadis heū, ò digne perēnī
 Aëno. Non stabit iam peritura Domus.

Elegia. IV.

Dēplorat obitum eiusdem:

O Mihi Threūcius sua det si plectra Sacer-
 Aurea Pollucis vel mihi fila neāt (dos;
 Parca, Tu frater superas reuocatus ad auras,
 Alterna dudum morte redemptus eris.

H 3

E heū,

174 **A**drubalis Bombasij

Eheu, quid votis vana hæc inectere vota, (dis?
 Quid iuuat aut querulis iungere verba mo-
 Tu cadis, & casus nulla est reparabilis arte:
 Occupat æternum, quod capit atra dies.
 Nec mihi fas oculos, æterna nocte natantes,
 Felici hæc saltem claudere sorte tibi.
 Non dolui præsens, extrema nec oscula carpsi,
 Nec voces caras, vltima iussa tuli.
 Non vnctum est corpus, cognata nec ossibus ossa
 Iuncta Patrum, patrio nec tumulata solo:
 Denique nil potui quidquam miserandus eorum,
 Quæ mihi tu præsens soluere debueras.
 Atq; equidẽ (memini) erunas, multosq; labores,
 Et maris, & terræ plurima damna tuli.
 Quid memorem luctus, desideriumq; paterni
 Conspectus vehemens, irrita vota mihi?
 Fallebam assidue, assidue solabar inani
 Spe tamen hæc curas, exiliumq; meum:
 Scilicet extremis fore tandem vt finibus qui,
 Viuere me tecum Parca benigna daret:
 Atque optata diu, de te suscepta, Nepotes
 Pignora cara, meo dulcè fouere sinu,
 Donec dimissum placidè, & fraterna petentẽ
 Oscula, ad Elysios vellet adire choros.
 Ast aliter visum est illi, qui temperat vnus
 Orbem, atq; æterno Numine cuncta regit.
 Quod licuit, posui tumulum tibi mæstus inanẽ,
 Medoaci implicitis qua fluit vnda vadis.
 Stat vetus Vrbs, Phrygio quodã fudata colono,
 Artibus ingenis semper amica Domus:

Hic

Hic inter centum priscorum immania Tēpla,
 Amplū, augustū, ingens, nobile surgit opus:
 Huc Antenoridum magnus concursus ad aras:
 Finitimi hūc omnes limina sancta petunt,
 Longe vt fragrantēs Lusitani Virginis artus;
 Voti quisque reus; munere ritē colant.
 Expressa hīc longā serie miracula tanti
 Marmore de nitido sunt speciosa Viri:
 Hic (fama est, nec vana fides) de more Sacer
 Dū facit, actacitus cōcipit ore preces, (dos.
 Contractas animi labes, contagia molis
 Corporeæ, abstergi nomine Diue tuo:
 Hincq; alacres animos; inferna sede relictas,
 Vnde trahunt ortum, lucida adire loca.
 Hæc ego certa ratus, tumulto iam rite sacro,
 Plens suprema tuli Manibus ipse tuis.
 Ingens ara catet, donis onerata Sabæis,
 Quæ sunt lex veneror plurima in hæc ara
 Longæus pulla necnon in veste Minister
 Adiungit donis maxima dona meis:
 Atq; potēs carmē, præsentia verba, susurrat,
 Quæ scire, aut fari lingua profana nequit.
 In primisq; Dapes, cælestia munera, libæ
 Ambrosiam, & succos nectaris ætherei.
 Magna Ministrorū, his actis, comitāte cæterua,
 Se ad tumulū confert, turba verēda Patrū.
 Ille preces alias veteri de more profatus,
 Contipit alternos voce tremente sonos:
 Hinc busta & socios lustrans aspergine molli,
 Iam discessurus vltima verba refert.

H 4. O verba,

O verba, ò verba! ò nostri monimenta doloris
 Aeterna! eternum, Frater amate, Vale.
 Hæc tibi, quæ potui, persolui pauca dolendo,
 Sic procul à patria, dum vagus exul agor.
 Quod si forte meis auertum sedibus, olim
 Mænia me ad Lepidi mitior aura feret,
 Et laribus longe profugum me reddet Auisis,
 (Quos neq; nos dudum, nec Pater ipse colit)
 Candenti statuam è saxo non vile sepulcrum,
 Inscribam que breues, vnde legare, notas.
 Vita acta extinctaq; procul, tibi Patria saltè
 Nomen inextinctum linquitur Annibalis:
 Tu modò ne spernas antiqui hoc pignus amoris
 Interea, aut mentis signa benigna mea:
 Vtique soles, nitida quãdoq; ab sede reuertès,
 Per noctis tenebras obuius esto mihi.
 Tu nostros luctus, nostras compesce querelas,
 Atque hilari vultu tristia corda lena.

Elegia: V.

Eundem in somnis sibi visum
 alloquitur.

Dyre, quid extēsis dū cingere colla lacertis
 Conor, in amplexus atque venire tuos,
 Reijcis inuitum nimirum crudelis, & arces
 Dilectum quondam non tibi luce minus?
 Splendorisque tui radijs immixtus in auram
 Is tenuem, aspectu subtraherisque meo?
 Non

Non equidem tantos possim perferre dolores ;
 Obruerer certe fletibus ipse meis ;
 Vocibus aggressus ni consolariet istis
 : Mœrentem , & curas sic tenuare graues ?
 Quid , germane , nuat tantos te rûpere questus
 Pectore? quid madidas sēper habere genas?
 Aura ego sū simplex , & vis purissima , qualē
 Empyreo quondam misit ab orbe Parens .
 Et turbaris adhuc , quod cū sim corporis ex pers ,
 Effugiam ipse tuas , vt leuis vmbra , manus?
 Iā terra est , quòd mi fuerat mortale , sed huius
 Effigies cerni sic tibi vana datur :
 Vt sic assuescas lugubres fallere curas ;
 Inque tua maneat nunc statione libens .
 Non te noster amor , non cura reliquit amātē ,
 Sit licet à nobis ista relicta plaga .
 Tempus erit , longe nec abest (desiste vereri)
 Quo frater fratri , quo tibi reddar amans .
 Eia age parte queri , iam sum defletus abūde :
 Sors mea , quam defles , illa beata nimis !
 Quid pdest mores hominū vidisse , quid vrbes ,
 Vnde Viri virtus firma venire solet ?
 Ingenuasque animū à teneris coluisse p artes ,
 Fortuna nisus destituente tuos ?
 Quid pdest veterū præcepta hausisse Sophorū ,
 Oracla & Vates quæ cecinere pij ?
 Commoda si vitæ mihi sint quòd huius adēpta ,
 A Eternæq , bonis iam reparata , doles .
 Est etiā , ūde (hebetāt nisi nūc mortalia mentē
 Ista tuam) capias gaudia plena nimis .

Cæde mea illius morti, per quæ omnia viuunt,
 Retribui gratas, hoc tribuente, vices:
 Illius & Numen testatus, sic benè sacro
 De cultu merui, Christi adumq; grege:
 Cætibus vt Superũ sim adscitus, morte crueta.
 Præcipuas sedes qui peperere sibi.
 Pace fruor, qualem sensus non percipit ullus,
 Nec mens terreno turbine cineta capit.
 Aspice, Palma manus, insignis Laurea crines,
 Purpura terga operit, Purpura pectus obit.
 At etior immensi nunc templa micantia Cæli,
 Omne Iouis veri nunc penetrale patet, (hor?
 Hæc mea fors præses. igitur miserandus habe-
 Aut quisquã pro me nunc miserandus erit?
 Hæc reputa, hæc tecũ reputet Pater optimus, &
 Tam longos luctus soluat vterq; libens. (iã:

Asdrubal Bombasius ad suum
Lectorem.

HAEC ego scribebã fatis oppressus iniquis,
 Dũ fratris propero Manibus esse comes.
 Et inc mendosa leges, quæ si fortuna tulisset,
 Emendaturus, condide lector, eram.

Hæc dũ imprimebãtur missa sunt ab ami-
 co Viri quodamali caarmina Francisci
 Martelli vt creditur, quæ hic apponenda:
 censui.

ERAN-

FRANCISCI MARTELLI

A D

ANTONIVM GIGAM.

Dum tu Virgiliij præclara poemata versas,
 Condīs & assidue carmina docta, Gigas:
 Carmina quæ nullo poterint abolier ævo,
 Non, si mota suis sedibus Astra ruant:
 Taruisij inuisos retinent nos mœnia curui,
 Dicimus & mœstis candida iura reis.
 Nec desunt certè, qui nos sermone morentur,
 Quiq; suis releuent dulcibus alloquijs:
 Sed quia te careo, nec nostros vlla facultas
 Tangendi Vates, vita molesta mihi est.
 Sūt intus oculis, quæ quondam grata fuere,
 Mæror & assiduis pectora nostra premit.
 Nil audire iuvat præstantia facta superbi
 Cæsaris, ardentes qui tonat ore minas.
 Is licet ingentes prædas, & nomina gentis
 Ignotæ victo ducat ab hoste domum:
 Innumeraque vrbes felici se omine dedant
 Imperio Regis, iussa que instat ferant. (di
 Haud mihi nunc faciles Muse, nec carmina cor-
 Nec blandi lusur, ruraue amœna placent.
 At, si non spero, ~~non posse reuerti~~
 Adriacum ad litora, fata benigna dabunt:
 Noctes atq; dies nervos intendere suetis
 Est animus studijs; nec labor vllus erit.

Et 6

Tu

*Tū multum poterit, Vates ò culte, salubrem
 Dicere, ni fallor, nostra Thalia tibi.
 Sic bonus aspiret votis iam Delius istis:
 Optatis faneat casta Minerva meis.
 Interea, maior quoniam pars acta diei est,
 Oceano & pperat mergere Phæbus equos,
 Sit satis hoc. Valeas nostri non immemor, atq;
 Communes socios nomine vise meo.*

De Urbis Venetæ præstantia, ac magnitudine.

Quisquis es Adriacas, Hospes, qui accedis ad oras

*Et Venetas animo menteq; pendis opes:
 Siste, vide, observa: Patriaq; vbi cara renises
 Limina, querenti talia verba refer.
 Vidimus è medio surgentia tecta profundo:
 Ardua; instabili stare Theatra mari.
 Illic marmoreo districtus compede Nereus,
 Supposuit facili colla superba iugo.
 Excipiens illic augustos Curia Patres,
 Tot numerat Reges, quot capit Aula Viros.
 Illic fulmineis radians Gradivus in armis,
 Pronocat indomitos ad fera bella Duces.
 Obsequiosa illuc Fortuna, & Numen amicum
 Congessisse student quidquid vbiq; boni.
 Felix Imperium, cui cuncta favere videntur:
 Terra, Fretū, Mauors, Sorsq; Deusq; simul.*

Aliquot

Aliquot eiusdem Pastorales lusus.
Ad Hyellam.

Quod te venturam dixi, cum Mater ad urbem
luerit, hic furtim, lux mea, primus ero.
Dum venias, toto brevis hora videbitur anno
Longior: vlla igitur si tibi cura mei,
Tolle moras omnes; tota hac te luce morabor;
Si fallis, vindex sit precor ipsa Venus.

Ad Lunam.

Qua decus es Caeli, nostri quoque, qua de-
cus Orbis;
Dum plena, & medio laberis alta Polo;
Ad Doram propero, qua nec formosior vlla
Pauit, nec pascet compta Puella greges.
Tu mea ne quisquam valeat deprædere furta;
Conde precor lucem, candida Luna, tuam.
Sic tibi sit proprio splendescere lumine, sic par,
Et magni radijs emula Solis eas.

Epitaphium Arcelle.

Pastores teneras post hinc arcete capellas,
Et sacram nigris spargite humum violis.
Nec veteris Bacchi, nec desit copia lactis,
Nec desit numeris tibia flebilibus.

Hic

Hic bona Arella iacet, pecoris formosa Magi-
lunetaq; cū Domina fida capella sua est (stra
Illam saevus Amor nimium infelicis Iola
Perdedit, hanc carē dulcis Amor Domine

Ad Thestilem.

HOS tibi purpureos in ferta nitētia flores,
Dum sol exoritur, Thestili cara, lego.
Dumq; lego, crebra ingeminās suspiria dico:
O utinam fieri vos, mea dona, queam.

Ad eandem.

Thestili; si qua tūc superat tibi cura Mi-
conis;
Crastina cum caelo fulserit orta dies,
Ad Cereris vallem niueas compelle capellas.
Nec longam pigeat, te precor, ire viam.
Huc ego praepropero ingrediar pede, manera
(portans,
Qua iam pridem orat Phyllis habere sibi.
Munera vel Nymphis dignissima: si sapis, ergo
Agnotas sedes, sed comitata veni.

Ad

Ad Amaryllim.

Fugit hyems, nitidis vestitur frōdib⁹ arbor,
 Iamque novos ducit Flora v̄nusta choros.
 Nunc Amarylli gregem secreta pascere silva,
 Nunc dabitur nostro dulci & amore frui.
 Tu venerare Deā, fertisque recentibus orna,
 Efficeq³, vt sanctos imbuat agna focos.
 Iucundam nobis dabit hæc & ducere vitam,
 Et casto accensos v̄rier igne magis.

~~~~~

De quodam Poëta & culto, & docto,
 sed mulieroso.

Quis iam magnanimum canet Virorum
 Facta fortia, nobilesq³ pugnas.
 Quotq³ de Populis manus subactis
 Cæsar Maximus egerit triumphos?
 Quisue dulcia furta pertrēmista
 Narrabit Veneris, grauesq³ Amantium
 Rixas, atque redintegrationes?
 E heu concidit inclytus Poëta:
 Imprudens tamen, ac parum pudicus.
 Namq³ is iam senior, dum adhuc amorem
 Insano tenere perit Puella,
 Nec v̄llo, vt decuit pudore victus
 Noctis atq³ dies palam frequentat,
 Domus limina, contrahit dolorem
 Infelix laterum, breuique vitam
 Finit indecorem Poëta Magnus.

IOAN,

184
IOANNIS ANTONII

M O R A E

DE D. IOANNE BAPTISTA.

Lux gentilis adest, ingentis conscia Partus,
Qua prole calo elapsam, placitâq; Tonâti
Progeniem, quondam puras effudit in auras
Elisabeth, sterili quamvis effæta senecta.
Indulgete sacris: Genius venerabilis Astri
Placandus rite, nitidæq; crepuscula lucis.
Floribus intextos flores date; florida lux est;
Et flore ex primo certam sperate salutem.
Da gemas liquidi Maris incola; gêmea lux est;
Hanc gemma lucem meritò signabimus alba.
Regna pluant rores. Iunonia; roscida lux est,
Qua tacito didicit turgescere Numine fetus.
Astra dabit Calum Titania: lucida lux est,
Præviaq; in terras venturi nuntia Solis.
Hanc fœdare diè nemo audeat: atra simulas
Hic pcul, insanusq; furor: mitte horrida bella,
Nec lethi molire vias. subsidere ventos
En iubeo; regnisq; aquor stagnare quietis,
Qualis erat Mundi facies, cum nocte silenti
Ingenti lapsu Iordanis, & vodus Orentes,
Venturum æterno repetentes carmine sidus,
Pecatos agerent fluctus, & flumina bina,
Bina

Bina Palæstinas inter discrimina terras ;
 Nō vllū volucrū murmur, gemitusue ferarū,
 Non Zephyro detonsa leui subsibilat arbor :
 At tranquilla quies, & curis nescia frangi,
 Irriguusq; sapor circum præcordia ludit.
 Nox innubis erat, sudumq; per æthera: purā.
 Non aliàs visæ melius transmittere lucem
 Astriferæ Cæli pompæ, crinem ipsa decorum.
 Non aliàs inter famulantia lumina Phæbe
 Latius explicuit, nec cum fulgore cruento
 Erubuit, si quando inter librata rotundo
 Terra globo obstitit: nec vbi coëuntia in orbē
 Rite recurrentes implerunt cornua cyclos.
 Cætera quin etiam solito præclarius ardent,
 Seu quæ discurrunt tacita vertigine semper,
 Seu quæ pigra rotis nunquam labentibus herēt.
 Inscriptæ passim formæ, & simulacra ferarū
 Scintillant late Cæli inlaquearibus aureis,
 Informes formæ: Romanis qualia in hortis
 Condita miramur facili topiaria buxo,
 Aut tenera in varias myrteta inflexa figuras.
 Hæc inter tremulo conuersos lumine fluctus
 Sensit, & insolita commotus imagine rerum,
 Implicitū muscoq; caput, iuncoque palustri
 Exeruit fluuio, fuditq; has pectore voces
 Iordanis. Quidquid fuerit, quod lucida nobis
 Portendunt Cæli spatia, atq; æquanda diei
 Spicula: sit faustū oro, nec illud fata retardēt.
 Nec plura effatus, volucres citò cōpulit vndas
 Squāmigero subuectus equo, quē Nereus illi
 Delectum

Delectum numero ex omni donauerat olim.
 Ille præit, summaq; leuis perlabitur vnda,
 Et mulcet fluctus: Nympharū exercitus ōnis
 Ponē volat, sparsaq; lacu parua æquora cōplēt.
 Ventum erat ad curuæ sinuosa volumina ripæ,
 Hic vbi permixto spumans Iordanis Oronti
 Affines confundit aquas. Tum corde volutans
 Singula, quæ sudo miratus in æthere nuper
 Viderat, insolitum celi, æstorumq; nitorem:
 Si genitor, Iordanis ait, tua Numina semper,
 Si nomen coluis, tecum communia Regna,
 Communes partitus aquas; da nobilis vnda
 Nobilior Pater hoc, quod cælū triste minatur,
 Aut felix sperare iubet, cognoscere nobis.
 Cernis, ut igniti bacchentur in æthere nimbi;
 Correptosq; lares nunquam mutabilis Aula
 Flamma voret, populetq; perenni fomite Calicē
 Hæc illic; at mitis contra sic fatur Orontes:
 Cedrisfer, ò salue Iordanis: signa pauoris,
 Quæ membras, ignota mihi, frustra; laborat
 Astorum choreæ patrium trāsfundere lumen
 Per stabiles nunquā fluctus, per opaca fluenta.
 Nec vidi, quid poscāt fata, quid astra, p̄fūdis
 Circumfusus aquis, limoq; obductus & alga.
 Nec vates Genitor, cum mox vëtura doceret,
 Hæc mihi prædixit Calorū arcana, vicesque
 Incertas. solū hoc memini, quod sepe canebat;
 Lymphata cum mēte premens quodcunq; silēti
 Hæuserat afflatu, casus euolueret omnes;
 Venturum quærite tua libanitide Lympha
 Ablueret.

Ablueret cali Regem, Dominumq; Tonantē
 Post quinas hyemes, post menses quinq; peractas.
 Rusticus hæc eadē syluestri carmine Mopsus
 Sæpius occinuit, dū hæc ipsa ad flumina pastos
 Precipiti iam sole boues, iā grandibus vmbri
 Seruus agit. Tu verò, afflatus Numine quando
 Lam propiore Dei cælestia munera sentis,
 Perge modò, & supplex venerare, diēq; facēq;
 Nascentem, alternis iungemus carmina rotis.
 Finierat, cum iam sacro percitus æstro
 Lordanis, thyrsumq; rotans, crinemq; decorū;
 Felix tam puro vitam qui ducis ab astro
 Magne puer (dixit) felicia secula tecum
 Auspicis didicere tuis flauescere in aurum;
 Peiores oblita dies = felicior Annis.
 Nunc ego, cui sacros dabitur cōtingere vultus,
 Aethereosq; artus ambire sequactibus vndis.
 Fatales agnosco ignas, agnosco propinquum
 Numen, & infantis præsagia certa futuri.
 Aspicias, vt mundo volucrum Regina nouenas
 Ostentat sublimē notas, cui lacteus Orbis
 Inducit zonam, Cancerq; Caperq; monile?
 Vnguibus illa quidē, & pnicibus extulit alis
 Troianū Iuuenē, pavidumq; ad sidera vexit:
 At tibi, magne Puer, gēs dira atq; horrida cultu
 Seruiet aternū, ritusq; edocta. salubres,
 Legibus assuescet frenari, atq; aspera corda,
 Durumq; ingenium ponet, seq; inseret astris.
 Magne veni: tibi fausta micat Regina volucrū.
 Nascere magne Puer, surgēs horoscopus ardet.
 Nascere

Nascere, iam plausu propiore Genethlia dicit
 Nunc stellis, olim gemmis, implexa Corona,
 (Vulcani labor, vt memorant) innixa Booti.
 Vt tenebrae horrentes illa accedente recedunt,
 Et labyrinthis vt Thesea nexibus arcet,
 Ludentem anfractus, & patria regna petentē;
 Sic Tu per varios, rerum discrimina, casus
 Lux aderis miseris olim mortalibus; hinc Tu
 Ignarosq; via, ventisque & Syrtibus actos,
 Stellatos inter Proceres, Diuosq; locabis.
 Magna veni, te fausta micat nascente Corona.
 Plura locuturum, concepto carmine Orontes
 Occupat, &: Puerone, inquit, gratabere solus?
 Me quoq; tangit amor dicēdi: me quoq; Vates
 Admonuit genitor, quantum momēta valerēt
 Nascendi, quanam fœturis singula secum
 Signa ferant, cum materna Puer exilit aluo?
 Quod si vera canit, nec frustra Virginis astris
 Sidereas exponit opes, qua parte Leonem
 Posteriore tenet, qua scinditur igneus Axis:
 Te nascente Puer, te prima exorsa trahente
 Vitalis celi, fractis Bellona flagellis
 Arma super fremet, & nodis innectet ahenis
 Lethiferas post terga manus, essemq; cruentis.
 Coget ad auriferas nec nauita Celtiber oras
 Quassatas innare rates per saxa, per undas;
 Concharū relegens pretia, atq; metalla pfūdis
 Piscaturus aquis flauentes inter arenas.
 Magne veni: tibi fausta canit Natalia Virgo,
 Vix ea, cum puro promens se se aureus axe,
 Pur-

*Purpureum per inane volat, stimulatq; calētes
Phœbus equos: hâc terra parēs de viscere p̄dit
Hyblaos flores: hâc gemmas æquora trudent,
Vuidulos luno rores; Sol lumina fundit (est.
Nascere; florida, gēmea, roscida, lucida lux*

**Tamulus Comit̄is Ioannis Bebij;
Scipionis F. qui in legatione
Hispanica obiit.
Scipio Pater loquitur.**

Quandoquidem extremis tibi, Nate, oc-
cumbere in oris

*Contigit, & cineres seruat Iberus ager:
Hic tibi vitturam statuo de marmore famã;
Ingenio, & Formæ quod tribuisse iuuat.
Alterutro poteras Phæbo non cedere, Nate:
Nate Patris lusus, deliciae que breues.
At non Ingenio, non Formæ Parca pepercit;
Si tamen illa fuit, te pereunte, nocens.
Quis Phæbi casum regat in decline ruentis,
Pronus ubi occiduas tã prope spectat aquas?
Debueram abstinuisse miser fatalibus oris,
Nec Solem occasus mittere ad Hesperios*

Ad Io. Antonium Florentinum De
eius Rosa, & Navi, Humanæ
vitæ symbolis.

QUAE desiderium mortis, quæ tadia vitæ
Incutit antiquo fortius Hegesia:
Subtrahet extremo hæc eadem te pagina fato,
Tangere lethæas nec patietur aquas.
Nā seu concussā fingis seu æquore NAVIM,
Seu mage languentē sole furentē ROSAM:
Ingenij nitor elucet, magnūmque sonantis
Eloquij cultus, vis, suadela, venus.
Hac poteris NAVI transmittere sæcula mille,
Æternūmque tua te redimire ROSA.

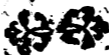

Emblemma ad eundem.

φιλιὰ πόνου

CESpite qui viuo Navim, folijsque Rosarū
Vestit, dum liquidum Navita currit iter:
Ærummas tacitus laudat, fallitque laborem
Attecto variè flore LABORIS AMOR.
Tu quoque laudatū inter opus NAVIMQUE
ROSAMQUE

Vna iunge: φίλος sic videare πόνου

Ad eundem:

QVAE coniuratos modò pauerat equoris
æstus.

Eleuerat & pluuio carbasa scissa Notò:
Mox redimita Rosis, teneriq̃ insignibus anni
Currit in ignotum lubrica Puppis iter.
Scilicet intexto mētitur flore laborem,
Et grauiora subit sponte laboris Amor.
Forsit an hinc Operi egregio **NAVIMQVE,**
ROSAMQVE
Inseris, esse q̃luis quò videare πόνου!

(F.F.)

Eiundem De Rosa:

CVius flos? Veneris. Cuius suadela? Minerue?
Quis cū merce Ratem diuite? Iuno dedit.
Qui sic consensere Deæ? quis mollit iras?
Nū Paris? Auctoris **FLOS, SVADELA;**
RÆTIS.

F I N I S;

Jesus

GENVAE,
APVD IOSEPHVM PAVONEM,
M. D. C. XXX. IX.
SVPERIORVM PERMISSV

